

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ
ՆՈՅԵՄԲՐԻ
1-2
SAMEDI-DIMANCHE
1-2 NOVEMBRE
1980

LE NUMERO 2 F.

56° ՏԱՐԻ - ԹԻՖ 14.767

ՕՐՈՒԱՆ ԴԵԳՐԵՐԸ

Կանոն

Մուկուտ Գևաց - Եկար
— Օ —
ԽՈՐՀՄԱՑԻՆ ՎԵՐՋՆԱԳԻՐ
ԼԵԶԱՄՏԱՆԻ

Կանոն Մուկուտ հրաւերուած էր Հինգ-
տարի օր, ինչպէս գրած էինք երէկ,
և բըեթնելի հետ տեսակցութիւնը, շատ
կար տեւած է՝ երթուղարձ վեց ժամ։
Ուրախ օր, ոչ ոք կընար գուշակել թէ
ի՞չ ըսուած է կամ թէ այսքան կարճ
հանդիպումի մը իմաստը ի՞նչ կընայ ըլ-
լու։ Պարզ է որ խորհրդային գաղտնիք-
ներուն թափանցելը ամէն մարդու գործ
ըլլայով, ըստ մեկնաբանողին նկարագլ-
ուն - լաւատես թէ յուսես - կարճ ըլ-
լու լաւ կամ գէշ նշան է։ Մասնօթ է
պատութիւնը՝ վշին կէսը՝ լեցուն է,
իսկ վշին կէսը պարապ է։ Այս էր մա-
սուին պարզած պատկերը Ուրբաթ ա-
ռաւու, կարդ մը թերթերու խմբագիր -
ներուն համար, այս կարճ հանդիպումը
առ նշան էր Լեհերուն համար, այսինքն
կանոն գումար բանած էր բըեթնելի եւ ո՛չ,
շատ, ուրիշներ, հաւանաբար աւելի ի-
րատես, կը խորհին թէ բըեթնել չոր-
թրպով ազգարած էր՝ «կը բաւէ է,
կամ կապէցէ՛ք»։

Ի հարկ է, մերձաւոր ապագան ցոյց
կուտայ թէ ո՞վ իրաւունք ունի։ Կայ նսեւ
երրորդ մամբայ մը, այն է որ Մուկուտա
նոր պայմանաժամ մը տուած է, որպէս-
ով կէր կարգադրէ իր ներքին գործերը
և շատիք նորհ։ Միութիւնը իր «օժան-
դակութիւնը» բերելու...։ Բըեթնել ը-
ած կ'ըլլայ ուրեմն կանխայի՝ տաղնա-
պէտք է լուծուի լեհ բանուորներուն
կողէ։

Այս տեսակցութեան առթիւ հրավա-
րակուած զեկոյցը մեծ բան չըսեր բայց
չահեկան» կէտեր ունի, նախ երբ կ'ամ-
րաստանէ «աշխարհակալ որոշ շրջանակ-
ներ, որոնք խափանարարական գործու -
ներին կը տանին բնկերվարական լե-
հասանի դէմ եւ միջամտիւ կ'ըլլան ա-
նոր ներքին գործերուն։ Նման փորձեր
դէմ են զելինքի համաձայնագրի վեր -
ին մասին։ Ուրիշ փոքրիկ կէտ մըն ալ
կայ անշուշտ, ուր կը յիշուի «փոխա-
րած օժանդակութեան, գործակցու -
թեան եւ բարեկամութեան դաշնագիրը»
և ամէն մարդ գիտէ թէ ի՞նչ կը նշա-
նակէ «խորհրդային օժանդակութիւն» ի
մասնաւորի Հունգարները, Զեխերը, Աֆ-
ղանինը...։ Անշուշտ Մուկուտայի գործն
ալ այնքան դիւրին չէ, որպէսէտես լե -
հաստան չի նմանիր ուրիշ երկրի եւ հոն,
վիսաւոր ուժ մը կայ, որու խօսք հասկը-
շնէլը այնքան ալ դիւրին չէ եւ հրամայ-
լի հարց ալ չէ, այդ մեծ ուժին անունն
է կաթողիկէ եկեղեցի։

— X —

ԹՈՒՐԻՔԻՆ

ԷՃՎԻՏ կը ՀՐԱԺԱՐԻ
ՀԱՅԻ ՆԱԽԱԳԱՀՅՈՒԹԵՆՔՆ

Ուր «Կանկածելի»
Սպաննուած Մարտինի մէջ

Ուրախ առաւու կը հազորդուէր, որ
հակի նախագահը՝ Պէտէնթ էճէվիտ
այսպարած է թէ կը հրաժարի Հարէ
հախագահի իր պաշտօնէն առուած ըլ -

ՕՐՈՒԱՆ
ՀԻՄՆԱԴԻՐ ՇԱՀԱՐԵ ՄԻՍԱՔԵԱՆ

Fondateur : ECHAVARCH MISSAKIAN

HARATCH

LE SEUL QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE OCCIDENTALE

83, RUE D'HAUTEVILLE, 75010 PARIS

Directrice : APIK MISSAKIAN

Tél. : 770-86-60

Fondé en 1925

C.C.P. Paris 15069-82 E

51027317 A.R.C. PARIS

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Ֆրանսական 300 ֆ. - Վեցամսական 160 ֆ.

Արտասահման 350 ֆ. - Համար 2 ֆ.

56° ANNÉE — No 14.767

ՀԻՆԴԱՐԹԻ ԱՐՏԱԿ

ՊԱՊԼ

ԸՆԴՈՒՆԵՑԱԿ

Կ. ՊՈՂՍՈՅ

ՀԱՄԱՀԱՅ ՓԱՏՐԻՄՈՒՔ

— O —

Հոռոմէն կը հազորդեն թէ Հինդշաբթի
առաւու ժամը 11-ին, Յամականէս Պո-
ղոս Բ. Պապլ ընդունեցաւ Կ. Պողոս Հա-
յոց Շնորհք Պատրիարքը։ Տեսակցու -
թիւնը, շատ սիրալիք մինուորտի մը
մէջ, տեւած է 45 վայրկեան։

Այս կարեւոր հանդիպումէն ետք, Շնորհք
Արք Պատրիարք համարուան ճաշի հրո-
րը եղած է Լեւոնեան Վարժարապետին։

Լալով, որ զինուորական իշխանութեան
վարչակարգի տակ, որեւէ հնարաւորու -
թիւն չկայ քաղաքական գործունէութիւն
ունենալու։

Միւս կազմէ, Մարտինի մէջ, ապահո-
վութեան ուժերը սպաննած են ութ ձախ
«կասկածելի»ներ, որոնք մաս կը կազ -
մէին քիւրտ անջառողական շարժումի
մը։

— X —

ՖՐԱՆՍԱ

ՆԱԽԱԳԱՀՅՈՒՆ ՆՈՐ ԹԵԿՆԱՌՈՒ ՄԸ

ՔԱՂԱԿ

— O —

Ամենայն լրջութեամբ է, որ Ուրբաթ
առաւուեան Փրանսական մամուլը ար -
ձագանդ կը հանդիսանար Քոլիւչի թեկ-
նածութեան նախագահութեան ընտրու -
թեան։ Այս բաւական գուհիկ երգիծա -
խուր, որ զինուորական անշուշտ, առաջ-
անձին որս մըն է եւ ուրիշն՝ դիւրին։
Համախամբել անդիպական նաւատորը
Մէրս - էլ - Քէպիր բնաշնչելու համար։
Կիները հաւաքել «ազգային բողանոց -
ներու» մէջ ուր տեսական կերպով արու -
ամբոխներու տրամադրութեան տակ կ'ըլ-
լան» ասոնք են քանի մը գիծերը զորս իր
առաջին էջն վրայ կը հրատարակէր
Քոլիսին ալ Փարի, Ուրբաթ առաջու,
ամբողջ Բ. էջն ալ յատկացնելով։ Քոլիւշ
կ'ուղէ եղեք իր անունին շորջ կերդրու -
նացնել ժողովուրդին 15% ձեռնապահնե -
րու, այս ուր տեսական կերպով արու -
ամբոխներու տրամադրութեան տակ կ'ըլ-
լան» ասոնք են քանի մը գիծերը զորս իր
առաջին էջն վրայ կը հրատարակէր
Քոլիսին ալ Փարի, Ուրբաթ առաջու,
ամբողջ Բ. էջն ալ յատկացնելով։ Քոլիւշ
կ'ուղէ եղեք իր անունին շորջ կերդրու -
նացնել ժողովուրդին 15% ձեռնապահնե -
րու, այս ուր տեսական կերպով արու -
ամբոխներու տրամադրութեան տակ կ'ըլ-
լան» ասոնք են քանի մը գիծերը զորս իր
առաջին էջն վրայ կը հրատարակէր
Քոլիսին ալ Փարի, Ուրբաթ առաջու,
ամբողջ Բ. էջն ալ յատկացնելով։ Քոլիւշ
կ'ուղէ եղեք իր անունին շորջ կերդրու -
նացնել ժողովուրդին 15% ձեռնապահնե -
րու, այս ուր տեսական կերպով արու -
ամբոխներու տրամադրութեան տակ կ'ըլ-
լան» ասոնք են քանի մը գիծերը զորս իր
առաջին էջն վրայ կը հրատարակէր
Քոլիսին ալ Փարի, Ուրբաթ առաջու,
ամբողջ Բ. էջն ալ յատկացնելով։ Քոլիւշ
կ'ուղէ եղեք իր անունին շորջ կերդրու -
նացնել ժողովուրդին 15% ձեռնապահնե -
րու, այս ուր տեսական կերպով արու -
ամբոխներու տրամադրութեան տակ կ'ըլ-
լան» ասոնք են քանի մը գիծերը զորս իր
առաջին էջն վրայ կը հրատարակէր
Քոլիսին ալ Փարի, Ուրբաթ առաջու,
ամբողջ Բ. էջն ալ յատկացնելով։ Քոլիւշ
կ'ուղէ եղեք իր անունին շորջ կերդրու -
նացնել ժողովուրդին 15% ձեռնապահնե -
րու, այս ուր տեսական կերպով արու -
ամբոխներու տրամադրութեան տակ կ'ըլ-
լան» ասոնք են քանի մը գիծերը զորս իր
առաջին էջն վրայ կը հրատարակէր
Քոլիսին ալ Փարի, Ուրբաթ առաջու,
ամբողջ Բ. էջն ալ յատկացնելով։ Քոլիւշ
կ'ուղէ եղեք իր անունին շորջ կերդրու -
նացնել ժողովուրդին 15% ձեռնապահնե -
րու, այս ուր տեսական կերպով արու -
ամբոխներու տրամադրութեան տակ կ'ըլ-
լան» ասոնք են քանի մը գիծերը զորս իր
առաջին էջն վրայ կը հրատարակէր
Քոլիսին ալ Փարի, Ուրբաթ առաջու,
ամբողջ Բ. էջն ալ յատկացնելով։ Քոլիւշ
կ'ուղէ եղեք իր անունին շորջ կերդրու -
նացնել ժողովուրդին 15% ձեռնապահնե -
րու, այս ուր տեսական կերպով արու -
ամբոխներու տրամադրութեան տակ կ'ըլ-
լան» ասոնք են քանի մը գիծերը զորս իր
առաջին էջն վրայ կը հրատարակէր
Քոլիսին ալ Փարի, Ուրբաթ առաջու,
ամբողջ Բ. էջն ալ յատկացնելով։ Քոլիւշ
կ'ուղէ եղեք իր անունին շորջ կերդրու -
նացնել ժողովուրդին 15% ձեռնապահնե -
րու, այս ուր տեսական կերպով արու -
ամբոխներու տրամադրութեան տակ կ'ըլ-
լան» ասոնք են քանի մը գիծերը զորս իր
առաջին էջն վրայ կը հրատարակէր
Քոլիսին ալ Փարի, Ուրբաթ առաջու,
ամբողջ Բ. էջն ալ յատկացնելով։ Քոլիւշ
կ'ուղէ եղեք իր անունին շորջ կերդրու -
նացնել ժողովուրդին 15% ձեռնապահնե -
րու, այս ուր տեսական կերպով արու -
ամբոխներու տրամադրութեան տակ կ'ըլ-
լան» ասոնք են քանի մը գիծերը զորս իր
առաջին էջն վրայ

Ի ՅԻՇԱՄԱԿ

Տէր եւ Տիկին Արտաւագդ Համբասանի
յիշատակին, իրենց աղջկը՝ 200 ֆ. 4c
նուիրէ «Յառաջ»ի բարգաւաճման:

ՆՈՒԷՐ

Տիկին Նուարդ Աւագեան 1000 ֆ. 4c
նուիրէ Ուսանողներու Օգն. Մարմնին
(ստանալ «Յառաջ»էն) եւ 200 ֆ. «Յա-
ռաջ»ին:

ԼԵՐԱՄՈՒՏԸ

Ս. ԹԱՐԵԼՈՒ ԵԿԵՂԵՑԻՈՅ ԴՊՐՈՑԻՆ
ՀԱՅԵՐԻՆ ԴԱՍԼՆԹԱՅՔՆԵՐԼ

Հ.Բ.Լ.Միութեան Հովանաւորած Սէն
ԲԱՆԹՈՒԱՆԻ Ս. Թագէսու Եկեղեցւոյ Հայ-
կական միօրեայ դասրնթացքները կը ըս-
կըսին Նոյեմբեր 5ին, Զորեքչարթի առա-
ւոտեան ժամը 9 - 12:

Այս տարի կը գտասաւանդէ, Ս. Սահակ-
Մեսրոս երգչախումբի ղեկավար՝ Խա-
չիկ Երևամական:

Ա. - Հայերէն՝ ամէն տարիքի Համար:
Բ. - Աշմարէիկ եւ Հոգեւոր Երգեր, ի
մասնաւորի Պատարագի Երգեցողութիւն:
Գ. - Թաղականութեան նպատակն է վե-
րակազմել թաղիս Եկեղեցւոյն Համար
տարիներէ ի վեր անհրաժեշտ դարձած
Երգեցիկ խումբ մը:

Թաղականութիւնը կը յուսայ, որ ազ-
գասէր թաղեցիները պիտի քաջալերէն
այս նոր ձեռնարկը, որպէսզի դարձեալ
վերստեղծուի երբեմնի թաղէսեանի ըս-
տեղծած ոպէն ու խանդավառութիւնը,
մեր Եկեղեցւոյ եւ թաղիս մէջ:

Արդ՝ կոչ կ'ըլլայ ծնողներուն, որ
պէսզի նախանձախնդիր ըլլան եւ անպայ-
ման իրենց գաւակները առաջնորդեն Հայ-
կական Միօրեայ Դպրոցը:

ԱՆԻ ԵՐԳՉԱԽՈՒՄԲԸ ԿԲ ՆԵՐԿԱՅԱՑՆԻ

միջազգային ծանօթ երգիչը

ՄԱՆՈՒԵԼ

ՀԱԿԵՐԱԿՑՈՒԹԵԱՄԲ

ԱՐՄԵՆԻԵԼՆՇ ՍԱՆՇԱՅՆ ՆՈՒԱԳԱԽՈՒՄԲԻՆ

ԵՐԵՇԱՐԲԻ ՆՈՅԵՄԲԵՐ 4, ԺԱՄԸ 20.30ԻՆ

ԽՈՒԻ ՔԱՂԱՔՄԵՏՄՐՄՆ ՄՐՄԸՑ

LA CHORALE ANI PRÉSENTE

MANUEL

chanteur international
accompagné par l'orchestre ARMENIAN'S SUNSHINE

mardi 4 novembre à 20 h. 30

Théâtre Municipal d'Issy les Moulineaux
25, av. Victor Cresson métro Mairie d'Issy

ՇԱՆՐԱԿԱԿԱՆԻՔ

Ս. Մեսրոս Կրթարանի Յանձնախումբը
չնորհակալութեամբ ստացած է Տէր հ.
Տիկին Թագէսու Զոլաքեանէ 200 ֆ., ող-
բացեալ Աղամինի Աղամեանի մահուան առ-
թիւ, եւ՝ Ք ա ն ա տ ա յ է ն Պ. Վ. Վա-
րուժան Պոյանեանէ Ս. Մեսրոս Կրթա-
րանը այցելութեան առթիւ 100 քանա-
տական տոլար:

ՆԿԱՏԻ ՈՒԽԵՆԱԼ

Սամուէլ - Մուրատեան Վարժարանի

ՏՕՆԱԾԱԲԼ

Շաբաթ, Դեկտ. 20

«ՅԱՌԱՋ»Ի

ՃՆԹԱՑԻԿ ԱԶԴԵՐՈՒ

ԱՎԱԿՈՎԻՆ

Մահացդ	200 (235,20)
Հոգիհանգիստ	100 (117,6)
Շնորհակալիք	100
Հարսնիք, Ցանոնութ	100
Մնութ	100
Կը փնտուի	40 (47,04)
Կուզուի	60 (70,56)

Այս գիները մէկ անգամ հրատա-
րակելի և սոլորական ծաւալով աղ-
դերու Համար են, չորրորդ է:
Կանչիկ վճարումը պարտապրիէ:

Առեւտրական եւ այլ ազդերու
մասնաւոր պայմաններու Համար,
գիմել թերթին վարչութեան:

Վերոյիշեալ սակերու վրայ
կաւելայ թէ. Վէ. Ա.ն՝ 17,80 առ
Հարիւր (տես՝ վակագիծի մէջ զու-
մարները):

U.G.A.B. - Marseille**SECTION CULTURELLE**

SAMEDI, 8 NOVEMBRE, A 21 h.
à son siège: 33 Cours, Pièerre Puget
13006 - MARSEILLE

Conférencier:

P. LEVON ZEKIYAN
de la Congregation Mekhitariste
de Vénise

Thème:

«L'ARMENIE
ET 6 SIECLES DE DIASPORA».

ՀԱՍՑԵԻ ՓՈՓՈԽՈՒԹԻՒՆ

Մարսէյլի Ռիւ տ'Օպանիթ-ի Ս. Գրիգոր
Հուսաւորիչ Հայ Կաթողիկէ Եկեղեցւոյ
Հովիլ՝ Մարդիս Վրդ. Դաւիթեան, կը
տեղ կ ա ց ն է թէ՝ Հոկտեմբեր
մէկէն ի վեր Հայ Կաթողիկէ Եկեղե-
ցին փոխադրուած է իր ժողովրդապե-
տական նոր կերպոնի Եկեղեցւոյն մէջ, որ
կը գտնուի՝
26, Ռիւ Սիպիէ, 13001 - Մարսէյլ:
Հեռախոսի նոր թիւն է՝ (91) 48.19.60

X

Կը խնդրուի բոլոր ազդ. Հայ Հաւա-
տացեալներէն, որ գիմեն իրենց Հոգեւոր
պարտականութիւններուն եւ պատարագ-
ներուն Համար՝ վերոյիշեալ կերպոնին:

U. G. A. - ARDZIV - MARSEILLE**GRANDE NUITÉE ANNUELLE**

SAMEDI, 8 NOV. DE 22 h. A L'AUBE

Dans les Salons de l'ALHAMBRA (Bd. Chave).

avec

PAUL AKIAN vedette de la chanson

orchestres:

GUY ICARD et DAVID JOHN

Avec la participation de l'Enseigne Folklorique Musical Arménien:

GAROD

Imprimé Sur Les Presses Du Journal «HARATCH»-83, Rue D'Hauteville-75010 Paris

Commission Paritaire: № 55935

OPTIMA Tours**ARMÉNIE 1980**

A PARTIR DE 2850 FR. (tout compris)

DU 26 DECEMBRE AU 4 JANVIER

Cette année plusieurs départs par mois et TOUTE L'ANNEE
de 12, 14 et 16 jours.

demander notre brochure détaillée

RENSEIGNEMENTS - INSCRIPTIONS :

Sonia Coumryantz

OPTIMA Tours

75003 PARIS

67-69 rue Quincampoix (angle rue Rambuteau) — Tél. 274-27-20

Métro : Rambuteau ou Etienne Marcel

Lic. A 946 (Agence agréée INTOURIST)

Telex : 211 324 F.

LA CAPPADOCE

Le DIMANCHE, 30 NOVEMBRE, à 21 h.

Récital, Diner -- Spectacle

avec

HENRI TACHAN

A PARTIR DU 16 JANVIER, 1981 — POUR 6 JOURS.

PAUL BAGDADLIAN

RES. POUR NOËL, JOUR DE L'AN

67bis, QUAI BLANQUI, ALFORTVILLE 94140

tél. 375.05.30

ԵՐԵՎԱՆԻ
ՆՈՅԵՄԲԵՐԻ
4
MARDI
4 NOVEMBRE
1980

ՕՐԱԹԵՐԹ

ՀԻՄՆԱԴԻՐ՝ ՇԱԿԱՐՉ ՄԻՍԱՔԻԱՆ

LE NUMERO 2 F.

ՏԵՂՄԱՆ ՏԱՐԱԾՈՒՅԹ 14.768

Fondateur : ECHAVARCH MISSAKIAN

ՕՐՈՒԱՆ ՄԻԶԱՋԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐԸ

ԹԵՇՐԱՆ - ՈՒՍՏԻՆԿԹԸՆ
Սակարելութիւնը

ԳԼՈԲՈՒՐ - ՌԻՆԼՈՒ
Հաւասար
Հաւանականութիւններ

Ենչ ըրած կ'ըլլար հանրապետական նր՝ կընք: Բայց բոլորը համաձայն են ընդհանրապէս հաստատելու թէ աւելի գէշ չէր կրնար ըրած ըլլար: Գարթըրի չորս տարուան հաջուեկիուէն, առաւելաբար կըմնան համայնավարութեան յառաջիւազումը ոչ միայն Աֆղանիստան, այլև Ներքարակուա, Հնդկաստան, Սուրբիա, Եթովպիա, տարակարծութիւնները Եւրոպայի հետ, անձնատութիւնը մուկ ունդ իմամի մը առջեւ:

Ամէն պարագայի մէջ, գեռ հարկ է քիշ մըն ալ սպասել . . .

ԻՐԱՆՑԻ ՆԱԽԱՐԱՐԸ
ԻՐԱՔԻ ԶԵԽԹՔՆ ԻՆԿԱՆ

Իրաքեան ուժերը գերի բռնեցին Իրանի քարիւլի նախարարը, Մոհամետ Ճաւատ Պաքիր թունկուեան եւ նոյն նախարարութեան այլ բարձրաստիճան անձնաւորութիւններ Ապատանո մօս: Քննութեան մը ընթացքին է որ նախարարը եւ ընկեր ները թակարդ մը ինկած են: Լուրը հաստատուեցաւ թեհրանի իշխանութեանց կողմէ:

ՁԻՆՈՒՐԱԿԱՆՆԵՐՈՒ ԾՐԱԿԻՐԸ

Թուրքիոյ զինուորական իշխանութիւնը հրապարակած է իր ծրագիրը ժողովը՝ դավար բնականն վարչակարգի վերադասիւլը ամամար, առանց սակայն որեւէ պայմանաժամ ճշգելու: Առաջին անդամն է, Սեպտ. 12-էն ի վեր, երր իշխանութիւնը ձեռք առաւ, որ ձևնթան ներկայացաւութեան տըլամարութեան տակ պէտք է դրուին Միացեալ Նահանգները թէ Միացեալ Նահանգներէն գուրաը գտնուող իրանեան բոլոր ունեցուածքները, որոնք 1979 նոյ. 15-էն ի վեր ամերիկեան կառավարութեան հրահանդարները ծանօթ են արդէն. - (դրուած էն Խոմէյնի կողմէ Սեպտ. 12-ին):

Ա) Միացեալ Նահանգները յանձնառու կըսան վճռապէս խուսափելու որեւէ ձեռք միջամուխ ըլլարէ ուղղակի թէ անողակի իրանի ներքին հարցերուն:

Բ) - Թէհրանի կառավարութեան տըլամարութեան տակ պէտք է դրուին Միացեալ Նահանգները թէ Միացեալ Նահանգներէն գուրաը գտնուող իրանեան բոլոր ունեցուածքները, որոնք 1979 նոյ. 15-էն ի վեր ամերիկեան կառավարութեան հրահանդարները ծանօթ են արդէն. - (դրուած էն Խոմէյնի կողմէ Սեպտ. 12-ին):

Կ) - Վերցնել իրանի գէմ դրուած տըլամարական արգելքը եւ չնչել անտեսական կամ դրամական բնոյթ ունեցող բոլոր բոլորները իրանի գէմ:

Դ) - Վերջապէս յանձնել նախկին Շահն Հարստութիւնը, Միացեալ Նահանգներու նախագահն յայտարարութեամբ:

Երբ հաղորդուած են այս պայմանները, Գարթըր, կիրակի օր, կէս ձեկելով իր նախարարակարգը, Շիքակոյէն Ռւա - վակիթն վերադարձ է, իր խորհրդատուուն հրահանդարները իրանի գէմ:

Ե) - Վերջապէս յանձնել նախկին Շահն Հարստութիւնը, Միացեալ Նահանգներու նախագահն յայտարարութեամբ:

Երբ հաղորդուած են այս պայմանները, Գարթըր, կիրակի օր, կէս ձեկելով իր նախարարակարգը, Շիքակոյէն Ռւա - վակիթն վերադարձ է, իր խորհրդատուուն հրահանդարները իրանի գէմ:

Զորս պայմաններէն երկուքին կար պարութիւնը համեմատարար դիւրին է:

Ա. եւ Գ. կէտերու լուծումը, արդարեւ, կախում ունի միայն Ոււաշնկթընէն: Նոյ. 15-էն միւս երկու պայմաններու կարգադրութիւնը, որոնք միայն Սպիտակ Տունէն կը կազմեն:

Չորս պայմաններէն երկուքին կար պարութիւնը համեմատարար դիւրին է:

Բ. եւ Գ. կէտերու լուծումը, արդարեւ, կախում ունի միայն Ոււաշնկթընէն: Նոյ. 15-էն միւս երկու պայմաններու կարգադրութիւնը, որոնք միայն Սպիտակ Տունէն կը կազմեն:

Ենչ որ ըլլայ Գարթըրի որոշումը, այնան ալ յայտնի չէ թէ ինչ պարեցու - թիւ կ'ունենայ ընտրութեան վրայ: Երկար սուր է, քանի եթէ ոմանք կը խորհրդաւու կարգադրութիւնը իրանի գէմ:

Ենչ որ ըլլայ Գարթըրի որոշումը, այնան ալ յայտնի չէ թէ ինչ պարեցու - թիւ կ'ունենայ ընտրութեան վրայ: Երկար սուր է, քանի եթէ ոմանք կը խորհրդաւու կարգադրութիւնը իրանի գէմ:

Ենչ որ ըլլայ Գարթըրի որոշումը, այնան ալ յայտնի չէ թէ ինչ պարեցու - թիւ կ'ունենայ ընտրութեան վրայ: Երկար սուր է, քանի եթէ ոմանք կը խորհրդաւու կարգադրութիւնը իրանի գէմ:

Ենչ որ ըլլայ Գարթըրի որոշումը, այնան ալ յայտնի չէ թէ ինչ պարեցու - թիւ կ'ունենայ ընտրութեան վրայ: Երկար սուր է, քանի եթէ ոմանք կը խորհրդաւու կարգադրութիւնը իրանի գէմ:

Ենչ որ ըլլայ Գարթըրի որոշումը, այնան ալ յայտնի չէ թէ ինչ պարեցու - թիւ կ'ունենայ ընտրութեան վրայ: Երկար սուր է, քանի եթէ ոմանք կը խորհրդաւու կարգադրութիւնը իրանի գէմ:

Ենչ որ ըլլայ Գարթըրի որոշումը, այնան ալ յայտնի չէ թէ ինչ պարեցու - թիւ կ'ունենայ ընտրութեան վրայ: Երկար սուր է, քանի եթէ ոմանք կը խորհրդաւու կարգադրութիւնը իրանի գէմ:

Ենչ որ ըլլայ Գարթըրի որոշումը, այնան ալ յայտնի չէ թէ ինչ պարեցու - թիւ կ'ունենայ ընտրութեան վրայ: Երկար սուր է, քանի եթէ ոմանք կը խորհրդաւու կարգադրութիւնը իրանի գէմ:

Ենչ որ ըլլայ Գարթըրի որոշումը, այնան ալ յայտնի չէ թէ ինչ պարեցու - թիւ կ'ունենայ ընտրութեան վրայ: Երկար սուր է, քանի եթէ ոմանք կը խորհրդաւու կարգադրութիւնը իրանի գէմ:

Ենչ որ ըլլայ Գարթըրի որոշումը, այնան ալ յայտնի չէ թէ ինչ պարեցու - թիւ կ'ունենայ ընտրութեան վրայ: Երկար սուր է, քանի եթէ ոմանք կը խորհրդաւու կարգադրութիւնը իրանի գէմ:

Ենչ որ ըլլայ Գարթըրի որոշումը, այնան ալ յայտնի չէ թէ ինչ պարեցու - թիւ կ'ունենայ ընտրութեան վրայ: Երկար սուր է, քանի եթէ ոմանք կը խորհրդաւու կարգադրութիւնը իրանի գէմ:

Ենչ որ ըլլայ Գարթըրի որոշումը, այնան ալ յայտնի չէ թէ ինչ պարեցու - թիւ կ'ունենայ ընտրութեան վրայ: Երկար սուր է, քանի եթէ ոմանք կը խորհրդաւու կարգադրութիւնը իրանի գէմ:

Ենչ որ ըլլայ Գարթըրի որոշումը, այնան ալ յայտնի չէ թէ ինչ պարեցու - թիւ կ'ունենայ ընտրութեան վրայ: Երկար սուր է, քանի եթէ ոմանք կը խորհրդաւու կարգադրութիւնը իրանի գէմ:

Ենչ որ ըլլայ Գարթըրի որոշումը, այնան ալ յայտնի չէ թէ ինչ պարեցու - թիւ կ'ունենայ ընտրութեան վրայ: Երկար սուր է, քանի եթէ ոմանք կը խորհրդաւու կարգադրութիւնը իրանի գէմ:

Ենչ որ ըլլայ Գարթըրի որոշումը, այնան ալ յայտնի չէ թէ ինչ պարեցու - թիւ կ'ունենայ ընտրութեան վրայ: Երկար սուր է, քանի եթէ ոմանք կը խորհրդաւու կարգադրութիւնը իրանի գէմ:

Ենչ որ ըլլայ Գարթըրի որոշումը, այնան ալ յայտնի չէ թէ ինչ պարեցու - թիւ կ'ունենայ ընտրութեան վրայ: Երկար սուր է, քանի եթէ ոմանք կը խորհրդաւու կարգադրութիւնը իրանի գէմ:

Ենչ որ ըլլայ Գարթըրի որոշումը, այնան ալ յայտնի չէ թէ ինչ պարեցու - թիւ կ'ունենայ ընտրութեան վրայ: Երկար սուր է, քանի եթէ ոմանք կը խորհրդաւու կարգադրութիւնը իրանի գէմ:

Ենչ որ ըլլայ Գարթըրի որոշումը, այնան ալ յայտնի չէ թէ ինչ պարեցու - թիւ կ'ունենայ ընտրութեան վրայ: Երկար սուր է, քանի եթէ ոմանք կը խորհրդաւու կարգադրութիւնը իրանի գէմ:

Ենչ որ ըլլայ Գարթըրի որոշումը, այնան ալ յայտնի չէ թէ ինչ պարեցու - թիւ կ'ունենայ ընտրութեան վրայ: Երկար սուր է, քանի եթէ ոմանք կը խորհրդաւու կարգադրութիւնը իրանի գէմ:

Ենչ որ ըլլայ Գարթըրի որոշումը, այնան ալ յայտնի չէ թէ ինչ պարեցու - թիւ կ'ունենայ ընտրութեան վրայ: Երկար սուր է, քանի եթէ ոմանք կը խորհրդաւու կարգադրութիւնը իրանի գէմ:

Ենչ որ ըլլայ Գարթըրի որոշումը, այնան ալ յայտնի չէ թէ ինչ պարեցու - թիւ կ'ունենայ ընտրութեան վրայ: Երկար սուր է, քանի եթէ ոմանք կը խորհրդաւու կարգադրութիւնը իրանի գէմ:

ՀՈԳԵԼԱՆԳԻՒՍ

Այրի Տիկին Արմենուհի Վարդանեան, Տէր եւ Տիկին Փօլ Վարդանեան եւ զաւակը, Տէր եւ Տիկին Վահագն Վարդանեան եւ զաւակները, Տէր եւ Տիկին Վարդանեան եւ զաւակները, Տէր եւ Տիկին Երուանդ Վարդանեան եւ զաւակները, Տէր եւ Տիկին Ղազար Աշարոնեան, Տէր եւ Տիկին Նշան Պետրոսեան եւ զաւակները, Տէր եւ Տիկին Մինաս Սանդիկեան եւ զաւակները (Կ.Պոլիս), Տէր եւ Տիկին Յարութիւն Սանդիկեան եւ զաւակները (Կ.Պոլիս), Տէր եւ Տիկին Ժայռ Արմենուհի, Տէր եւ Տիկին Նշան Պետրոսեան եւ զաւակները (Պէյրութ) եւ Պ. Մովսէս Վահարամեան կը ծանուցանեն թէ հոգեհանգստեան պաշտօն կը կատարուի, նոյեմբեր 9, Կիրակի օր, Լիոնի Ս. Յակոբ Եկեղեցին:

ՀՐԱԶ ՎԱՐԴԱՆԵԱՆԻ
մահուան քառասունքին առթիւ:

Կը հրաւիրուին ողբացեալին յիշատակը յարգողները:

U. G. A. - ARDZIV - MARSEILLE**GRANDE NUITÉE ANNUELLE**

SAMEDI, 8 NOV. DE 22 h. A L'AUBE
Dans les Salons de l'ALHAMBRA (Bd. Chave).

avec
PAUL AKIAN vedette de la chanson
orchestres:

GUY ICARD et DAVID JOHN
Avec la participation de l'Ensemble Folklorique Musical Arménien:
GAROD

ՇՆՈՐՀԱԿԱԼԻՔ

Սէն - Լուի Ս. Գէորգ Եկեղեցւոյ Թաղականութիւնը ստացած է հետեւեալ նըւէրները Սերովիկ Հայրապետեանի մահուան քառասունքի հոգեհանգստեան առթիւ - Տէր եւ Տիկին Սարգսին Աստիւնուհի Գամարալեան 30, Տէր եւ Տիկին Կարօ Կոնյեան 25 եւ 25 ֆ. Տիկնանց Միութեան, Եկեղեցւոյ սրահին միութեան համար՝ Տէր եւ Տիկին Սիգրան 300, Տէր եւ Տիկին Յակոբ Հայրապետեան, Գալուստ Հայ -

րապետեան, Շաք Թապիպեան, Տէր եւ Տիկին Վահան Յակորեան, Արամ Եփրեմեան 50-ական, Տիկին Մարիամ Յնոոյեան եւ զաւակները 100, Այրի Տիկին Արմենուհի Գամարալեան 30, Տէր եւ Տիկին Կարօ Կոնյեան 25 եւ 25 ֆ. Տիկնանց Միութեան, Եկեղեցւոյ սրահին միութեան համար՝ Տէր եւ Տիկին Սիգրան Ասլանեան 50 ֆ.:

Հ Բ Ա Ի Է Ր
Փարիզի Ս. Յովեաննէս - Մկրտչի Մալի Եկեղեցւոյ պատարագի երգեցողութեան խումբն ու դպրաց դասր զօրացնելու երգեցողութիւնները աւելի սպասութիւն դարձնելու նպատակով, Հոգաբարձութիւնն կը հրաւիրէ մէր երիսարարութիւնները մասնակցելու փորձերուն, որոնք տեղի կ'ունենան և կեղեցւոյ մէջ՝ երկուշաբթի եւ Աւրաբթի երկուները:

Այս նպատակին իրագործման համար, Մայր Եկեղեցւոյ Հոգաբարձութիւնը, կազմակերպած է առաջին Հանդիպումը - Ըստունելութիւն մը, որ տեղի կ'ունենայ Ուրբաթ օր, նոյեմբեր 7, երեկոյեան ժամը 6.30ին, Եկեղեցւոյ սրահին մէջ՝ 15, Միւլ Փան-Կումօն, Փարիզ ծրդ: Սոյն Հաւաքոյթին սիրով կը հրաւիր - ուին Եկեղեցւոյ ներկայ երգչախումբին բոլոր անդամները, դպիրները, նաև ամէն անոնք՝ որոնք սիրայօժար պիտի ուղեն իրենց մասնակցութիւնը բերել երգչախումբին եւ Դարաց դպախին, յօւնա մէր Եկեղեցւոյ պայծառութեան եւ երգչախումբիւններու ներդաշնակութեան եւ գորացման:

TRANSTOURS

organise plusieurs voyages à Erevan avec divers programmes

14 jours à Erevan - 2 jours à Moscou

TOUS LES VOYAGES PAR AVION — HOTEL 1re CLASSE — PENSION COMPLETE

PROCHAIN VOYAGE

DU 22 NOVEMBRE AU 05 DECEMBRE

Meilleures Conditions — 3.220 F

X

TRANSTOURS, 25 Rue d'Argenteuil, 75001 Paris — Tél. : 261-58-28
ուր կարելի է ներկայանալ ամէն Զորեգարթի և Ուրբաթ կէսորէ նոր ժամը 15էն 18
Մարտէյ՝ դիմել Զ. ԱԼԻՔՍԱՆԵԱՆ
11, Rue du Bassin — SAINT-JULIEN, Tél. : 93-04-90 et (42) 83-31-55
Վալանս՝ դիմել Ն. ԳԱՍՊԱՐԵԱՆԻ — Ալֆորվի՝ դիմել Յ. Պօթաձեանի

ՍԱՄՈՒԵԼ - ՄՈՒՐՈՏԵԱՆ

Վ Ա Ր Ժ Ա Ր Ա Ն Ի
ՆՈՐՈԳՈՒԹԵԱՆ Ի ՆՊԱՍ

ՓՈԽԱՆ ԾԱՂԵՊՍԱԿԻ
Հ. ՍԵՐՈՎԲ ՎԱՐԴԱՎՈՏԻ
ՑԻՆԱՍԱԿԻՆ

Տեսչութիւնը, չորսհակալութեամբ ըստացած է Պ. Պաթմանեան Ժ. 200, Վարժարամի աշակերտները՝ 816, Եսաբ Ակումբի ճամարակի խումբ 550, Պ. Մ. Միսաքեան 500, Մատէն Սիսաքեան 150:

ՀԱՅՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԺԱՌԱՆԳՈՒԹԵԱՆՑ
ՊԱՀՊԱՆՄԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԿՑՈՒԹԻՒՆՑ
Կը ՀԱՅՈՐԴԻ

Էրեբունի Երգչախումբին ստեղծու - մը՝ դեկ. Պ. ԺԻՐԱՅՐ ԱՅՎԱԶԵԱՆԻ:

Պ. Ժ. Այվազեան կը հանդիսանայ Երեւանի ԿՈՄԻՏԱՍ Երաժշտանոցի Երգ - չախումբի Եկեղեցարութեան բաժնին 1962 թուականի շրջանաւարտ: Կը հանդիսա - նայ նաեւ Երգչախումբերու գծով կազմակերպուած Հայաստանի Սառաջին Երիտասարդական Ֆէտիվալի արծարեայ մետաղիքի:

Երգչախումբին փորձերը տեղի կ ունենան... Զորեգարթի եւ Ուրբաթ օրերը, Երեկոյեան ժամը 20ին: Երգչախումբին մասնակցելու համար կը փնտուի 19էն 35 տարեկան աղջիկներ եւ տղաք:

Արձանագրութեան համար դիմել ամէն օր, ժամը 14էն - 18: Երգչախումբին գործունէութեան հասցէն է -

10, Միւլ, Միրոմենի, Փարիզ 8րդ:
Հեռացայն՝ 265-79-05

Imprimé Sur Les Presses
Du Journal «HARATCH»

Commission Paritaire: № 55935
83, Rue D'Hauteville — 75010 - Paris

ԿԵԴՐՈՆԱԿԱՆ**ՏՄՐԵԿԱՆ ՊԱՐԱՅԱՆԴԵՍ ԵՒ ՃԱՅ**

«ՄԵՐԻՑԻՑԻ» Սրահներուն մէջ

**BAL ANNUEL DES ANCIENS DU LYCEE
GUETRONAGAN**

Le Samedi, 8 Nov. de 20h.30 à l'aube dans les Salons de l'Hôtel «MERIDIEN».
81, Boulevard Gouvin Saint — Cyr, 75017 — PARIS

Animé par:

* ARMENIAN — SUNSHINE, dirigé par ROBERT PAPAZIAN.
* PIERRE TOSCANO, violoniste et son Ensemble, du Cabaret RASPOUTINE.
et, pour son Premier Passage à Paris

M A N U E L

Chanteur Arménien Internationalement Connue.

SURPRISES — COTILLONS

Tenue de Soirée Souhaitée

Réservation, téléphoner à:

— DJEZVEDJIAN (Berluc) 236.54.48
— NAVASSARTIAN 985.36.53
— PANOSSIAN 233.77.90

ENTREE (DINER COMPRIS) 300 F.

ՎԵՐԱՄՈՒՏ

Ս. ԹԱԴԻՍ Եկեղեցւութ ԴՊՐՈՑԻ
ՀԱՅԵՐԻ ԴԱՅԼԻՆԹԱՑԻՑ ԵՐԵՐ

Հ.Բ.Լ.Միութեան հովանաւորած Սէն Անթուանի Ս. Թադէս Եկեղեցւոյ հարկան միօրեայ դասընթացները կը ըսկան նոյեմբեր 5ին, Զորեգարթի տասնամբ ժամը 9 - 12:

Այս տարի կը դասաւանէլէ, Ս. Սահակ Մէրուս երգչախումբի ղեկավար՝ Խաչիկ Երմանական:

Ս. - Հայերէն՝ ամէն տարիքի համար:
Բ. - Աշուարհիկ եւ հոգեւոր երգեր, ի մասնաւորի Պատարագի երգեցողութիւն:
Գ. - Թաղականութեան նպատակն է վերակազմել թաղիս Եկեղեցւոյն համար տարիքներէ ի վեր անհրաժեշտ դարձած երգեցիկ խումբ մը:

Թաղականութիւնը կը յուսայի, որ պատարագի ըսկաները պիտի քաղաքական այս նոր ձեռնարկը, որպէսզի դարձնալ վերստեղծութիւնը երբեմնի Թադէս Անթիւնի լուսաւութիւնը լուսաւութիւնը, մէր Եկեղեցւոյն եւ թաղիս մէջ:

Արդ՝ կոչ Երևան ծնողներուն, որ պէսզի նախանձաբանդիր ըլլան եւ անպայման իրենց զաւակները առաջնորդն հայկական Միօրեայ Դպրոցը:

U.G.A.B. - Marseille**SECTION CULTURELLE**

SAMEDI, 8 NOVEMBRE, A 21 h.
à son siège: 33 Cours, Pièrre Puget
13006 - MARSEILLE

Conférencier:

P. LEVON ZEKIYAN
de la Congregation Mekhitariste
de Vénise

Thème:

«L'ARMENIE
ET 6 SIECLES DE DIASPORA».

ainsi qu'au près des membres de la Chorale

Այսի Տիկին Հայկուհի Դաւիթեան,
Օր. Լիւսի Դաւիթեան, Տէր եւ Տիկին
Արման Դաւիթեան եւ զաւակները, ինչ
պէս նաև՝ ընտանեկան բոլոր պարա
գաները, ցաւով կը ծանուցանեն իրենց ա
մուսնոյն, հօր եւ մեծ հօր՝

Եղիշէ ԴԱՎԻԹԵԱՆԻ

մահը, որ պատահեցաւ Շաբաթ, Նոյ.
1ին, 93 տարեկանին:

Յուղարկաւորութիւնը կը կատարուի
Զորեջարթի, Նոյ. 5, ժամը 14ին, Մոն
թրէօյի գերեզմանունը:

Մահագի չստացողներէն կը խնդրուի
ներկայս իրքեւ այդ նկատել:

ՍԱՄՈՒԵԼ - ՄՈՒՐԱՏԵԱՆ
Վ. Ա. Ր Ժ Ա Ր Ա Ն Ի
ՆՈՐՈԳՈՒԹԵԱՆ Ի ՆԱԱՍ

ՓՈԽԱՆ ԾԱՂԿԵՊԱՍԿԻ
Հ. ՍԵՐՈՎԱԲ ՎԱՐԴԱՊԵՏԻ
ՑԻՇԱՏԱԿԻՆ

Կարո Նագաշեան 1000 Ֆ. կը նույրէ
Մամուէլ - Մուրատեան Վարժարանի նո-
րոգութեան (ստանալ «Յառաջ»ին):

U.G.A.B. - Marseille

SECTION CULTURELLE

SAMEDI, 8 NOVEMBRE, A 21 h.
à son siège: 33 Cours, Pièrre Puget
13006 - MARSEILLE

Conférencier:

P. LEVON ZEKIYAN
de la Congregation Mekhitariste
de Vénise

Thème:

«L'ARMENIE
ET 6 SIECLES DE DIASPORA».

Հ Ր Ա Ւ Ե Բ

Փարիզի U. Յովհաննէս - Մկրտիչ Մայր
Եկեղեցւոյ պատարագի երգեցողութեան
խումբն ու դպրաց գասը զօրացնելու եւ
երգեցողութիւնները աւելի տպաւորիչ
դարձնուն նպատակով, Հոգաբարձու -
թիւնս կը հրաւիրէ մեր երիտասարդներն
ու երիտասարդուհիները մասնակցելու
փորձերուն, որոնք աւելի կ'ունենան Ե
կեղեցւոյ մէջ՝ Երկուշաբթի եւ Ուրբաթ
երեկոները:

Այս նպատակին իրագործման համար,
Մայր Եկեղեցւոյ Հոգաբարձութիւնը,
կազմակերպած է առաջին Հանդիպում -

ԿԵԴՐՈՆԱԿԱՆ ՏԱՐԵԿԱՆ ՊԱՐԱՅԱՆԴԵՍ ԵՒ ՃԱԾ

«ՄԵՐԻՑԻՒՆ» Սրահերութ մէջ

BAL ANNUEL DES ANCIENS DU LYCEE GUETRONAGAN

Le Samedi, 8 Nov. de 20h.30 à l'aube dans les Salons de l'Hôtel «MERIDIEN».
81, Boulevard Gouyon Saint — Cyr, 75017 — PARIS

Animé par:

* ARMENIAN — SUNSHINE, dirigé par ROBERT PAPAZIAN.
* PIERRE TOSCANO, violoniste et son Ensemble, du Cabaret RASPOUTINE.
et, pour son Premier Passage à Paris

M A N U E L

Chanteur Arménien Internationalement Connu.

SURPRISES — COTILLONS

Tenue de Soirée Souhaitée

Réservation, téléphoner à:

— DJEZVEDJIAN (Berluc) 236.54.48
— NAVASSARTIAN 985.36.53
— PANOSSIAN 233.77.90

ENTREE (DINER COMPRIS) 300 F.

ՆՈՒԷՐ

Տիկին Մարգարիտ Ինձէեան, Տիկին
Սիրանոյշ Զավերեանի մահուան առթիւ,
փոխան ծաղկեպսակի՝ 100 Ֆ. կը նուի-
րնէ «Յառաջ»ին:

ԿԱՊՈՅՑ ԽԱՉԻ Վալանսի մասնաճիզին
բնիք. ժողովը՝ Հինգչաբթի, Նոյեմբեր
6, ժամը 20ին, նոյն հաւաքատեղին:

ՅՈՒՇԱՏՏՐ

U. G. A. - ARDZIV - MARSEILLE

GRANDE NUITÉE ANNUELLE

SAMEDI, 8 NOV. DE 22 h. A L'AUBE

Dans les Salons de l'ALHAMBRA (Bd. Chave).

avec

PAUL AKIAN vedette de la chanson

orchestres:

GUY ICARD et DAVID JOHN

Avec la participation de l'Ensemble Folklorique Musical Arménien:

GAROD

ՀԱՅՈՒՆԵԼՈՒԹԻՒՆ մը, որ տեղի կ'ունենայ
Ուրբաթ օր, Նոյեմբեր 7, երեկոյեան ժա-
մը 6.30ին, Եկեղեցւոյ սրահին մէջ՝

15, Միւր Ժան-Կուտօն, Փարիզ 8րդ:

X

Սոյն հաւաքոյթին սիրով կը հրաւիր -
ուին Եկեղեցւոյ ներկայ երգչախոսմբին
բոլոր անդամները, դպիրները, նաև ա-
մէն անոնք՝ որոնք միայնօֆտալ պիտի ու-
զեն իրենց մասնակցութիւնը բերել երգ-
չախումբին եւ Դպրաց գասին, յօդուա-
մեր Եկեղեցւոյ պայծառութեան եւ եր-
գեցողութիւններու ներդաշնակութեան եւ
զօրացման:

Կապոյր Խաչի Վալանսի ընկերուհի -
ները, իրենց ցաւակցութիւնները կը
յայտնեն ընկերուհի Փերով Կոշկակար -
եանի՝ իր քրոջ մահուան առթիւ:

ՃՆՈՐՉԱԿԱՆԻՔ

Կապոյր Խաչի Վալանսի մասնաճիզը,
չսորհակալութեամբ ստացած է հետեւ -
եալ նուէրները - Տիկին Մարմինէ Քառ-
եան 1000, Տէր եւ Տիկին Յակոբ Կոշկա-
կարեան 200, Պ. Գէորգ Քիրէճեան 50,
Պ. Գասպար Միթոնեան 50 եւ Տիկին Թո-
րոսեան 50 Ֆ., Յարութիւն Թումայեանի
մահուան առթիւ:

Imprimé Sur Les Presses Du Journal «HARATCH» 83, Rue D'Hauteville 75010 Paris
Commission Paritaire: № 55935

sevan voyages-lyon

saberatours - paris

VOUS PROPOSENT

2 voyages en Arménie

DU 24 NOVEMBRE AU 7 DÉCEMBRE

DU 26 DÉCEMBRE AU 8 JANVIER

DEPARTS PAR AVION DE LYON -- MARSEILLE -- PARIS

Renseignements et Inscriptions :

A LYON

sevan voyages

SARKISSIAN Varoujani

50, cours de la Liberté
69003 LYON

Tél. (78) 60 13 66

A PARIS

saberatours

BAGHDASSARIAN Levon

3, rue de l'Arrivée
Imm. CIT 7e étage

75015 PARIS

Tél. 538 67 47

LA CAPPADOCE

Le DIMANCHE, 30 NOVEMBRE, à 21 h.

Récital, Diner -- Spectacle

avec

HENRI TACHAN

A PARTIR DU 16 JANVIER, 1981 — POUR 6 JOURS.

PAUL BAGDADLIAN

RES. POUR NOËL, JOUR DE L'AN

67bis, QUAI BLANQUI, ALFORTVILLE 94140

tél. 375.05.30

Մարսէլ, Հայ Կարպալիկ
Կերակունութիւն ԱՍՏՈՒՐԱԾՈՒՆԱՅ
Եկեղեցոյ

ԲԱՅՄԱՆ ԱՐԱՐՈՂՈՒԹԻՒՆ

Բարձր հովանավորութեամբ՝
Կարգինալ ԱՌՋէ կակարանաց-ի

(Մարտէյլ Արք. ին)

ՍԱՐԳԻՍ Վարդ. ԴԱՎԻԴ Արքական

(Ժողովրդապատճեամբ՝ Արքական)

Կարգութիւն Մասնակի եւ շրջանի
Հայ - Կաթողիկէ համայնքին

պատիւն ունի հրապարակութեամբ՝ բոլոր հայ
հաւատացեալները ժողովրդապատճեամբ՝
կան նոր եկեղեցւոյ

ՎԱՅՄԱՆ ՀԱՅՈՒՄԱՅԱՆԱՅ
ԲԱՅՄԱՆ ՀԱՅՆԻՄՈՒՄԵԱՅ

Կը նախազաէ եւ կը պատարագէ՝
Գրիգոր ԵՊՈ. ԿԱՊՐՈՅԵԱՅ

(Ֆրանսայի Հայ Կաթողիկէ եղագարէ)

Կիրակի, Նոյ. 16, առաւտեան ժամը

10.30ին

26, Միւր Սիրիկ, 13001 - Մարսէլ
Հեռ. (91) 48.19.60

ՏԱՐԵԿԱՆ

ՊԱՅՄԱՆԱԿԱՆ ԴԻԿՈ

Կազմակերպութեամբ՝
Կապոյր Խաչի Վալանսի Մասնաճիզին

Շաբաթ, Նոյ. 15, ժամը 21ին սկսալու

Փալէ - տը - լա - Ֆուարի մէջ (Վարան)

մասնակցութեամբ՝ «ԱՆԻ» նուազախում -

բին եւ «Սարտարապատ» Պարախումբին:

Հայկական ջերմ մբնարար:

Le Club des Jeunes de l'UGAB
de Valence

Le Club des Jeunes de l'UGAB
de Marseille

Le Club des Arméniens de Grenoble
organisent

une rencontre
D'ETUDE
à Dieulefit

Les 9, 10 et 11 Novembre

pour tous renseignements:

* Alain GOCHGARIAN (à Valence)
Tél. (75) 43.05.22 (après 20 h.)

Gérard KETANEDJIAN (à Marseille)

ԹՐՔԱՀԱՅՈՅ ՊԱՏՐԻԱՐՔ

ԳԱՐԵԳԻՆ ԱՐք. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ

Պէտք է գլուխները խոնարիկն անպայման, որ սրտերը իմաստութեամբ քարձրանան

Գ. Ե. Տ.

Գարեգին Սրբակակապս Խաչատուր - եան, այլ անունով «Յրքահայոց գրագիւ - պատրիարքը» իր պատույ տեղը գրա - ւած է մեր պատութեան անմաշներու - պանթէոնին մէջ, որպէս բարոյական ա - ռաքիւթեանը օժտուած նկարալիք, ներուն քարոզվէ եւ գաստիարակ, ինչ - պէս նաեւ գրական անխոնջ մշակ:

Ծնած է 1880 Նոյեմբեր 6-ին Տրապէ - զանի մէջ: Աւազանի անունով կը կոչուի Աշշիկ: Նախակրթութեանը կը ստանայ

1936-ին Մարտէլի Առաջնորդ կը նշա - նակուի: Երկու տարի յետոյ Կաթողիկո - սական Պատրիարքի պաշտօնով կը մեկ - նի Հարաւային Ամերիկա:

1950 Դեկտ. 2-ին, 99 ժողովականնե - րու ստուար մէծամասնութեան քուէով Թրքահայոց Պատրիարք կ'ընտրուի Գա - րեգին Արքականի. Խաչատուրեան, որ

այդ շշանին պաշտօնով Արժանիթին կը դառնուէ:

1951 Մարտ 16-ին Աթոռանիստ Մայր Եկեղեցոյ մէջ, ընտրեալ Պատրիարքը կը կատարէ իր հանդիսաւոր ուխտը և տեղի կ'ունենայ գահակալութիւնը:

ԳՐԱԿԱՆ ՎԱՍՏԱԿԱԿ. - Գարեգին Պատ

րիարք իր պաշտօնավարութեան ընթաց - քին «Նախանձափնդիր շահակառութեամբ»

շահք թափած է վառ ու արծարծ պա - հելու Աւետարանի եւ մշակոյթի լոյսը:

Յուցաբերած է գրական բեղուն գործու - նէութիւն: Խիստ բազմաթիւ են իր յօդ - ուածները, քարոզի պատճէնները, յոր - գորականները եւ զանազան գործիւննե - րը, որոնք լոյս աեսած են թերթերու եւ հանդէներու մէջ:

Գարեգին Պատրիարք միշտ փափաքած է ունենալ սեփական Հրատարակութիւն

մը՝ այն բոլոր կերպոններու մէջ ուր

գտնուած է հովուական առաքելու -

թեամբ: Ասոնք են՝ «Տանքար» որուն ա -

ռաջն վեց թիւերը իմբազլած է 1909-ին

Պոլոյու մէջ եւ «Հայ Խօսնակ» որուն իր

գործոն աշխատակցութիւնը բերած է ա -

ւելի վերջ: «Սահակ - Սեսրապ» մշակոյ -

թիւ հանդէս, զոր լոյս ընծայած է 1937-ին

Մարտէլի մէջ: «Փարոս Հայաստանեայց»

Բալիքորնիոյ մէջ: «Հայ Կեդրոն» Պուէ -

նոս - Այրէսի մէջ, ու վերջապէս դարձեալ

Պոլոյու մէջ «Նորակաթ»ը:

Իբրև զգայուն եւ երկարաշունչ բա -

նաստեղծ, սփած է բարում քերթուած -

ներ եւ արձակ էջեր իր պարբերականնե -

րու եւ այլ հանդէսներու մէջ:

1917-ին, Դամասկոսի մէջ, իր քերթը -

ւածները ամփոփած է «Քնար Արեւագա -

լի» հատորին մէջ, իսկ արձակները լոյս

ընծայած է «Խոներ եւ Յուշեր» անու -

նոյ:

1925-ին Լոյս ընծայած է «Կրօնարարո -

յական Նորակարումներ» հատորը, իսկ

1926-ին «Նարեկ» աշխարհաբար առա -

ջին թարգմանութիւնը: 1936-ին «Աշխար -

հի Լոյսն ի Հայս» Ա. Հատոր եւ 1939-ին

Բ. Հատորը հրատարակած է:

Յաջորդաբար լոյս ընծայած է «Աստ

ուածնաշունչ Նոր Կոտկարանի» աշխար -

հաբար թարգմանութիւնը (1943), «Տա -

րօնաշունչ»ը (1945), «Նարեկ» երկ -

բորդ թարգմանութիւնը՝ տաղաչափեալ

ըստ բնագրի եւ գրաբար հանդիպարու -

թուածներու մօտէ:

1928-ին Կաթողիկոսութեան Պատուի -

րակ կը նշանակուի Գալֆորնիոյ թեմին:

1935-ին Համաժայռ Առաջնորդական

պաշտօնէ, կը քաշուի Օքլէնս քաղաքը

ու կը վարէ տեղույն քարոզչական պաշ -

տօնը:

1948-ին Կաթողիկոսութեան Պատուի -

րակ կը նշանակուի Գալֆորնիոյ թեմին:

1950 Դեկտ. 2-ին Համաժայռ Առաջնորդա -

կան Պատուի մէջ, որպէս Համաժայռ պաշտօնի:

1951 Մարտ 16-ին Աթոռանիստ Մայր

Եկեղեցոյ մէջ, ընտրեալ Պատրիարքը կը կատարէ իր հանդիսաւոր ուխտը և տեղի կ'ունենայ գահակալութիւնը:

ԳՐԱԿԱՆ ՎԱՍՏԱԿԱԿ. - Գարեգին Պատ

րիարք իր պաշտօնավարութեան ընթաց - քին «Նախանձափնդիր շահակառութեամբ»

շահք թափած է վառ ու արծարծ պա - հելու Աւետարանի եւ մշակոյթի լոյսը:

Յուցաբերած է գրական բեղուն գործու - նէութիւն: Խիստ բազմաթիւ են իր յօդ - ուածները, քարոզի պատճէնները, յոր - գորականները եւ զանազան գործիւննե - րը, որոնք լոյս աեսած են թերթերու եւ հանդէներու մէջ:

1951 Մարտ 16-ին Աթոռանիստ Մայր

Եկեղեցոյ մէջ, ընտրեալ Պատրիարքը կը կատարէ իր հանդիսաւոր ուխտը և տեղի կ'ունենայ գահակալութիւնը:

ԳՐԱԿԱՆ ՎԱՍՏԱԿԱԿ. - Գարեգին Պատ

րիարք իր պաշտօնավարութեան ընթաց - քին «Նախանձափնդիր շահակառութեամբ»

շահք թափած է վառ ու արծարծ պա - հելու Աւետարանի եւ մշակոյթի լոյսը:

Յուցաբերած է գրական բեղուն գործու - նէութիւն: Խիստ բազմաթիւ են իր յօդ - ուածները, քարոզի պատճէնները, յոր - գորականները եւ զանազան գործիւննե - րը, որոնք լոյս աեսած են թերթերու եւ հանդէներու մէջ:

1951 Մարտ 16-ին Աթոռանիստ Մայր

Եկեղեցոյ մէջ, ընտրեալ Պատրիարքը կը կատարէ իր հանդիսաւոր ուխտը և տեղի կ'ունենայ գահակալութիւնը:

ԳՐԱԿԱՆ ՎԱՍՏԱԿԱԿ. - Գարեգին Պատ

րիարք իր պաշտօնավարութեան ընթաց - քին «Նախանձափնդիր շահակառութեամբ»

շահք թափած է վառ ու արծարծ պա - հելու Աւետարանի եւ մշակոյթի լոյսը:

Յուցաբերած է գրական բեղուն գործու - նէութիւն: Խիստ բազմաթիւ են իր յօդ - ուածները, քարոզի պատճէնները, յոր - գորականները եւ զանազան գործիւննե - րը, որոնք լոյս աեսած են թերթերու եւ հանդէներու մէջ:

1951 Մարտ 16-ին Աթոռանիստ Մայր

Եկեղեցոյ մէջ, ընտրեալ Պատրիարքը կը կատարէ իր հանդիսաւոր ուխտը և տեղի կ'ունենայ գահակալութիւնը:

ԳՐԱԿԱՆ ՎԱՍՏԱԿԱԿ. - Գարեգին Պատ

րիարք իր պաշտօնավարութեան ընթաց - քին «Նախանձափնդիր շահակառութեամբ»

շահք թափած է վառ ու արծարծ պա - հելու Աւետարանի եւ մշակոյթի լոյսը:

Յուցաբերած է գրական բեղուն գործու - նէութիւն: Խիստ բազմաթիւ են իր յօդ - ուածները, քարոզի պատճէնները, յոր - գորականները եւ զանազան գործիւննե - րը, որոնք լոյս աեսած են թերթերու եւ հանդէներու մէջ:

1951 Մարտ 16-ին Աթոռանիստ Մայր

Եկեղեցոյ մէջ, ընտրեալ Պատրիարքը կը կատարէ իր հանդիսաւոր ուխտը և տեղի կ'ունենայ գահակալութիւնը:

ԳՐԱԿԱՆ ՎԱՍՏԱԿԱԿ. - Գարեգին Պատ

րիարք իր պաշտօնավարութեան ընթաց - քին «Նախանձափնդիր շահակառութեամբ»

ՀՈՂԻՆ ՆԵՐՇՆՉՈՒՄՈՎ

Մարդ - հող կապը, շաղկապը երկու - քին միջեւ, առաջնի գիծի վրայ երեւաց Մուշեղ Գալշոյեանի մօտ: Անոր տիպար - ները գրեթէ դուրս մնացին վիպային շրջագիծն: Գրագէտը միշտ մտապատ - կեր ունեցաւ իրական գէմքեր, ընդհան - րապէս պարզ, համեստ մարգիկ՝ շինա - կան թէ ոչ: Անոնք, որոնք տուայտեցին անցեալի յուշերով, երկրին ապրումնեւ - ըստն հմայքին տակ մնացին (Զօրի Մի - րօն): այլ սակայն շանտեսեցին առօր - եան, ձգուումն ունեցան ապագան կեր - տելու (Բովտուն): Այլազան եղան խոռ - ուուածքները, հոգեխառնութիւնները, յա - ճախ այլամերժ: Բայց բոլորին մօտ ալ շեշտուած նկարագիր մնաց պաշտամուն - քը հողին հանդէպ եւ, այս, համագրա - կան գիծով մը: Ընթացիկը՝ այնքան ցայ - տուն, ընդհանրացւմներուն ճամրան բռնեց: Բեմահարթակը եղաւ հողը, գե - րակատարը մարգիկ՝ անցեալն ու ներկան իրարու կապող, զօդող մտասեւեսումով եւ մնայուն կերպով վացած ապագայի վառ հեռանկարներով:

Անցեալը ներկալին հետ շաղկապելու ասով կեանքին յարաշարժ շարժումը ընութիւներու անոր անդրանիկ ակնարկ - ներէն մէկը եղաւ Մի երկար եւ կարճ պատմութիւնը: Արձակագիրը հոն ար - գին երեւան բերաւ կարգ մը նախասի - րութիւնները. - ներքին հոգեխանական բախումներու ոլրատին մէջ ընդգծել հին եւ նոր մտայնութիւններն ու բարգիրը՝ միշտ համաքայլ առօրեայ կը ուղարկի մը մարդ - հող - տքնութիւն շրջանակով:

Բովտան վէպը, որ 1973ին Հայաստա - նի Գրողներու Միութեան Ա. Կարպի մը ցանակը ապահովեց, անկասկած, ար - ձակագիրին գրշին վկայագիրը հանդի - սացաւ: Երեւութիւնը շատ պատ - մութիւն մը՝ լեռնցիներու հարկագրա - կան տեղափոխութիւնը ջրամբարի մը կառուցումին հետեւանքով: Գալոյեան սակայն, իրենց հողին տեղահան եւ այլ հորդուններուն յանձնուած մարդոց նոր ընակագայր ստեղծելու կը քրքը ուրուա - գծեց: Ոչ մէկ արտակարու կամ անսովոր կացութիւն: Կրկին հին մզաւանչը մը արտացոլացումը, քարքարոս, անբերը հողերը մշակելի գարձնել: Ճիշին եւ թա - փին միջոցով բացայայտեց աշխարու - ձեռքերուն յանձնանքը՝ կերտում ճամ - րով իմաստառուել իրենց գիմագծութիւ - նը, հաստատել արժեւորումը մարդուն: Եւ այս այլամերժ նկարագիրներու եւ շահագրգութիւններու ծիրին մէջ:

Առողջ առաջանաւուր խորագրին տակ, 1969-ին, արձակագիրը երկու վիպակնե - րով իր գիմագիծը հաստատեց: - Զօրի Միուն եւ Կածանի համբարձմբը: Եր - կուքն ալ յատկանշական իրեւ յառա - ջնթաց, մասնաւորաբար առաջնորդ, որ խորքին մէջ օրկանական կապը հանդի - սացաւ: յետապայ մէծ ոստումին՝ բովտուն վէպին հետ:

Զօրի Միուն կենդանացուց, խորագրա - նըցեց այն սերունդը, որ երկրէն (լմա՝ Սասուն) արմատախիլ նոր հողեղունե - րուվ իր գիմագիծը հաստատեց: - Զերու Միուն եւ Կածանի համբարձմբը: Եր - կուքն ալ յատկանշական իրեւ յառա - ջնթաց, մասնաւորաբար առաջնորդ, որ խորքին մէջ օրկանական կապը հանդի - սացաւ: յետապայ մէծ ոստումին՝ բովտուն վէպին հետ:

Զօրի Միուն կենդանացուց, խորագրա - նըցեց այն սերունդը, որ երկրէն (լմա՝ Սասուն) արմատախիլ նոր հողեղունե - րուվ իր գիմագիծը հաստատեց: Զե - րուսը հազար ու մէկ թելերով կապուած մնաց երէկին հետ, իրեւ միջավայր, մթնոլորտ, գէմք եւ ինֆանտիկ աշ - խարհ: Հոսկէ նաև Միունին յետապարձ սուզումները գեղջական ողջախուռու - թեամբ, մինչ զաւակը՝ Յարութ, զորա -

կոչին պատասխանելու օրուան կշռոյթը արտայալուեց:

Արձակագիրը իր տիպարին ամբողջա - կան հոգեխառնութիւնն ու գիմագիծը շրջանակեց ապրուած անցեալին մէջ եւ զանոնք բացայայտեց հերոսին մէնախու - սութիւններուն եւ հայր - զաւակ երկ կան թէ ոչ: Անոնք, որոնք տուայտեցին անցեալի մամբուկ:

Մուշեղ Գալոյեան յանցուեցաւ անց - եալ - ներկայ եւ հակադարձ անցումները հիմել արամարանական կապով, համա - շափ կառոյցով, ուր ամէն վիճակ ունե - ցաւ իր տեղն ու գիրքը: Սյսինքն՝ ընթաց - ցիկ, սովորական պահերը, յաճախ ան - նըշան, պատճառ գարձան վերջինուն - բուռու շրջապատ - ժամանակաշրջան կրկն կերպու:

Մարդ - հող համագրութակցութեան, այլ խոսքով հերկին, աւելի լայն պան - տառով՝ շինարարութեան մզումը համ - տակեց Մարկած Քարերումին մէջ, նա - խամուտը Բովտունի: Աւսաւոքը կամ թէ բերենց անոյց պատրաստ մէտք իրենց կապուած մէջ աշխատանքին բարելու:

Մարդ - հող համագրութակցութեան, այլ խոսքով հերկին, աւելի լայն պան - տառով՝ շինարարութեան մզումը համ - տակեց Մարկած Քարերումին մէջ, նա - խամուտը Բովտունի: Աւսաւոքը կամ թէ բերենց անոյց պատրաստ մէտք իրենց կապուած մէջ աշխատանքին բարելու:

Մարդ - հող համագրութակցութեան, այլ խոսքով հերկին, աւելի լայն պան - տառով՝ շինարարութեան մզումը համ - տակեց Մարկած Քարերումին մէջ, նա - խամուտը Բովտունի: Աւսաւոքը կամ թէ բերենց անոյց պատրաստ մէտք իրենց կապուած մէջ աշխատանքին բարելու:

Մարդ - հող համագրութակցութեան, այլ խոսքով հերկին, աւելի լայն պան - տառով՝ շինարարութեան մզումը համ - տակեց Մարկած Քարերումին մէջ, նա - խամուտը Բովտունի: Աւսաւոքը կամ թէ բերենց անոյց պատրաստ մէտք իրենց կապուած մէջ աշխատանքին բարելու:

Մարդ - հող համագրութակցութեան, այլ խոսքով հերկին, աւելի լայն պան - տառով՝ շինարարութեան մզումը համ - տակեց Մարկած Քարերումին մէջ, նա - խամուտը Բովտունի: Աւսաւոքը կամ թէ բերենց անոյց պատրաստ մէտք իրենց կապուած մէջ աշխատանքին բարելու:

Մարդ - հող համագրութակցութեան, այլ խոսքով հերկին, աւելի լայն պան - տառով՝ շինարարութեան մզումը համ - տակեց Մարկած Քարերումին մէջ, նա - խամուտը Բովտունի: Աւսաւոքը կամ թէ բերենց անոյց պատրաստ մէտք իրենց կապուած մէջ աշխատանքին բարելու:

Մարդ - հող համագրութակցութեան, այլ խոսքով հերկին, աւելի լայն պան - տառով՝ շինարարութեան մզումը համ - տակեց Մարկած Քարերումին մէջ, նա - խամուտը Բովտունի: Աւսաւոքը կամ թէ բերենց անոյց պատրաստ մէտք իրենց կապուած մէջ աշխատանքին բարելու:

Մարդ - հող համագրութակցութեան, այլ խոսքով հերկին, աւելի լայն պան - տառով՝ շինարարութեան մզումը համ - տակեց Մարկած Քարերումին մէջ, նա - խամուտը Բովտունի: Աւսաւոքը կամ թէ բերենց անոյց պատրաստ մէտք իրենց կապուած մէջ աշխատանքին բարելու:

Մարդ - հող համագրութակցութեան, այլ խոսքով հերկին, աւելի լայն պան - տառով՝ շինարարութեան մզումը համ - տակեց Մարկած Քարերումին մէջ, նա - խամուտը Բովտունի: Աւսաւոքը կամ թէ բերենց անոյց պատրաստ մէտք իրենց կապուած մէջ աշխատանքին բարելու:

Մարդ - հող համագրութակցութեան, այլ խոսքով հերկին, աւելի լայն պան - տառով՝ շինարարութեան մզումը համ - տակեց Մարկած Քարերումին մէջ, նա - խամուտը Բովտունի: Աւսաւոքը կամ թէ բերենց անոյց պատրաստ մէտք իրենց կապուած մէջ աշխատանքին բարելու:

Մարդ - հող համագրութակցութեան, այլ խոսքով հերկին, աւելի լայն պան - տառով՝ շինարարութեան մզումը համ - տակեց Մարկած Քարերումին մէջ, նա - խամուտը Բովտունի: Աւսաւոքը կամ թէ բերենց անոյց պատրաստ մէտք իրենց կապուած մէջ աշխատանքին բարելու:

Մարդ - հող համագրութակցութեան, այլ խոսքով հերկին, աւելի լայն պան - տառով՝ շինարարութեան մզումը համ - տակեց Մարկած Քարերումին մէջ, նա - խամուտը Բովտունի: Աւսաւոքը կամ թէ բերենց անոյց պատրաստ մէտք իրենց կապուած մէջ աշխատանքին բարելու:

Մարդ - հող համագրութակցութեան, այլ խոսքով հերկին, աւելի լայն պան - տառով՝ շինարարութեան մզումը համ - տակեց Մարկած Քարերումին մէջ, նա - խամուտը Բովտունի: Աւսաւոքը կամ թէ բերենց անոյց պատրաստ մէտք իրենց կապուած մէջ աշխատանքին բարելու:

Մարդ - հող համագրութակցութեան, այլ խոսքով հերկին, աւելի լայն պան - տառով՝ շինարարութեան մզումը համ - տակեց Մարկած Քարերումին մէջ, նա - խամուտը Բովտունի: Աւսաւոքը կամ թէ բերենց անոյց պատրաստ մէտք իրենց կապուած մէջ աշխատանքին բարելու:

Մարդ - հող համագրութակցութեան, այլ խոսքով հերկին, աւելի լայն պան - տառով՝ շինարարութեան մզումը համ - տակեց Մարկած Քարերումին մէջ, նա - խամուտը Բովտունի: Աւսաւոքը կամ թէ բերենց անոյց պատրաստ մէտք իրենց կապուած մէջ աշխատանքին բարելու:

Մարդ - հող համագրութակցութեան, այլ խոսքով հերկ

ՀՈԳԵՀԱՆԳԻՒՄ

Ե Խ

Հ Ո Գ Ե Ճ Ա Շ

Կապ. Խաչի Փարիզի մասնաճիւղը, հոգեհանգիս նաև Զանձուլեան եւ զաւակը, ինչպէս նաև Զանձուլեան եւ զաւակը, ֆաքտիս նաև Զանձուլեան, թէյ եւ Զանձուլեան, ֆիբերեան, թիբեաքեան, Պիբէրեան, Տրենցմարգարեան, Առաքելեան, Օհաննէսեան, Զէօրէքնեան, Թովմաս եւ Զանտանիքները ցաւով կը ծանուցան իրենց ամուսնոյն, հօր, մեծ հօր, մօրեղոր, եւ ազգականին:

ԼԵՂՈՆ ԶՈՐՄԻՍԵԱՆԻ

մահը, որ պատահեցաւ նոյ. 7-ին, սրտի տագնապի հետեւանքով:

Յուղարկարութիւնը կը կատարուի երկուշարթի, նոյ. 10, ժամը 10.30-ին Փարիզի Ս. Յովէ. - Մկրտիչ Եկեղեցին, ուրիշ մարմինը կը փոխադրուի՝ Քաշանի Քոմինալ գերեզմանատունը:

Մահաղդ չստացողներէն կը խնդրուի ներկայս իրեն այդ նկատի:

25 նիւ Լավուազի, 94230 Քաշան:

ՀԱՅԵՐՈՒ

ՄԱՍԻՆ

« COMBAT POUR LA DIASPORE »

Նոր պարբերականի թիւ 1ի եւ 4ի մէջ լոյս տեսած են երկու գրութիւններ Հայերու մասին. առաջնորդ:

«LES ARMENIENS EXECUTÉS

EN U. R. S. S.»

par Jacques Périgaud

ԺԻՆԸ

« ARMENITE MARGINALE ET LUTTES SOCIALES ARMENIENNES » (Jacques Périgaud)

Հայցէ -

«Combat Pour La Diaspora»

Ed. Syros

9, Rue Borramée — 75015 Paris

ՇՆՈՐՀԱԿԱԼԻՔ

Սէն - ժէռոմի Ս. Մահակ - Մեսրոպ Եկեղեցոյ Թաղականութիւնը, ողբաց - եալ Բաֆիի Փափագեանի մահուան առթիւ իր խորին ցաւակցութիւնները կը յայտնէ՝ իր ծնողքին, Տէր եւ Տիկին Շըմաւոն Փափագեանին, իր մեծ - հօր՝ Վարդան Պանտիկեանին եւ ընտանեկան պարագաներուն: Այս առթիւ ստացուած են հետեւեալ նույնները, Եկեղեցոյ պայծառութեան եւ հայկական դպրոցին համար. - Տէր եւ Տիկին Դաւիթ Պան - տիկեան 1000, Վարդան Պանտիկեան 500, Տէր եւ Տիկին Ռունէ Աթոյեան 250, Տէր եւ Տիկին Մելքոնեան, Տէր եւ Տիկին Հոգորիկեան, Տէր եւ Տիկին Ցակոր Փաստըման 200-ական, Գալուստ Ահարոնեան եւ ընտանիքը 200, Տէր եւ Տիկին Արշամ Պալայեան, Տէր եւ Տիկին Մահական, Տէր եւ Տիկին Մ. Շամիկեան, Տէր եւ Տիկին Քէքմեան, Յարուս Կարապետեան, Տէր եւ Տիկին Համար 50-ական 50, Տէր եւ Տիկին Դէմիքը 100, Անդրանիկ Խոյեան դպրոցին 50 Ֆ.:

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՄԱՔՈՒՐ ԽՈՀԱՆՈՅ - ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԶԵՐՄ ՄԹՆՈԼՈՐՏ

ՄԱՏԶԵՎԻ ԳԻՆԵՐ

ԶՈՐԵՔԱԲՔԻ ԻՐԿՈՒՆ՝ ԶԻԹԱՊՈՒՐ, ՄԱՆՔԸ

ՀԻՆԳՉԱԲՔԻ ԻՐԿՈՒՆ՝ ԼԱՀՄԱՑՈՒՆ ՈՒ ԶԻ - ՔԷԶԹԹէ

(Պատուէրի Վրայ)

ՈՒՐԲԱՓ ԻՐԿՈՒՆ՝ ՍՈՒ. ՔԷՐԵԿ

ԵՒ ԱՄԷՆ ԿԻՐԱԿԻ ԱՌՏՈՒ ՊԱՏՈՒԷՐԻ ՎՐԱՅ Խ Ա Շ

ՈՒՐԲԱՓ ԵՒ ՇԱԲՈՒԹ

Վ Ի Գ Բ Ն

FERME LE MARDI ՓԱԿ է ԵՐԵՔՉԱԲԹԻ

ՃԱՇ ԿԸ ՀԱՅԹԱՑԹՈՒԻ ՆԱԵՒ ՏՈՒՆԵՐԸ, ԱՊՍՊՐԱՆՔԻ ՎՐԱՅ:

ՇՆՈՐՀԱԿԱԼԻՔ

Մարսէյլ քաղաքի Կապ. Խաչի Վարչութիւնը, չնորհակալութեամբ ստացած է Սէն - Լուի Թաղականութենէն՝ Վարդան Մուրատեանէ 100 Ֆ. Նարդուէ Տօնապետեանի եւ Գրիգոր Փիլիկեանի թաղման առթիւ, ընկ. Տիկին Ե. Վարդապետեանէ՝ 50 Ֆ., Տիկին Կիրակոսեանի թաղման առթիւ:

X

Կապ. Խաչի Փարիզի մասնաճիւղը ընորհակալութեամբ ստացած է 200 Ֆ. Ետիքարտաշեան ընտանիքն Եղիշէ Դավիթանի մահուան առթիւ:

LA CAPPADOCIE

Le DIMANCHE, 30 NOVEMBRE, à 21 h.

Récital, Diner -- Spectacle

a v e c

HENRI TACHAN

X

A PARTIR DU 16 JANVIER, 1981 — POUR 6 JOURS.

PAUL BAGDADLIAN

RES. POUR NOËL, JOUR DE L'AN

67bis, QUAI BLANQUI, ALFORTVILLE 94140

tél. 375.05.30

ՄԱՆՈՒԿԻՆԵՐՈՒ ՕՐ

ՓԱՐԻԶԻ ՄԵԼ

Նախաձեռնութեամբ՝

Կապոյտ Խաչի Շրջ. Վարչութեան

ԵՐԻՆՈՒՄԱՐ 18ԻՆ

Փարիզի Հայ Մշակոյթի Տունը

ՏԱՐԵԿԱՆ

ՊԱՐԱՀԱՅՆԴԻ

Կազմակերպութեամբ

Կապոյտ Խաչի Մասնաճիւղին

Շաբաթ, նոյ. 15, ժամը 21:15 սկսեալ.

Փալէ - ար - լա - Ֆուարի մէջ (Վալանս)

մասնակցութեամբ «Անի» Նուագիսում -

րին և «Մարտարապատ» Պարախումբին:

Հայկական ջերմ մքնոլորս

ՆՈՒԵՐ

ԱՎԻՆԵՌՆ - Տիկին Վահան Եսայեան

իր ամուսնոյն մէծ արկածէ մը ա-

զատելուն ուրախ առիթով՝ կը նուրիէ

100 Ֆ. «Յառաջ»ին եւ 100-ական ալ Աղ-

քատախնամբին եւ Սամուէլ - Մուրատեան

Վարժարանին (ստանալ «Յառաջ»):

restaurant

b r b h u

26, RUE BERGERE PARIS 9e Tél. 770 85 81

Imprimé Sur Les Presses

Du Journal «HARATCH»

Commission Paritaire: N° 55935

83, Rue D'Hauteville — 75010 - Paris

ՀԱՅԵՐԵՆԻ

ՅԱՏՈՒԿ ԴԱՍԸՆԹԱՑՔ

Հայերէն Լեզուի յասուկ գարնթացք ներ տեղի կ'ունենան ուսումնական 1980-1981 տարիշը շանհանին, մանուկներու և չափանիներու, ամէն մակարդակի համար:

Ա. Եռամսայի գասերը կը սկսին երեք շաբթի, նոյեմբեր 18, ժամը 19ին, և Շաբաթ, նոյեմբեր 22, ժամը 15ին:

Մանրամասնութեանց համար դիմել Յակոբ Պարու:

Cours Privés

d'Arménien

Des Cours privés d'Arménien sont organisés durant l'année scolaire 1980-1981 et sont destinés aux enfants et adultes de tous niveaux.

Les Cours du 1er trimestre débuteront le Mardi, 18 Nov. à 19 h. et le Samedi, 22 Nov. à 15 h.

Pour tous renseignements s'adresser à HAGOP BOGOSSIAN
5, Allée des Glycines
92260 — Fontenay-aux-Roses
Tél. 702. 52. 41 (le soir)

Մարտէյլ, Հայ Կաբողիկէ ՎերԱՓՈԽՈՒՄԻՄ ԱՍՏՈՒԱՆՆԱՅ Եկեղեցույ

ԲԱՑՄԱՆ

ԱՐԱՐՈՂՈՂԻԹԻՒՆ

Բարձր հովանակորութեամբ՝ Կարգինալ Ռոմել էջկամքի (Մարսէյլ Արքին)

ԱԱՐԳԻՍ Վ. Դ. ԴԱՎԻԹԵԱՆ (Ժողովրդապետ Մասէյլի եւ շրջանի Հայ Կաթողիկէ համայնքին) պատիւն ունի Հաւաքելու բոլոր հայ հաւատացեաները Ժողովրդապետական նոր Եկեղեցույ՝ ՎերԱՓՈԽՈՒՄԻՄ ԱՍՏՈՒԱՆՆԱՅ ԲԱՑՄԱՆ ՀԱՆԴԻՍՈՒԹԵԱՆ Կը պատարագէ ԳՐԻԳՈՐ ԵՊՈՒ. ԿԱՊՐՈՑԵԱՆ (Ժրանասայի Հայ Կաթողիկէ եղագարէ) կիրակի, նոյ. 16, առաւտեան ժամը 10.30ին՝ 26, նիւ Միպիէ, 13001 - Մարտէյլ Հեռ. (91) 48.19.60

ՇՆՈՐՀԱԿԱԼԻՔ

ԱլՓորվիլ Սուրբ Մեսրոպ Կրթարանին Եանձնախումբը չնորհակալութեամբ ստացած է Այրի Տիկին Օլմելիս Գաղանանէ 500 Ֆ. իր նախառական դպրոցին իր առթիւնոյն հոգեհանգիստին առթիւ:

OPTIMA Tours

ARMÉNIE 1980

A PARTIR DE 2850 FR. (tout compris)

DU 26 DECEMBRE AU 4 JANVIER

Cette année plusieurs départs par mois et TOUTE L'ANNEE de 12, 14 et 16 jours.

demander notre brochure détaillée

RENSEIGNEMENTS - INSCRIPTIONS :

Sonia Coumryantz

OPTIMA Tours

75003 PARIS

67-69 rue Quincampoix (angle rue Rambuteau) — Tél. 274-27-20

Métro : Rambuteau ou Etienne Marcel

Lie. A 946 (Agence agréée INTOURIST)

Telex : 211 324 F.

ՔՐԱՆՍԱՑԻ

չկայ. զարգացումը՝ փոփոխութեան
խարկանք է, Պէտքթի համար։ Առոր հա-
մար, երկու արարները որ կ'անցնին, տե-
ղի կ'ունենան ժամանակի եւ անմիջական
իրականութեան սահմաններէն դուրս :

Թատրոնի տիպարները հեռացնել ըն -
կերային իրականութենէն, կը նշանակէ՝
օտարել մարդը, ինչ որ ձգտումն է ըս-
պառզական ընկերութեան եւ անոր քա-
ղաքական ձգտումներուն։ Մղելով մար-
դը ծայրայեղ օտարումի եւ նոյնը պահե-
լով իր անմիջական իրականութիւնը՝ ա-
ւելի կ'անմարդկայնացնէ մարդուն գո -
յութիւնը աշխարհի վրայ, ընկերութեան
մէջ։ Վերջապէս, ընկերային անմիջական
իրականութիւնը՝ իր որոշէ գերը ունի
մարդուն վիճակը ճշդելուն։ Ահա, նման
պայմաններու մէջ տեղի կ'ունենայ Կո -
տոյին սպասումը . . . :

Պէքէթի թատրոնը, յստակ է, չի

պատկանիր այն թատրոնին, որ աշխարհ-
էը կը դիտէ մշտական շարժումի եւ փո-
փոխութեան մէջ. իրեն համար, արուես-
տը՝ առանձնութեան «աստուածացումն»
է եւ միակ զարդացումը՝ զարդացումն է
գէպի ներքին մարդը: Ի՞նչ ալ ըլլայ սա-
կայն, դիտողին աշխահայեացքը, ո՞ր
մարդը, պահուան մը համար առնուազն՝
կօտոյի մը չի սպասեր: Եթէ, Փօծոյի եւ
Լաքիի յարաբերութիւնը առնուի՝ իշխո-
ղի եւ իշխուողի դիտանկիւնէն, հոն նո-
րութիւն չկայ. շատ նախնական է այդ
կապին բացատրութիւնը: Բեմադրութեան
մէջ, ապա, Վլատիմիր՝ Փօծոյի վրա-
յէն անցնելով, կ'ըսէ. «մարդկութիւնը
ամբողջ». ընկճելու, իշխելու կապը՝ Փի-
զիքական վայրագութենէն անդին կ'եր-
թայ (նոյնապէս՝ Լաքիին վիզէն կախուած
պարանը...): Հասկնալով հանդերձ այս
բոլորը, կարելի չէ սակայն անտեսել կօ-
տոյի սպասման գիւտը: Ամէնէն անի -
մասս երեւոյթները՝ երկախօսութեան
վերածելու եւ բեմադրութեան համար
անշարժ վիճակ մը՝ շարժումի վերածելու
արուեստի պահերը եւ բանաստեղծական
վիճակները:

Վլատիմիր - Արդեօ՞ք ես քնացած էի,
մինչ՝ միւսները կը տառապէին։ Հիմա,
արդեօ՞ք ես կը քնանամ վաղը։ Երբ կար-
ծեմ որ արթնցած եմ, ի՞նչ պիտի ըսեմ
այսօրուան համար . . . որ, այստեղ, բա-
րեկամիս՝ իսթրակոնին հետ մինչեւ գի-
շեր սպասեցինք Կոտորին . . .

8. ՓԱՓԱԶԵԱՆ

« En Attendant Godot » (Théâtre de l'Odéon, Octobre 1980).

ՄԱՏԵՆԱԳԻՏՈՒԹԻՒՆ -

«Սպասելով Կօտոյին» գրուած է Փը -
րամսերկնով. Եւ զիրքի ձեռով, առաջին
անգամ լսյս կը տեսնե՞մ՝ 1952ին: Առաջին
բեմադրութիւնը տեղի կ'ունենայ Ցուե -
ռուար 5, 1952ին: Թէարք Պապիլոնի մէջ,
բեմադիրն էր՝ Ռոժէ Պլէն: Անգլերէն
թարգմանութիւնը, այլ խօսքով՝ հեղինա-
կութիւնը կ'ընէ՝ Սամուէլ Պէֆէր, մեծ
բժախննդրութեամբ: Որոշ տարբերութիւն-
ներ ալ կան երկու թագրերու միջնւ:
Թատերախաղը, թարգմանուած եւ բեմա-
դրուած է՝ 20 լեզուներով:

- 1.— «*En Attendant Godot*». Les Editions de Minuit.
  - 2.— «*Waiting For Godot*», Faber.
  - 3.— «*The Theatre of the Absurd*» — Martin Esslin. A Pelican Book.
  - 4.— «*Samuel Beckett*» — R. Hayman. H.E.B. Paperback. Contemporary Playwrights Series.
  - 5.— «*Beckett*» — Pierre Mélèse. Seghers.
  - 6.— «*A Student Guide to the Plays of Samuel Beckett*» By B. Fletcher, J. Fletcher, B. Smith, W. Bachen.

Faber.
7.— «Pour un Nouveau Roman». (Samuel Beckett, ou la présence sur scène).
Alain Robbe-Grillet

ՏԵՍԱԲԱՆՆԵՐԸ

ԺՅ. Կարուն վերջերը, տեսաբանու -
իւնը կը դադրի փիլսոփայութեան մե-
աշնորհն ըլլալէ ու կը ստանայ զրակա-
ռութեան քաղաքացիութիւնը։ Փարիզի
սալոնները կը վերածուին քննադա-
ռութեան մարզաբաններու։ Անոնց յա-
ռուցած գեղագիտական վէճերուն հետա-
ըրքութիւնը կը վարակէ քաղաքացէտ-
երն անգամ։ անոնք եւս նկարներ կը

վերլուծեն ու երեմն ալ կը սաստեն-
պարկեցառութեան դէմ մեզանչող ֆնսա-
դատները։ Այդ փաղանդին մէջ են Հան-
րապետութեան ապագայ նախագահները՝
Կիզօ, Թիէո եւ Փուանքառէ։ Բոլորն ալ
զրականութիւն կ'ընեն՝ քննադատութեան
տարապին տակ։ Արուեստի եւ զրակա-
նութեան մօտենալու ձեւերը տակաւին
չեն անջատուած իրարմէ։

Ժիւըրօ, սալոններու վրայ գրուած
օդուածներով ինքվինքին կու տայ ար-
ևսաղ զեկավարելու և և նկարիչներ
ատրաստելու առաքելութիւնը: Յաւակ-
ուտ յօդուածներով սարսափ կ'ազդէր
կարիչներուն վրայ այնքան՝ որ անոնք
ը նախընտրէին անմահանալ անոր մէկ
ոսքին, քան՝ իրենց գործին մէջ: «Տա-
անդի ջարդարար» կ'անուանէ կիները,
և կը թելազըէ նկարիչներուն, որ չհե-
եւին անոնց «տափակ ճաշակ»ին: Բայց,
նք եւս կը դառնայ տաղանդի ջարդա-
րը, երբ կը յանձնարարէ արուեստո-
ւածներուն, որ նկարեն պատմական, դի-
արանական եւ տրամաքիք նիւթեր,
այլապէս՝ ի՞նչ բանի կը ծառայէ նը-
արչութիւնը»: Տիւըրօ, համոզուած է
որ անսխալականութեան վրայ. «Լաւ կը
դամ նկարչութիւնը, եւ լաւ կը դատեմ
այն: Փամանակը՝ պիտի որդեգրէ ճա-
ակս եւ զատողութիւնն»: Այս յաւակ-
ուտ խօսքերուն առընթեր, կ'արտայայտէ
աեւ անժիստելի ճշմարտութիւններ.
Մեծ գծողներ շատ ունինք, մեծ քոլո-
ւխաններ՝ բնաւ չունինք: Նկարչութիւնը
արտայայտուի ոչ թէ գոյներու եւ ձե-
ակերպերու միջնորդ; այլ՝ գոյներուն
և ձեւակերպերուն մէջ»: Այսքան ճիշդ
ու գեղեցիկ մտածում՝ երբեք չէր յայտ-
ուած իրմէ առաջ:

Երբ, Տիտըրօ, արուեստի վրայ մտա-
ռումներ կը գրէ՝ կը հասնի մեծութեան,
ըր նկարներ կը վերլուծէ՝ կ'իջնէ մի -
ակութեան։ Փունչ մը՝ իր քննադա -
ռելու ձեւերէն։ «Խեղճ Շալը՝ այլեւս ե-
խտասարդ չէ։ ըսէք ինծի, թէ ի՞նչ կը-
անք ընկել տալ իրեն, որ չնկարէ»։ «Պր.
Օրակոնար, երբ նկարիչ մը անուն ունե-
այ, պէտք է որ քիչ մըն ալ ինքնա -
խտակցութեան տէր ըլլայ»։ «Պր. Լէ-
իփսիիք. ձգեցէք այդ նիւթերը. անոնք կը
զահանջնեն ճաշակ՝ մը՝ որ դուք չունիք»։
Եիտարդորական այս խօսքերը՝ քննա -
ւատական ոչ մէկ բառ կը պարունակեն.
ը մնան ծիծաղելի յոխորտանքներ :

Մեծ տեսաբանի մը լաւագոյն կարե -
իութիւններով օժտուած, Տիոռքրո՝ կը
որսանցնէր մտածելու եւ զատելու հաւա-
րակշութիւնը՝ ինքնահաւանութեան
էջ: Բայց, մեծ արժանիք մը ունի ան,
երանորոպելու եւ արդիականացնելու
ամար քննդատութեան սեռը, որուն մէջ
մաստասիրական ծանրութիւն մը դը -
ած էին գերմանացի տեսաբաններ:

Սթանոտալ՝ աւելի քննազատ էր, քան՝
ուսապան, նոյնքան յաւակնոտ եւ հա-
ւասական, որքան՝ Տիտրո: Երկուու-
թիւն մը կայ իր մէջ: Դասական է մշա-
ռոյթով, վիպական է՝ խառնուածքով:
կարչութենէն՝ զգայնութիւն կը պա-
հանջէ, բայց հազիւ կ'ընդունի՝ Տըլա-
ըըսուայի գոյնին չնորհը: Հոգի կը փըն-
որսէ կտաներուն վրայ, փոխանակ՝
այս նկարչութիւն փնտռելու: Ապացոյց

թէ չէ կրցած հեռանալ բռնակալ դա-
սականութենէն. սակայն, քննադատու
թիւնները կը գրէ ոռմանթիվ ողիով: Կը
ողվէ դասականները, կը ծաղկէ զանոնք
ամաձայն՝ իր երկուութեան թելազրան-
քին: Երբ կ'ըսէ. «Նկարչութիւնը եր-
և կայուն չէ մնացած», կ'ընդունի թէ
սրուեստին պատմութիւնը՝ յեղաշրջում-
երու թուական է, որուն վերանորոգուե-
սու փորձերը՝ կը ծաղրուին միշտ. «Վա՛
ոնոր՝ որ կը յանդզնի հնարել»:

Սթանտալի բացատրութիւնները՝ մը -
ոածումի նորութիւն ունին, քիչ անգամ՝
սորութիւն. կը յորդորէ նկարիչները՝
որ ճամբորդեն: Աչքի հարստութեան ան-
ըրածեցա կը գտնէ նոր հորիզոններու-
անոթութիւնը. «Ճիեզերքը՝ բաց զիրք

Ըսնէ . անոր առաջին էջը կարդացած կ'ըլ
ար , երբ մէկ երկիր միայն տեսած էք»

ԶԱՐԵՎ ՄՈՒԹԱԳԵԱՆ

Երբ նկարիչը աւելցնելիք բան չի գրաւ-
ներ. չատ աշխատուածը՝ կրնայ բնաւ-
վերջացած ըրլամ»:

Հաղիւ քանի մը էջ գրած է սալոններու վրայ. քանի մը էջ ալ՝ տարբեր առթիթներով. եւ սակայն, ֆննադատութեան անդաստանին մէջ, իր փոքր տեղն ունի Ալֆրէտ ար Միւսէ: Արուեստի գործը, համաձայն այս բանաստեղծին, հաճելի պէտք է ըլլայ՝ թէ հասկցողին եւ թէ ժողովուրդին. «Նկարել միայն ժողովուրդին համար՝ արհեստ ընել է. նկարել միայն հասկցողին համար՝ զիտութիւն ընել է»: Բարձր մտածումներ յայտնելու յաւակնութիւնը չունի Միւսէ: Կըսէ պարզապէս՝ ինչ որ կը զգայ յատափօքէն: Ինքնատիպութիւն որոնողներու կողմը չէ, գիտէ թէ, արժէքաւոր գործը՝ արժէքէն կը ծնի ու արժէքը՝ նաև խասիրութիւն չունի. կ'այցելէ թէ ինքնատիպին, եւ թէ՛ նմանողին: «Փնջու դատապարտել նմանութիւնը, երբ արդիւնքը՝ զեղեցիկ է: Վիրգիլիոն՝ զաւակն է Հոմերոսին. Թասոս՝ զաւակն է Վիրգիլիոսին: Ի՞նչ ալ ըլլայ ակը ներշընչումին, սրբազնն է, երբ կը սենուծագործէ՝ մնայուն գործեր»: Մինչեւ հիմա, արուեստի գործը՝ այս ձեւով ընթանող չէ եղած մտածումի պատմութեան մէջ:

Վիպական քննադատ մը՝ Պոտլյէս; Կը
պահանջէ նկարչութենէն՝ յուզականու-
թիւն եւ բանասաեղծականութիւն։ Կը գր-
նահատէ նկարը, իր հոգիին բերած երա-
զանքներուն չափուը։

Պոստընկ աստուածը՝ ինկըն էր : Համոզուած՝ թէ անոր «Օտավլիսք»ին առջեւ Ռաֆայէլն անդամ պիտի գողար : Երկար չի տեւեր այս պաշտամունքը : Ինկըն կը դառնայ՝ տաղտկալի : Անոր պատուան դանին վրայ կը բարձրացնէ «բոլոր ժամանակներու ամէնչն ինքնատիպ արուետագէտը՝ Տրյաբրոսուա :

Երեք տեսակ արուեստագիտ կը ճանի-
նայ Պոտրլէն. իրապաշտը՝ ծոյլ հոգի,
դասականը՝ եսէ զուրկ, երեւակալով՝
ստեղծագործ: Յատկանշական է զլ-
ծազրութեան վրայ ունեցած համոզումը:
Մօտէլի մը ներկայութիւնը նկարիչն
դիմաց՝ աւելորդ կը դանէ, որովհետեւ,
Տըլաքըռուա կը նկարէ՝ առ ա անց
մօտէլի: Ճշգրիտ գծագրութիւնը՝ անփա-
կը դանէ, որովհետեւ՝ «մեծ գծողները
իրենց ուղեղին մէջ գրոշմուած մօտէլի
կ'առաջնորութիւն»:

Պոռալէս, կը սիրէ ընթերցողը ապշեց-
նել՝ նորակերտ բացաւրաւթիւններով և
փարաստքալ կարծիքներով։ Նկարչու-
թիւնը կը բազգատէ՝ երաժշտութեա-
հեա, կը դանէ նմանութիւններ։ Նկարի
մէջ կը տեսնէ՝ հարմոնի, մելոդի և ռն-
քրբխուան։ արձանագործութեան մէջ՝
գոյն, գրականութեան մէջ՝ կերպնեկա-
ռու կ'եղրակացնէ։ «Առուեսաները կը ձգ-

տին եթէ ո՛չ լրար լրացնելու, զոնէ՝ ի-
րարու փոխադարձ ուժեր ընծայելու»
Աւելի առաջ մղելով տեսութիւններուն
ինքնասպութիւնը, կ'ըսէ. «Եթէ երա-
ժըտութիւնը մը լսեմ, նմանութիւններ
կը գտնեմ՝ գոյներու, ձայներու և անո-
շահուսութիւններու միջեւ»: Մասծովին
տարօրինակութիւնը որոնող Պոտըլի-
քննադատութեան կու տայ լեզու մը, որ
աւելի կը պատշաճի երաժշտութեան
«Մելոտին՝ մեծութիւնն է գոյնին»: Այ-
բարդ գովկերգը, որ կը կոչուի գոյն, լո-
սին մեծ համերգը»: Քննադատութիւնները
կը գրէ ափօրիզմներով. «Գեղեցիկը
միշտ տարօրինակ է»: «Իրականը՝ արդեկը-
կ'ըսայ գեղեցիկին»: «Կարմիրը՝ փառքի-
կ'երգէ կանանչին»: Ինքնատիպ մասծով
մը եւս. նկարչութիւնը կը բացարէ

կլիմաներու ազդեցութիւնով : «Ծովան-
թիզմը՝ զաւակն է հիւսիսին, որովհետեւ
երազները կը ծնին մշուշէն» : Հարավի չոր-
կլիմային մէջ կը զետեղէ իրապատու-
թիւնը :

Պոտըլէո՝ չկրցաւ հաւատարիմ մաս-
իր ոռմանթիք ողիին, որ այնքան լաւ կը
զգար արուեստի յուզականութիւնն ու
գոյնին մեղեդին : Քննադատի յստակ ուղա-
ղութեան մը պակասը, պատճառ եղաւ
որ գոյութիւն չունենայ արուեստի մէջ
պնդըլէուական տեսութիւն մը :

Պ. Ժողէֆ Առաքելեան եւ զաւակը՝ Խոպէր - Գրիգոր Առաքելեան, Տէր եւ Տիկին Գէորգ Շամլեան, Տէր եւ Տիկին Յովհաննէս Թաշճեան, Տէր եւ Տիկին Ճէյմս Ուոլու, Տէր եւ Տիկին Աստալեան, Տիկին Քէօֆթէրեան եւ զաւակները, Տէր եւ Տիկին Ժան Առաքելեան, Տէր եւ Տիկին Յովհաննէս Թամլեան եւ զաւակը, Պ. Արա Շամլեան, Տէր եւ Տիկին Ժան - Քլու Պահապան, Տէր եւ Տիկին Սկրժ Աստալէն, սրտի խոր ցաւով կը ծանուցանեն իրենց սիրեցեալ կող, մօր, քըրոջ, մօրաքրոջ եւ ազգականին՝ Տիկին ՇԱՔԻ ԱՌԱՔԵԼԵԱՆԻ (ծնեալ Հայկազնեան)

մահը, որ պատահեցաւ Նոյեմբեր 3ին: Յուզարկաւորութիւնը կը կատարուի այս Հինգչարթի, Նոյ. 13, ժամը 13.45ին Փարիզի Ս. Յովհաննէս - Ս. Խաչ Հայ Կաթողիկէ Մայր Եկեղեցին (13, Ռիւ Միւ Փէու - ռիւ - Շառլ):

Մահագդ չստացողներին կը խնդրուի ներկայս իբրև այդ նկատու:

ՀՈԳԵՆԱՎԻՒՍ

Պ. Տիրան Չոլաքեան, Տէր եւ Տիկին Ժաք Մարաֆեան, կը ծանուցանեն, թէ Հողեհանգստեան պաշտօն կը կատարուի Կիրակի, Նոյեմբեր 16ին, Փարիզի Ս. Յովհաննէս - Մկրտիչ Եկեղեցին՝ Տիկին Մարկուս 16ին, Կիրակի օր, ժամը 12.30էն սկսեալ, Ֆապրեկու, Մարսէլլ Հանրակառքի Ընկերութեան սրահին մէջ:

Արձանագրութիւնները կը փակուին Նոյ. 12ին: Դիմել՝ Պ. Միասկ Մրմբեանի, Հեռաձայն՝ (91) 51-35-35:

ՀՈԳԵՆԱՎԻՒՍ

Ն Ի Գ Ե Ճ Ա Շ

Կապ. Խաչի Փարիզի Մասնաճիւղը, Հոկտեմբեստ կատարուի կատարուի կուտայք յիշառակին, Նոյ. 16ին, Կիրակի առաւօտ, Ս. Յովհ. - Մկրտիչ Եկեղեցին:

Հոգենավ ժամը 13.30ին, Մշակոյթի Տան մէջ՝ 17, Rue Bleue, Paris 9^e

- Ճ Ա Շ -

ՀԱՄԱԿԱՐՔԵՐԴՅԻԱԿԱՆ Միութեան Սէն թ'Անթուանի մասնաճիւղը սիրով կը հրաւիրէ Սէն թ'Անթուանի եւ շրջակայքի բոլոր Հայրենակիցները իր ճաշին, Նոյեմբեր 16, Կիրակի օր, ժամը 12.30էն սկսեալ, Ֆապրեկու, Մարսէլլ Հանրակառքի Ընկերութեան սրահին մէջ:

Արձանագրութիւնները կը փակուին Նոյ. 12ին: Դիմել՝ Պ. Միասկ Մրմբեանի, Հեռաձայն՝ (91) 51-35-35:

ՓՈԽԱՆ ԾԱՂԿԵՊՍԱԿԻ

Տէր եւ Տիկին Գրիգոր Համբարձում 500-ական թ. կը նույիրեն Աղքատահամամին (սուանալ «Յառաջ»էն) եւ «Յառաջ»ին, փոխան ծաղկեպսակի՝ Տիկին Ազմիլ Մուրատեանի մահուան առթիւ:

ԿԸ ՓՆՏՈՒԻՆԻ

Կը վնտուուի միջին տարիքի հայ կին մը՝ երկու տարեցներու ինամք տանելու համար: Սնունդ եւ բնակութիւն՝ ապահովութեան համար Համար Մարտամասնութեանց համար Հեռաձայննել՝ Տիկին ՅԱՐՈՒԹԻՒՆԵԱՆԻ 547 - 81 - 56

Իրիկուան ժամը 8-էն ետք:

ՇՆՈՐՉԱԿԱԼԻՔ

Արքորդիլ Ս. Մեսրոպ Կրթարանը Հընորհակալութեամբ ստացած է 300 ֆ. Տէր եւ Տիկին Ֆաքիրեանէ, իրենց սիրելի մօրեղոր՝ Լեռն Չորմիսեանի մահուան առթիւ, փոխան ծաղկեպսակի:

RESTAURANT ARMENIEN

CHEZ HAGOP

9, RUE DU NIL, 75002 — PARIS

TEL. 296.37.41

SPECIALITES ARMENIENNES

DINER MUSICAL

Vendredi, 14 Novembre: SOIREE BRESIL

avec le guitariste-chanteur JOSE PARRAS

Vendredi, 21 Novembre: SOIREE RUSSE

avec les Guitaristes Russes SERGE et PIERRE CAMP'S

★ COMMUNIONS ★ MARIAGES ★ BANQUETS ★

FERME Le DIMANCHE et LUNDI SOIR

MARSEILLE

Championnat de Football
Promotion d'Honneur A
HOMENETMEN — ARDZIV
contre
A. S. STE. MARGUERITE
DIMANCHE, 16 NOVEMBRE
à 15 h.
Stade Ganay

ԱՐՈՒԵՍՏԻ ԼՐԱՏՈՒ-

LE COUPE CHOU — BEAUBOURG
94, Rue St. Martin, Paris 75004
Կը ներկայացուի ամէն իրիկու (բայց Կիրակի), ժամը 21.30ին
ԺԱՆ - ԺԱՔ ՎԱՐՈՒԻԺԱՆԻ
նոր գործը՝

LE ROI DES BALCONS

X

ՏԻԳՐԱՆ ՏԱՏՐԵԱՆ

Իր գործերը կը ներկայացնէ Նոյեմբեր 12 - 29, ժամը 14էն 20, երեքարթին շաբաթ:

GALERIE PLANTIN — MORETUS
6, Place du Marché Ste. Catherine
Մետրո: St. Paul.

Մարտէլ, Հայ Կարսոնիկէ Կերամիկի ԱՍՈՒԱԾԱԾՆԱՑ Եկեղեցոյ

ԲԱՑՄԱՆ

ԱՐՍՐՈՂՈՒԹԻՒՆ

Բարձր հովանակորութեամբ՝ Կարդինալ ՌՈՌէ էջեկուր Արք. (Մարտէլ Արք. էն)

ԱՄՐԴԻՍ ՎՐԴԻ. ԴԱՒԻԹԵԱՆ (Ժողովական Մասէլի Մարտէլ Հայ - Կաթողիկէ Համայնքին) պատիւն ունի հրաւիրելու բոլոր հայ հաւատացեալները Ժողովական կան նոր Եկեղեցոյ՝ Վերափոխութեան ԱՍՏԱՆԱՑ ԲԱՑՄԱՆ ՀԱՅԴԻՍՈՒԹԵԱՆ Կը նախագահէ եւ կը պատրագէ ԳՐԻԳՈՐ ԵՊՈ. ԿԱՊՐՈՅԵԱՆ (Ֆրանսայի Հայ Կաթողիկէ էքպար) Կիրակի, Նոյ. 16, առաջանան ժամը 10.30ին՝ 26, Ռիւ Միալիկ, 13001 - Մարտէլ Հեռ. (91) 48.19.60

EGLISE SAINT - LOUIS - EN - L'ILE

19 bis, Rue Saint - Louis - en - L'Île Paris 4e — Métro: Pont - Marie

JEUDI, 20 NOVEMBRE A 20 H. 45

GRAND CONCERT KOMITAS

PAR

SIPAN - KOMITAS

SOUS LA DIRECTION DE
GARBIS APRIKIAN

ՄԵԾ ՀԱՄՄԵՐԳ

ՆՈՒԻՐՈՒԱԾ

ԿՈՄԻՏԱՍԱՄԻ

(ԻՐ 110-ԱՄԵԱԿԻՆ ԱՌԹԻԻ)

ԿՐՈՆԱԿԱՆ, ՀԱՐՍԱՆԵԿԱՆ, ԵՒ ԳԵՂՋՈՒԿ ԵՐԳԵՐ

Կը մասնակցին՝ ՍՈՒԻՆ. ՆԻԿՈՂՈՍԻԱՆ (մեծօ), ԱԼՆԷ ՄԱՍԻՍ (պարիթօն) ՍԻՓԱՆ - ԿՈՄԻՏԱՍ ԵՐԳՉԱԽՈՒՄԲ Մէներդ՝ Թէշէզճեան ալթօ, Մկրտիչ Պօղոսեան, ԱԼՆԷ ՄԱՐԹԱՅԻԱՆ քէնոր, Ժիւպէն Զիպսի պաս:

Դեկտէմբերի 15-ին՝ 50, 30, Ռիւ Առաջանան համար՝ 15 ֆռ.

Vente des billets:

- PARIS 9e: Maison de la Culture Arménienne, 17, Rue Bleue. Tél. 824.63.89
- PARIS 9e: Librairie PALOYAN, 9, Rue de Trévise. Tél. 523.24.97
- ALFORTVILLE (94): Maison de la Culture Arménienne, 9, Rue de Madrid. Tél. 376.55.89
- ARNOUVILLE (95): Alimentation NIGOHOSSIAN, 121, Ave. H. Barbusse. Tél. 985.04.46
- ASNIERES (92): Alimentation VAROUJ, 49, Grand' Rue Charles de Gaulle. Tél. 793.64.02
- CLAMART (92): Télé - Condorcet. 175, Ave. Jean Jaures. Tél. 642.56.17
- VILLEMOMBLE (93): M. et Mme. Zahredjian Armand. 142, Rue Bernard Gante. Tél. 854.27.92

ainsi qu'auprès des membres de la Chorale

sevan voyages-lyon

saberatours - paris

VOUS PROPOSENT

2 voyages en Arménie

DU 22 NOVEMBRE AU 5 DÉCEMBRE
(DEPART GARANTI)

DU 26 DÉCEMBRE AU 8 JANVIER

DEPARTS PAR AVION DE LYON -- MARSEILLE -- PARIS

Renseignements et Inscriptions :

A LYON

sevan voyages

SARKISSIAN Varouj

50, cours de la Liberté
69003 LYON

Tél. (78) 60 13 66

A PARIS

saberatours

BAGHDASSARIAN Levon

3, rue de l'Arrivée

Imm. CIT 7e étage

75015 PARIS

Tél. 538 67 47

ՈՒՐԲԱՅ
ՆՈՅԵՄԲԵՐ
14
VENDREDI
14 NOVEMBRE
1980

LE NUMERO 2 F.

56e SURF — P. 14.776

ՕՐԱԹԵՐԹ

ՀԱՅԱՍՏԻՆ ՀԱՆԱԿ ՄԻԱՅԻՆ

Fondateur : SCHA VARCH MISSAKIAN

HARATCH

LE SEUL QUOTIDIEN ARMÉNIEN EN EUROPE OCCIDENTALE

83, RUE D'HAUTEVILLE, 75010 PARIS

Directrice : ARPIK MISSAKIAN

Tél. : 770-86-60
Fondé en 1925

C.C.P. Paris 15069-82 E
51027317 A.R.C. PARIS

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Տրանսական : Տար. 300 ₣. - Վեցամսայի : 160 ₣.
Արտասահման : Տար. 350 ₣. - Համբ : 2 ₣.

56e ANNÉE — No 14.776

ՕՐՈՒԱՆ ՄԻԶԱՋԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐԸ

ԱՐԱԲԵԿՈՒՄ

ՍԹՐԱԶՊՈՒՐԿԻ ԵՂԵՌՆԱՓՈՐՁԵՆ ԵՏՔ'

ՆՈՐ «ՅԱՅՏՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐ»

Նարուակելով քրքական մամուլի պահպանին և առաջարկութեան գէմ գործուած ամբաժիկ յարձակումէն ետք, այդ առնչութեամբ հետախուզութեան մը կատարող եւ միջազգային ահարեկչական հարցերու շուրջ հեղինակութիւն համարող՝ ծոն Ռիզ անունով անդիմաց լրագործ մը, Հայերուն կիպրացի Յոյներու էօթԱ. - Բ. եւ խորհրդակային գաղտնի պահպանիթեան՝ Ք. Կ. Պ. կողմէ քայլաբուած ըլլալու վարկածին ակնար:

Նահանգներ, Աւատրիա, Սպանիա, Յունաստան, իտալիա եւ ֆրանսայի մէջ՝ 130 նման յարձակումներու ակնարկելով, հետեւեալ եղակացութեանց համած է.

«Այս յարձակումները՝ Հայկ. միայն երկու կազմակերպութիւններու կողմէ իրագործուած են: Ասոնք՝ «Հայ Գաղտնի Բանակը» եւ «Հայկ. Յեղասպանութեան Արդարադատ Քօմանսոններ»» են: Եւ սակայն, Թուրքիոյ մէջ գործուող Հայկ. արարքները, իրենց իսկական ծառալէն աւելի ցուցադրելու եւ զայն առասպեկտանացներու համար՝ մէծ թիւով Հայկ. կազմակերպութիւններու անունը տարածելու ջանք կը թափուի: Հայ աշաբեկիչները, Թուրքիոյ մէջ ալ, քաղաքական հարիւրաւոր ոճիններու մէջ գերխաղացած ըլլալով հանգերծ, ցարդ՝ յանցագործներէն ոչ ոք բռնուած է: Ամերիկայի զանազան նահանգներուն եւ ի մասնաւորի՝ Նիւ - Ենոքի մէջ, վերջին տարիներուն, Հայկ. մէծ գաղութներ ստեղծուած են: Վերջին 10 տարիներու ընթացքին, Հայկ. զաղութը 25% համեմատութեամբ աւելցած է: Լիբանանէն եւ Խորհ. Միութենէն, ամէն ամիս՝ 800 Հայեր Ամերիկա կը գաղթեն: Ամերիկայի գաղթականներու գործակալութեան մը համաձայն, 1976 - 1980՝ հարցարաւոր խորհրդակայիր Ամերիկա զաղթած են: Ամերիկա զաղթող խումբներու մէջ՝ Հայերը ամէնէն մէծ թիւը կը ներկայացընեն եւ որոնց 90%ը Հարաւային Գալի - Փորնիոյ մէջ հաստատուած են»:

«Հայ Գաղտնի Բանակը»ին կողմէ, անցեալ ամիս, Թուրքիոյ ՄԱԿ-ի առընթեր ներկայացուցչութեան գէմ գործուած ամբաժիկ յարձակումէն ետք, այդ առնչութեամբ հետախուզութեան մը կա - տարող եւ միջազգային ահարեկչական հարցերու շուրջ հեղինակութիւն համարող՝ մը կատարու լրագործ լրացները լրագործ մը, Հայերուն կիպրացի Յոյներու էօթԱ. - Բ. եւ խորհրդակային գաղտնի պահպանիթեան՝ Ք. Կ. Պ. կողմէ քայլաբուած ըլլալու վարկածին ակնար:

«Հայ Գաղտնի Բանակը»ին կողմէ, անցեալ ամիս, Թուրքիոյ բաժնի խմբագիրը՝ մը կատարու լրագործ լրագործ մը, Հայերուն կիպրացի Յոյներու էօթԱ. - Բ. եւ խորհրդակային գաղտնի պահպանիթեան՝ Ք. Կ. Պ. կողմէ քայլաբուած ըլլալու վարկածին ակնար:

«Հայ Գաղտնի Բանակը»ին կողմէ, անցեալ ամիս, Թուրքիոյ բաժնի խմբագիրը՝ մը կատարու լրագործ լրագործ մը, Հայերուն կիպրացի Յոյներու էօթԱ. - Բ. եւ խորհրդակային գաղտնի պահպանիթեան՝ Ք. Կ. Պ. կողմէ քայլաբուած ըլլալու վարկածին ակնար:

«Հայ Գաղտնի Բանակը»ին կողմէ, անցեալ ամիս, Թուրքիոյ բաժնի խմբագիրը՝ մը կատարու լրագործ լրագործ մը, Հայերուն կիպրացի Յոյներու էօթԱ. - Բ. եւ խորհրդակային գաղտնի պահպանիթեան՝ Ք. Կ. Պ. կողմէ քայլաբուած ըլլալու վարկածին ակնար:

«Հայ Գաղտնի Բանակը»ին կողմէ, անցեալ ամիս, Թուրքիոյ բաժնի խմբագիրը՝ մը կատարու լրագործ լրագործ մը, Հայերուն կիպրացի Յոյներու էօթԱ. - Բ. եւ խորհրդակային գաղտնի պահպանիթեան՝ Ք. Կ. Պ. կողմէ քայլաբուած ըլլալու վարկածին ակնար:

«Հայ Գաղտնի Բանակը»ին կողմէ, անցեալ ամիս, Թուրքիոյ բաժնի խմբագիրը՝ մը կատարու լրագործ լրագործ մը, Հայերուն կիպրացի Յոյներու էօթԱ. - Բ. եւ խորհրդակային գաղտնի պահպանիթեան՝ Ք. Կ. Պ. կողմէ քայլաբուած ըլլալու վարկածին ակնար:

«Հայ Գաղտնի Բանակը»ին կողմէ, անցեալ ամիս, Թուրքիոյ բաժնի խմբագիրը՝ մը կատարու լրագործ լրագործ մը, Հայերուն կիպրացի Յոյներու էօթԱ. - Բ. եւ խորհրդակային գաղտնի պահպանիթեան՝ Ք. Կ. Պ. կողմէ քայլաբուած ըլլալու վարկածին ակնար:

«Հայ Գաղտնի Բանակը»ին կողմէ, անցեալ ամիս, Թուրքիոյ բաժնի խմբագիրը՝ մը կատարու լրագործ լրագործ մը, Հայերուն կիպրացի Յոյներու էօթԱ. - Բ. եւ խորհրդակային գաղտնի պահպանիթեան՝ Ք. Կ. Պ. կողմէ քայլաբուած ըլլալու վարկածին ակնար:

«Հայ Գաղտնի Բանակը»ին կողմէ, անցեալ ամիս, Թուրքիոյ բաժնի խմբագիրը՝ մը կատարու լրագործ լրագործ մը, Հայերուն կիպրացի Յոյներու էօթԱ. - Բ. եւ խորհրդակային գաղտնի պահպանիթեան՝ Ք. Կ. Պ. կողմէ քայլաբուած ըլլալու վարկածին ակնար:

«Հայ Գաղտնի Բանակը»ին կողմէ, անցեալ ամիս, Թուրքիոյ բաժնի խմբագիրը՝ մը կատարու լրագործ լրագործ մը, Հայերուն կիպրացի Յոյներու էօթԱ. - Բ. եւ խորհրդակային գաղտնի պահպանիթեան՝ Ք. Կ. Պ. կողմէ քայլաբուած ըլլալու վարկածին ակնար:

«Հայ Գաղտնի Բանակը»ին կողմէ, անցեալ ամիս, Թուրքիոյ բաժնի խմբագիրը՝ մը կատարու լրագործ լրագործ մը, Հայերուն կիպրացի Յոյներու էօթԱ. - Բ. եւ խորհրդակային գաղտնի պահպանիթեան՝ Ք. Կ. Պ. կողմէ քայլաբուած ըլլալու վարկածին ակնար:

«Հայ Գաղտնի Բանակը»ին կողմէ, անցեալ ամիս, Թուրքիոյ բաժնի խմբագիրը՝ մը կատարու լրագործ լրագործ մը, Հայերուն կիպրացի Յոյներու էօթԱ. - Բ. եւ խորհրդակային գաղտնի պահպանիթեան՝ Ք. Կ. Պ. կողմէ քայլաբուած ըլլալու վարկածին ակնար:

«Հայ Գաղտնի Բանակը»ին կողմէ, անցեալ ամիս, Թուրքիոյ բաժնի խմբագիրը՝ մը կատարու լրագործ լրագործ մը, Հայերուն կիպրացի Յոյներու էօթԱ. - Բ. եւ խորհրդակային գաղտնի պահպանիթեան՝ Ք. Կ. Պ. կողմէ քայլաբուած ըլլալու վարկածին ակնար:

«Հայ Գաղտնի Բանակը»ին կողմէ, անցեալ ամիս, Թուրքիոյ բաժնի խմբագիրը՝ մը կատարու լրագործ լրագործ մը, Հայերուն կիպրացի Յոյներու էօթԱ. - Բ. եւ խորհրդակային գաղտնի պահպանիթեան՝ Ք. Կ. Պ. կողմէ քայլաբուած ըլլալու վարկածին ակնար:

«Հայ Գաղտնի Բանակը»ին կողմէ, անցեալ ամիս, Թուրքիոյ բաժնի խմբագիրը՝ մը կատարու լրագործ լրագործ մը, Հայերուն կիպրացի Յոյներու էօթԱ. - Բ. եւ խորհրդակային գաղտնի պահպանիթեան՝ Ք. Կ. Պ. կողմէ քայլաբուած ըլլալու վարկածին ակնար:

«Հայ Գաղտնի Բանակը»ին կողմէ, անցեալ ամիս, Թուրքիոյ բաժնի խմբագիրը՝ մը կատարու լրագործ լրագործ մը, Հայերուն կիպրացի Յոյներու էօթԱ. - Բ. եւ խորհրդակային գաղտնի պահպանիթեան՝ Ք. Կ. Պ. կողմէ քայլաբուած ըլլալու վարկածին ակնար:

«Հայ Գաղտնի Բանակը»ին կողմէ, անցեալ ամիս, Թուրքիոյ բաժնի խմբագիրը՝ մը կատարու լրագործ լրագործ մը, Հայերուն կիպրացի Յոյներու էօթԱ. - Բ. եւ խորհրդակային գաղտնի պահպանիթեան՝ Ք. Կ. Պ. կողմէ քայլաբուած ըլլալու վարկածին ակնար:

«Հայ Գաղտնի Բանակը»ին կողմէ, անցեալ ամիս, Թուրքիոյ բաժնի խմբագիրը՝ մը կատարու լրագործ լրագործ մը, Հայերուն կիպրացի Յոյներու էօթԱ. - Բ. եւ խորհրդակային գաղտնի պահպանիթեան՝ Ք. Կ. Պ. կողմէ քայլաբուած ըլլալու վարկածին ակնար:

«Հայ Գաղտնի Բանակը»ին կողմէ, անցեալ ամիս, Թուրքիոյ բաժնի խմբագիրը՝ մը կատարու լրագործ լրագործ մը, Հայերուն կիպրացի Յոյներու էօթԱ. - Բ. եւ խորհրդակային գաղտնի պահպանիթեան՝ Ք. Կ. Պ. կողմէ քայլաբուած ըլլալու վարկածին ակնար:

«Հայ Գաղտնի Բանակը»ին կողմէ, անցեալ ամիս, Թուրքիոյ բաժնի խմբագիրը՝ մը կատարու լրագործ լրագործ մը, Հայերուն կիպրացի Յոյներու էօթԱ. - Բ. եւ խորհ

ՏԱԻԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

Կապոյտ Խաչի Պօմոնի մասնաճիւղը
խոր ցաւակցութիւնները կը յայտնէ կի-
րակոսեան եւ խօսքեան ընտանիքնե -
րուն, իրենց սիրեցեալ մօր եւ խնամիին՝
Տիկին կիրակոսեանի մահուան առթիւ:

ՅՈՒՇԱՏԵՏՐ

ԿԱՊՈՅՏ ԽԱՉԻ ՇՐՋ. Վարչութիւնը՝
միջմասնաճիւղային ժողովի կը հրաւի -
րէ Փարիզի շրջանի իր մասնաճիւղերը,
Նոյեմբեր 21, Ուրբաթ երեկոյեան, ժամը
20.30ին, Մշակոյթի Տան մէջ (ուի Պլէո):

X

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ

Օ - ՏԸ - ՍԵՆԻ ՀԱՅԿ. ԾԱԳՈՒՄՈՎ
ՆԱԽԿԻՆ ՌԱԶՄԻԿՆԵՐՈՒ Վարչութիւնը
միութեան անդամները կը հրաւիք ընդՀ.
ժողովի, նոր վարչութիւն ընտրելու, նոր
կանոնադիր հաստատելու եւ կանոնա -
ւորելու՝ Ալժերիոյ պատերազմին նախկին
ռազմիկներուն քարթերը, Հայ Մշա -
կոյթի Տունը, 45 Խիւր տր լա Տէփանս,
Խիւր - Լէ - Մուլինօ, Կիրակի, Նոյ. 23,
ժամը 15:00 սկսելու:

Հնարութենէն ետք, Նախկին Ռազմիկ -
ներու Վարչութիւնը, անդամները եւ ի -
րենց ընտանիքները, ինչպէս նաև նուր -
բատունները՝ ճաշի կը հրաւիքէ:

LA CAPPADOCHE

Le DIMANCHE, 30 NOVEMBRE, à 21 h.

Récital, Diner .. Spectacle

avec

HENRI TACHAN

X

A PARTIR DU 16 JANVIER, 1981 — POUR 6 JOURS

PAUL BAGDADLIAN

RES. POUR NOËL, JOUR DE L'AN

67bis, QUAI BLANQUI, ALFORTVILLE 94140

tél. 375.05.30

Imprimé Sur Les Presses Du Journal «HA RATCH»-83, Rue D'Hauteville-75010 Paris
Commission Paritaire: № 55935

OPTIMA Tours**ARMÉNIE 1980**

A PARTIR DE 2850 FR. (tout compris)

DU 26 DECEMBRE AU 4 JANVIER

Cette année plusieurs départs par mois et TOUTE L'ANNEE
de 12, 14 et 16 jours.

demander notre brochure détaillée

RENSEIGNEMENTS - INSCRIPTIONS :

Sonia Coumryantz
OPTIMA Tours
75003 PARIS

67-69 rue Quincampoix (angle rue Rambuteau) — Tél. 274-27-20
Métro : Rambuteau ou Etienne Marcel

Lic. A 946 (Agence agréée INTOURIST)
Telex : 211 324 F.

ՊԱՐԵՆՏԻԿ ԵՐԵԿՈՅԹ

Նախաձեռնութեամբ

ՖՐԱՆՍՈՅՑ ԿԱՊՈՅՏ ԽԱՉԻ ՄԱՍՆԱՅԻՂԻՆ

GRANDE SOIREE DANSANTE
organisée par la
section de Sevran
de la Croix Bleue des
Arméniens de France

ՆՈՅԵՄԲԵՐ 22, ԺԱՄ 20.30ԻՆ

ի նպաստ՝ Հրայր Գրիգորիանի և Դպրոցին

Salle des Fêtes de Sevran

ԿԱՅԾԱԿ

BUFFET ORIENTAL — AMBIANCE ARMÉNIENNE

Tenue correcte exigée

ՄԱՆՈՒԿԻՆԵՐՈՒ ՕՐ

ՓԱՐԻԶԻ Մէջ

Նախաձեռնութեամբ՝
Կապոյտ Խաչի Շրջ. Վարչութեան
ՅՈՒՆՈՒԱՐ 18ԻՆ
Փարիզի Հայ Մշակոյթի Տունը

ՆԿԱՏԻ ՈՒՆԵՆԱԼ

ՀԱՅ ԱՐԻՆԵՐՈՒ ՄԻՈՒԹԵԱՆ

50-րդ Տարեկան Հանդեսը

Կիրակի, Մարտ 1, կեսօրէ վերջ, Ժամը
14.30ին, Սալ տր լա Շմիք:

LES AMIS DE LA FONDATION MARIE — NUBAR

JOURNÉES D'AMITIÉ

Au Profit des Etudiants Arméniens Boursiers

SAMEDI, 29 NOV., de 14 h. à 19 h.

DIMANCHE, 30 NOV., de 14 h. à 20 h.

X

CITE UNIVERSITAIRE

57, Boulevard Jourdan, Paris XIVe — Métro: Porte d'Orléans

(Facilité de Parking)

* Cadeaux de Noël, Parfumerie, Jouets, Livres, Disques, Foulards, Cravates

* Jupes, Chemisiers, Linge de Maison, Layette

* Produits d'Entretien, Alimentation

Buffet, SPECIALITES ARMENIENNES

Le Dimanche, 30 Nov., de 16 h. à 18 h.

JACQUES CHANCEL

PIERRE DANINOS

PAUL GUIMARD

Signeront leurs Ouvrages

Grande Loterie:

Voyages PARIS — NEW YORK, offert par Remi ARCA.

PARIS — NICE, offert par l'U.T.A.

Séjours offerts dans des grands hôtels, congélateur Siemens, Bijoux, Chaise XIXe,
Panneau décoratif en laque de Coromandel, Tableaux, Dessins, Lithographies,
Invitations à diner dans de grands restaurants, etc...

EGLISE SAINT - LOUIS - EN - L'ILE

19 bis, Rue Saint - Louis - en - L'Ile Paris 4e — Métro: Pont - Marie

JEUDI, 20 NOVEMBRE A 20 H. 45

GRAND CONCERT KOMITAS

PAR

SIPAN - KOMITAS

SOUS LA DIRECTION DE

GARBIS APRIKIAN

ՄԵԾ ՀԱՅՄԵՐԳ

ՆՈՒԻՐՈՒԱՆ

ԿՈՄԻՏԱՍՈՒ

(ԻՐ 110-ԱՄԵԱԿԻՆ ԱՌԹԻԻ)

ԿՐՈՆԱԿԱՆ, ՀԱՐՍԱՆԵԿԱՆ, ԵՒ ԳԵՂՋՈՒԿ ԵՐԳԵՐ

Կը մասնակցին՝
ՍՈՒԻՆ ՆԻԿՈՂՈՍԵԱՆ (մեծօ), ԱԼՆԷ ՄԱՍԻՒ (պարփթօն)

ՍԻՓԱՆ - ԿՈՄԻՏԱՍՈՒ ԵՐԳՉԱԿԱՆՈՒՄԲ

ՄԵՆՔՐԴ՝ Թէրէզ Քէչէնեան ալբ-օ, Մկրտիչ Պօղոսեան, Ալնէ Մարթայեան քենք,

Ժիլման Զիսպի պաս:

Դեկապարութեամբ՝ ԿԱՐՊԻՍ ԱՓԻԻԿԵԱՆԻ

Տամանքը՝ 50, 30, Ուսանողմերու համար՝ 15 ֆու

Vente des billets:

— PARIS 9e: Maison de la Culture Arménienne, 17, Rue Bleue. Tél. 824.63.89— PARIS 9e: Librairie PALOYAN, 9, Rue de Trévise. Tél. 523.24.97

— ALFORTVILLE (94): Maison de la Culture Arménienne, 9, Rue de Madrid. Tél. 376.55.89

— ARNOUVILLE (95): Alimentation NIGOGHOSSIAN, 121, Ave. H. Barbusse. Tél. 985.04.46

— ASNIERES (92): Alimentation VAROUJ, 49, Grand' Rue Charles de Gaulle. Tél. 793.64.02

— CLAMART (92): Télé - Condorcet, 175, Ave. Jean Jaures. Tél. 642.56.17

— VILLEMOMBLE (93): M. et Mme Zahredjian Armand, 142, Rue Bernard Gante Tél. 854.27.92

ainsi qu'auprès des membres de la Chorale

Ս. ՅԱԿՈԲ — ԼԻՈՆ

ՀԱՆԴԻՍԱԼՈՐ ՊԱՏԱՐԱԿ

Լիոնի Ս. Յակոբ եկեղեցոյ Վարչութիւնը, կը ծանուցանէ թէ՝ յառաջիկալ կիրակի, Նոյ 23ին, Հանդիսաւոր պատարակ կեղեցոյ մէջ:

Կը պատարագէ եւ կը քարոզէ Վարչութիւնի ՀԱՆԴԻՍԱԼՈՐ ՊԱՏԱՐԱԿ

Բազմաձայն պատարագը կ'երկու Վարչութիւնի ՀԱՆԴԻՍԱԼՈՐ ՊԱՏԱՐԱԿ

լանսի Եկեղեցոյ երգչախումբին կողմէ, զեկավարութեամբ՝ Պ. Հայազան Օհան

կիրակի, Յունիուար 11ին:

X

Սամուէլ - Մուլրատեան Վարժարանի ՏԱՐԱԾԱԼՈՐ

Կիրակի, Դեկտիմբեր 21ին

ԹԵՐԹԵԼՈՎ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՄԱՄՈՒԼԸ

ԲԱՐԵՐՈՒ ՃԱԿԱՏԱԴԻՐԸ

Հայերէնին, ինչպէս նաև շարք մը այլ լեզուներուն մէջ, բառ ըստով լեզու ալ լը բռնէնք: Յ. Թումանեան ըստ է: մի բառը մի աշխարհ է եւ, հետեւարար, բառերուն հանդէպ յարգանք պէտք է ունենանք: Վերջերս ուսւ բազմաթիւ գը - բագէտներ, լեզուարաններ ուսւերէնի մաքրութեան մասին արտայատուած են: Լեզուարան, ակադ. Ֆ. Ֆիլին յօդուածներով յատուկ շեշտած է, թէ ուսւերէնին բառապաշարը պէտք է մաքուր պահէլ, խուսափիլ անհարկի փոխառութիւններէ: Ազգէր կան, որ յատուկ պետական յանձնախումբեր ունին. ասոնց նպատակն է արդիւկ, որ անտեղի կերպով փոխառ - եալ բառեր գործածուին իրենց մամու - լին մէջ:

Այս ներածականով է, որ Ռաֆայէլ իշխանեան, շահեկան յօդուած մը հրա - պարակած է երեւանի Գրական Թիրք շաբաթաթերթին մէջ: Գլխաւոր նպա - տակն եղած է ցոյց տալ կարեւորութիւ - նը մէր լեզուին անաղարտ պահպանու - մին՝ օտար անտեղի բառերու մեկուսա - ցումով:

Մէր լեզուն, գիտել տուած է ան, հետաքրքրական յատկանից մը ունի. զայն որպակած է ինքնայտակեցում: Սահակ - մեսրոպեան ժամանակներէն սկսեալ հայ թարգմանիչները, հեղինակները ամէն մէկ նոր միտքին, ըմբռումին համար հայերէն բառեր զամած է յօդուածականութիւնը լեզուին անաղարտ պահպանու - լին մէջ:

Յօդուածակիրին համար, այս երեւոյ - թը Հայոց գրական լեզուին մէկ կարե - ւոր յատկանիչն է, անոր զարդարումին նպաստող ներքին օրէնքներէն մէկը: Եւ, հետեւարար, պէտք չէ անիմաստ միջա - մբարութիւններ կատարուին «այսինչ կամ այնինչ հայերէն բառերը կենդանացել են ու սկսել գործածուել նորոր - եալ իմաստներով»:

Յօդուածակիրին համար, այս երեւոյ - թը Հայոց գրական լեզուին մէկ կարե - ւոր յատկանիչն է, անոր զարդարումին նպաստող ներքին օրէնքներէն մէկը: Եւ, հետեւարար, պէտք չէ անիմաստ միջա - մբարութիւններ կատարուին «այսինչ կամ այնինչ հայերէն բառը չգործածելու» ուղղութեամբ:

Առեն մը, իշեցուցած է Ռ. Իշխան - եան, մէր լրագիրները կը գործածէին Մարգարան գեղեցիկ խորագիրը: Յան - կարծ բոլորն այ մէկ խօսք ըրած «Հրա - ժարեցան» անկէ եւ սկսան միայն Սպորտ խորագիրը գործածէլ: «Հաւանարար ինչ - որ մէկին գուր չէր եկել այդ բառը»: Այլ օրինակներ ալ տուած է անհարկի միջամտութիւններուն մասին: Գրած է, թէ մէր թերթերը (խօսքը Հայաստանի մասումին մասին է) քանի մը տարի ա - ռաջ սկսան գործածել լրագող, լուիկ, երգահան, համոյթ, նուագայար եւ շարք մը այլ հայերէն բառեր: Յանկարծ ասոնք գուրս ճագուցան եւ ամէն տեղ իրենց գերքը վերագրաւեցին ժուանալիստ, պո - միդոր, կոմպոզիտ, անսամբլ, դիրի - ժոր եւ այլ օտար բառերը:

- Միջնադարում մէր մատենագրու - թեան մէջ որպէս փոխառութիւններ գործածուել են այսպիսի պարսկերէն բառեր՝ բարափուշ (վերարկու), դաստի - շուն (կոնք), սարսւարդա (վրան), սուր - խամինի (ձուկ) եւայլն, կամ յունարէն բառեր՝ ազիտիս (սէզ), ամեսու (դասն), անափոր (ազերապէիր), ափիմենիսու (ամէնօրեայ) եւայլն: Ժամանակի ըն - թացքում այս բոլորի տեղը գրաւել են համապատասխան հայեցի բառեր, որոնք եւ այժմ գործածում են: Մի հա - րիւր արդի առ ա ջ հրատարակ ուած մէր մամուլում, դասականութեան մէջ կալելի է հանդիպել այսպիսի բա - ռերի՝ գեղագրափառ դիմում, նեղ իրը նեղ է իմաստը ժուանալիստի համեմատ: Ֆր - րանսիացի մի ծանօթ հայագէտ ճիշդ

Միջնադարում մէր աստենագրու - թեան մէջ որպէս փոխառութիւններ գործածուել են այսպիսի պարսկերէն բառեր՝ բարափուշ (վերարկու), դաստի - շուն (կոնք), սարսւարդա (վրան), սուր - խամինի (ձուկ) եւայլն, կամ յունարէն բառեր՝ ազիտիս (սէզ), ամեսու (դասն), անափոր (ազերապէիր), ափիմենիսու (ամէնօրեայ) եւայլն: Ժամանակի ըն - թացքում այս բոլորի տեղը գրաւել են համապատասխան հայեցի բառեր, որոնք եւ այժմ գործածում են: Մի հա - րիւր արդի առ ա ջ հրատարակ ուած մէր մամուլում, դասականութեան մէջ կալելի է հանդիպել այսպիսի բա - ռերի՝ գեղագրափառ դիմում, նեղ իրը նեղ է իմաստը ժուանալիստի համեմատ: Ֆր - րանսիացի մի ծանօթ հայագէտ ճիշդ

1914 թուականին Վահան Տէրեանը

ՊԱՍՄՈՒԹԵԱՆ ԾԱԼՔԵՐԻՆ

ԴԱՐԵՐՈՒ ԸՆԹԱՑՔԻՆ ԹՐԱՑԱԾ ՀԱՅԵՐ, ՔՐՏԱՑԱԾ ՀԱՅԵՐ

Գրեց՝ Գ. ԱՄԱՑՈՒՆԻ

Վարդոյի գաւառուկն ունէր 10 հայա - րնակ գիւղեր եւ աւելի մէծ թուով քըր - դարնակ գիւղեր, որոնց մէջ կային հայ - կական եկեղեցիների աւերակներ, խաչ - քարեր եւայլն (Գ. Տէր Կարապէտեան, Հ. Ղ. Խնձինեան):

Կինը Մշոյ արեւմտեան կողմը մի գա - ւառ է, վերջին ժամանակներում մէծ մա - սամբ քրդաբնակ եւ քիչ Հայեր են եղել միայն: Քրդական գիւղերում կային եկեղեցիների աւերակների ու ուխտակների կային եւայլն (Պ. Տէր Կարապէտեան, Հ. Ղ. Խնձինեան):

Ճապաղջուրն ունէր 100-ից աւելի գիւ - ղեր, որոնցից 32-ը միայն հայարնակ էին: Քրդարնակ գիւղերի անուններից շատերը հայեկան էին ինչպէս Ազա - րակ, Սատրակ, Սիակ, Մուշիկ, եւայլն: Հայերը կեղեքումներից ազարտուելու համար մի մասը իսլամական քրօնը եւ քըր - պանում (Ս. Եւ. Մ. Բուեան): Եւատագ-

նամիա, օֆոգէն, ինդուոգէն, սելեֆոն ևայլն, բայց շուտով նրանց փոխարի - նում են աշխարհագրութիւնը, գիւտանա - գէտը, անտեսելը, թթուածինը, ջրածի - նը, հեռախոսը կամ հեռածայնը եւայլն: Մշակը եւ Հորիզոնը թերթելով բազ - մից հանդիպում ենք այսպիսի բառերի՝ արտիերիք, պուլեմիտ, մինամիտ, եաշչիկ, վելիխոսել, զավուդ, ասանկ, պալու, կիսութիւնը կը առաջին առաջարկուած լինի:

Մասմիա, օվոգէն, ինդուոգէն, սելեֆոն ևայլն, բայց շուտով նրանց փոխարի - նում են աշխարհագրութիւնը, գիւտանա - գէտը, անտեսելը, թթուածինը, ջրածի - նը, հեռախոսը կամ հեռածայնը եւայլն: Մշակը եւ Հորիզոնը թերթելով բազ - մից հանդիպում ենք այսպիսի բառերի՝ արտիերիք, պուլեմիտ, մինամիտ, եաշչիկ, վելիխոսել, զավուդ, ասանկ, պալու, կիսութիւնը կը առաջին առաջարկուած լինի:

Մասմիա, օվոգէն, ինդուոգէն, սելեֆոն ևայլն: Այս առաջին առաջարկուած լինի:

Մասմիա, օվոգէն, ինդուոգէն, սելեֆոն ևայլն: Այս առաջին առաջարկուած լինի:

Մասմիա, օվոգէն, ինդուոգէն, սելեֆոն ևայլն: Այս առաջին առաջարկուած լինի:

Մասմիա, օվոգէն, ինդուոգէն, սելեֆոն ևայլն: Այս առաջին առաջարկուած լինի:

Մասմիա, օվոգէն, ինդուոգէն, սելեֆոն ևայլն: Այս առաջին առաջարկուած լինի:

Մասմիա, օվոգէն, ինդուոգէն, սելեֆոն ևայլն: Այս առաջին առաջարկուած լինի:

Մասմիա, օվոգէն, ինդուոգէն, սելեֆոն ևայլն: Այս առաջին առաջարկուած լինի:

Մասմիա, օվոգէն, ինդուոգէն, սելեֆոն ևայլն: Այս առաջին առաջարկուած լինի:

Մասմիա, օվոգէն, ինդուոգէն, սելեֆոն ևայլն: Այս առաջին առաջարկուած լինի:

Մասմիա, օվոգէն, ինդուոգէն, սելեֆոն ևայլն: Այս առաջին առաջարկուած լինի:

Մասմիա, օվոգէն, ինդուոգէն, սելեֆոն ևայլն: Այս առաջին առաջարկուած լինի:

Մասմիա, օվոգէն, ինդուոգէն, սելեֆոն ևայլն: Այս առաջին առաջարկուած լինի:

Մասմիա, օվոգէն, ինդուոգէն, սելեֆոն ևայլն: Այս առաջին առաջարկուած լինի:

Մասմիա, օվոգէն, ինդուոգէն, սելեֆոն ևայլն: Այս առաջին առաջարկուած լինի:

Մասմիա, օվոգէն, ինդուոգէն, սելեֆոն ևայլն: Այս առաջին առաջարկուած լինի:

Մասմիա, օվոգէն, ինդուոգէն, սելեֆոն ևայլն: Այս առաջին առաջարկուած լինի:

Մասմիա, օվոգէն, ինդուոգէն, սելեֆոն ևայլն: Այս առաջին առաջարկուած լինի:

Մասմիա, օվոգէն, ինդուոգէն, սելեֆոն ևայլն: Այս առաջին առաջարկուած լինի:

Մասմիա, օվոգէն, ինդուոգէն, սելեֆոն ևայլն: Այս առաջին առաջարկուած լինի:

Մասմիա, օվոգէն, ինդուոգէն, սելեֆոն ևայլն: Այս առաջին առաջարկուած լինի:

Մասմիա, օվոգէն, ինդուոգէն, սելեֆոն ևայլն: Այս առաջին առաջարկուած լինի:

Մասմիա, օվոգէն, ինդուոգէն, սելեֆոն ևայլն: Այս առաջին առա

ՀՈԳԵՆԱՆԳԻՒՏ

Սամուել - Մուրատեան Վարժարանի
Տեսչութիւնը եւ Մուրատ - Ռափայէլեան
Նախկին Աշակերտաց Միութիւնը կը ծա-
նուցանեն թէ՝ հոգեհանգստեան պաշ -
տօն կը կատարուի, Կիրակի, Նոյ. 23,
Ժամը 11ին, Վարժարանի մատրան մէջ,
ի յիշատակ տեսուչ - վարդապետին՝
Հ. ՍԵՐՈՎԻ ԱԳԼԵԱՆԻ

մահուան քառասունքին:

Ի գիտութիւն՝ Վարդապետին յիշա -
մակը յարգողներուն:

Մարսէլ Մուրատ - Ռափայէլեան
Նախկին Աշակերտաց Միութիւնը, կը
ծանուցանէ թէ՝ հոգեհանգստեան պաշ -
տօն կը կատարուի, Կիրակի, Նոյ. 23,
առաւոտեան Ժամը 10.30ին, Մարսէլ

Հայ Կաթողիկէ Վերաբուժումն Աստ -
ուծածնայ եկեղեցւոյ մէջ (26, Ռիւ Սի -
պիէ, 13001 - Մարսէլ)

ՍԵՐՈՎԻ ՎՐԴ. ԱԳԼԵԱՆԻ

Տեսուչ՝ Սամուել-Մուրատեան Վարժար -
մահուան քառասունքին առթիւ:
Ի գիտութիւն՝ Վաստակաւոր դաստիա -
րակին յիշատակը յարգողներուն եւ
մասնաւորապէս Ս. Մուրատեան եւ Մ.
Ռափայէլեան Վարժարաններու նախկին
աշակերտութեան:

Լիոն - Տէր եւ Տիկին Գ. Աւագեան
եւ զաւակները կը ծանուցանեն թէ հո -
գեհանգստեան պաշտօն կը կատարուի,
Կիրակի, Նոյ. 23, տեղույն Ս. Յակոբ
եկեղեցւոյ մէջ, 295, Փիւ Պուալո, իրենց
եղոր՝

ԳԱՐԵԳԻՆ ԱԽԱԳԵԱՆԻ
մահուան (Քալիֆորնիա) քառասունքին
առթիւ:

Ի գիտութիւն՝ ողբացեալին յիշատակը
յարգողներուն:

Ս. ՅԱԿՈԲ - ԼԻՈՆ
Լիոնի Ս. Յակոբ եկեղեցւոյ Վարչու -
թիւնը, կը ծանուցանէ թէ՝ յառաջիկայ
Կիրակի, Նոյ. 23ին, հանդիսաւոր պատա -
րած կը մատուցուի Լիոնի Ս. Յակոբ ե -
կեղեցւոյ մէջ:
Կը պատարագէ եւ կը քարոզէ՝
ՆԱՐԵԿ ՔՆՆ. ՎԱՐԴԱՆԵԱՆ

ՅՈՒՇԱՏՏՏՐ
ԿԱՊՈՅ ԽԱՉԻ ՇՐՋ. Վարչութիւն՝
միջամանաճիւղային ժողովի կը հրաւի -
րէ Փարիզի շրջանի իր մասնաճիւղերը,
Նոյեմբեր 21, Ուրբաթ երեկոյեան, Ժամը
20.30ին, Մշակոյթի Տան մէջ (որև Պլէ):

ՀՆԴՀ. ԺՈՂՈՎ
Օ - ՏԸ - ՍԵՆԻ ՀԱՅԿ. ԾԱԳՈՒՄՈՎ
ՆԱԽԿԻՆ ՌԱԶՄԻԿՆԵՐՈՒ Վարչութիւնը
միութեան անդամները կը հրաւիրէ ընդէ.՝
ժողովի, նոր վարչութիւնը ընտրելու, նոր
կանոնադիր հաստատելու եւ կանոնա -
որելու՝ Ալեքրիոյ պատերազմին նախկին
ապօնիքներուն քարթերը, Հայ Մշա -
կոյթի Տունը, 45 Ռիւ տը լա Տէփանս,
Խիթ - լէ - Մուլինօ, Կիրակի, Նոյ. 23,
Ժամը 15ին սկսեալ:

Ըստութեանէն ետք, Նախկին Ռազմիկ -
ներու Վարչութիւնը, անդամները եւ ի -
րենց ընտանիքները, ինչպէս նաև նուի -
րատուները՝ ճաշի կը հրաւիրէ:

grand bal

Organisé par LA CROIX BLEUE (Section de Lyon)

Samedi, 22 Novembre, de 21 h. à l'aube
dans les Salons du Casino Charbonnières
avec la participation de l'Orchestre KOJA — KIAN
et le Chanteur LEVON KATERDJIAN

Cotillons et Ambiance Arménienne

ՊԱՐԵՆՏԻԿ ԵՐԵԿՈՅԹ

ՖՐԱՆՍԱՀԱՅ ԿԱՊՈՅ ԽԱՉԻ ՍԵՒՐԱՆԻ ՄԱՍՆԱԺԻՂԻ

GRANDE SOIREE DANSANTE

ՆՈՅԵՄԲԵՐ 22, ԺԱՄ 20.30ին
Ի ՆԱՊԱՄ ՀԱՅԱՐ ԳԻՒԹԻՄԵԱԲԻ և ԴԱՐԱՐԺԻ

Salle des Fêtes de Sevran

ԿԱՐԵՎԱԿ

BUFFET ORIENTAL — AMBIANCE ARMÉNIENNE

Tenue correcte exigée

LYON

LYON

GALA**CHARLES AZNAVOUR**

LE JEUDI, 27 NOVEMBRE, A 21 h.

AUDITORIUM MAURICE RAVEL

Au Profit des Associations Arméniennes de Lyon: St. Gregoire de Narek, C. L. F. A., U. G. A. et patronnage de l'Eglise Apostolique St. Jacques.

Places numérotées — Billets disponibles à l'Eglise, 295, Rue Boileau.

ԱՐԱՍՈՒ ԱՐՈՒԵՏՍԻ

Կիրակի, Նոյ. 23, Ժամը 18ին,
Ամերիկան եկեղեցւոյ մէջ՝
65, QUAI D'ORSAY

Յայտագրին կը մասնակցին. Վիր -
ժինիա Փաթթի (երգ), Ռուբէն Յարու -
թիւնեան (երգ եւ թառ), Արամ Քերով -
րէկեան (քանոն), գործեր՝ Նաղաշ Յով -
նաթանէ, Սայաթ - Նովայէ, Հաւասիէ
եւ ժողովրդական երգեր:

UGAB — PARIS
COURS DE LANGUE ARMENIENNE
Initiation, Perfectionnement, Prépara -
tion au BAC.

Tous les Samedis, de 13 à 16 h.

(118, rue de Courcelles — Paris 17)

Renseignements et inscription:

UGAB, 11, Square Alboni, Paris 16^e

Tél. 520. 03. 18

LA CAPPADOCHE

Le DIMANCHE, 30 NOVEMBRE, à 21 h.

Récital, Diner -- Spectacle

a v e c

HENRI TACHAN

A PARTIR DU 16 JANVIER, 1981 — POUR 6 JOURS

PAUL BAGDADLIAN

RES. POUR NOËL, JOUR DE L'AN

67bis, QUAI BLANQUI, ALFORTVILLE 94140

tél. 375.05.30

ԱՐԱՐՈՅԻ ՈԳԵԿՈՉՈՒՄ
ՄԱՐՍԻԵԼԻ Մէջ

Կիրակի, Նոյ. 23, Ժամը 11ին, նա -
խաձեռնութեամբ՝ Հայ Նախկին Ռազա -
միներու եւ Դիմադրականներու Մար -
սիլի Բարեկամական Միութեան, կը յի -
շատակուի ԱՐԱՐՈՅԻ 62-րդ Տարեդարձը
եւ 20Ա. ՏԸ ԿՈԼ-ի մահուան տասնամ -
եռելու՝ Ալեքրիոյ պատերազմին նախկին
ապօնիքներուն քարթերը, Հայ Մշա -
կոյթի Տունը, 45 Ռիւ տը լա Տէփանս,
Խիթ - լէ - Մուլինօ, Կիրակի, Նոյ. 23,
Ժամը 15ին սկսեալ:

Ըստութեանէն ետք, Նախկին Ռազմիկ -
ներու Վարչութիւնը, անդամները եւ ի -
րենց ընտանիքները, ինչպէս նաև նուի -
րատուները՝ ճաշի կը հրաւիրէ:

Յայտագր պատարագի գինեծոն Արծ -
րունի Ձքաշեան սրահն մէջ: Կը նախա -
դաւակ գիլրդ ՊԱՐԴԻՐՃԵԱՆ

ՑԱԽԱԿՈՒԹԻՒՆ

ՄԱՐՍԻԵԼ. — Վասպուրականի Հայր. Միութեան Կեղը. Վարչութիւնը, Տէսի -
նի եւ Վիէնի իր մասնաճիւղերով ցա -
ւակութիւնը կը յայտնէ Տէր եւ Տիկին
Մմրատ Նազարէթեանի եւ զաւակներուն,
Նազարէթեան եղայրյներուն եւ զաւա -
կներուն, Տէր եւ Տիկին Մարգար Աւ. -
տիսեանի եւ զաւակներուն, Տէր եւ Տիկին
Ֆէրտի Հրաչեանի եւ զաւակներուն, եւ
ընտանեան բոլոր պարագաներուն, ի -
րենց սիրելի մօր, մէծ - մօր, կեսուրին,
զոքանչին, խնամիկին եւ պղպականին՝
Այրի Տիկին Մարիամ Նազարէթեանի
մահուան առթիւ:

Imprimé Sur Les Presses Du Journal « HATATCH »-83, Rue D'Hauteville-75010 Paris
Commission Paritaire: N° 55935EGLISE SAINT - LOUIS - EN - L'ILE
19 bis, Rue Saint - Louis - en - L'Île Paris 4e — Métro: Pont - Marie

JEUDI, 20 NOVEMBRE A 20 H. 45

**GRAND CONCERT
KOMITAS**PAR
SIPAN - KOMITAS

SOUS LA DIRECTION DE

GARBIS APRIKIAN

ՄԵԾ ՀԱՄԵՐԳ
ՆՈՒԻՐՈՒԱՆԿՈՄԻՏԱՆ
(ԻՐ 110-ԱՄԵԱԿԻՆ ԱՌԹԻՒ)

ԿՐՈՆԱԿԱՆ, ՀԱՐՍԱՆԵԿԱՆ, ԵՒ ԳԵՂՉՈՒԿ ԵՐԳԵՐ
Արնուվիլէն օթոքառ մը կը մէկնի սթատին առջեւէն Ժամը 19.15-ին: Արձա -
նագրութեան համար, դիմել պ. Նիկոլոսեանի:

«ՅԱՌԱԶ» ԿԸ ՆՈՒԻՐԵՒ

Ամանորի եւ Ծնունդի մերձաւոր տո -
ներուն առթիւ, Տիկին Սիանի - Ղամ -
պարեան մէկ տարեկան «Յառաջ» կը
նուիրէ իր Հօրեղբօր՝ Կարասեան Ղամ -
պարեանի Միութեան:

MEETING

LIBERATION ARMENIENNE

Pour la libération de

ALEC et SUZY

Combattants de l'A.S.A.,

Emprisonnés en Suisse, depuis le 3 Oct.

Samedi, 22 Novembre, à 20 h. 30

A. G. E. C. A.

177, Rue de Charonne, Paris 11^e

Métro: A. Dumas

Հ.Բ.Լ.Մ. — ՓԱՐԻԶ

ՄԵԾԱՄԱՆՔՆԻ ՀԵՂԴԻՆԵԼՈՒԹԻՒՆ
ի պատիւ
Երեւանին հիւրաբար քաղաքս գտնուող՝

ՓԲՈՅ. ՍԵՆ ԱՐԵՒՇԱՏԱՆԻ

Դոկտ. Փիլիսոփայական Գիտութեան
Մասնագիտական Գիտական աշխատանք

աշխատանք

Պատմաբան Ռ. Սահական կը խօսի..

Հայական կը խօսի..

Հ.Բ.Լ.Մ. Միութեան անցեալ եւ ներկայ

գործունեալութեան մասին՝ իր մօտավոր

ՀՈԳԵԼԱՆԳԻՒՏ

Սամուէլ - Մուրատեան Վարժարանի
Տեսչութիւնը եւ Մուրատ - Թափայէլեան
Նախկին Աշակերտաց Միութիւնը կը ծա-
նուցանեն թէ՝ հոգեհանգստեան պաշ-
տօն կը կատարուի, Կիրակի, Նոյ. 23,
Ժամը 11ին, Վարժարանի մատրան մէջ,
ի յիշատակ տեսուչ - վարդապետին՝
Հ. Սերովէի ԱԳԼԵԱՆԻ
մահուան քառասունքին:
Ի գիտութիւն՝ Վարդապետին յիշա -
մակը յարգողներուն:

X

Մարսէլի Մուրատ - Թափայէլեան
Նախկին Աշակերտաց Միութիւնը, կը
ծանուցանէ թէ՝ հոգեհանգստեան պաշ-
տօն կը կատարուի, Կիրակի, Նոյ. 23,
առաւոտեան Ժամը 10.30ին, Մարսէլի
Հայ Կաթողիկէ Վերափոխումն Աստ -
ուծածնայ եկեղեցւոյ մէջ (26, Ռի Ար-
քիկ, 13001 - Մարսէլ)

Սերովէի Վրդ. ԱԳԼԵԱՆԻ

Տեսուչ՝ Սամուէլ-Մուրատեան Վարժարանի
մահուան քառասունքին առթիւ:

Ի գիտութիւն՝ Վաստակաւոր դաստիա-
րակին յիշատակը յարգողներուն եւ
մասնաւրապէս Ս. Մուրատեան եւ Մ.
Թափայէլեան Վարժարաններու նախկին
աշակերտութեան:

ՇՆՈՐՉԱԿԱՆԻՔ

ՎԱԼԱՆՍ - Տէր եւ Տիկին Գարբիէլ
Վահանեան եւ զաւակները, Տէր եւ Տի-
կին Յարութիւն Մարդաքեան եւ աղջիկը,
Ալրի Տիկին Վարսէնիկ Մելքոնեան եւ
զաւակները, Ալրի Տիկին Եսթեր Յակոբ-
եան եւ զաւակները, ու նաեւ ընտանե-
կան բոլոր պարագաները, իրենց խորին
չնորհակալութիւնները կը յայտնեն բո-
լոր անոնց, որոնք անձամբ, հեռաձայ -
նով, հեռագրով, ծաղկեպսակով ու փո-
խան ծաղկեպսակի նուէրներով ցաւակ -
ցութիւն յայտնեցին, իրենց սիրելի մօր,
մէծ - մօր, բրոջ եւ մօրաքրոջ
ՓԵՐՈՒԶ ՎԱՀԱՆԵԱՆ

մահուան առթիւ:

× Ս.յու առթիւ, Տէր եւ Տիկին Յարու-
թիւն Մարդաքեան 100 Ֆ. կը նուիրեն
«Յառաջ»ին:

Ս. ՅԱԿՈԲ - ԼԻՈՆ

Լիոնի Ս. Յակոբ եկեղեցւոյ Վարչու-
թիւնը, կը ծանուցանէ թէ՝ յառաջիկայ
Կիրակի, Նոյ. 23ին, Հանդիսաւոր պատա-
րած կը մասուցուի Լիոնի Ս. Յակոբ Ե-
կեղեցւոյ մէջ:

Կը պատարագէ եւ կը քարոզէ՝
ՆԱՐԵԿ ՔՀՆՅ. ՎԱՐԴԱՆԵԱՆ

ԱՐԱՐԱՑԻ ՈԳԵԿՈՉՈՒՄ ՄԱՐՄԻՔԵԼԻ Մէջ

Կիրակի, Նոյ. 23, Ժամը 11ին, նա -
խաճեննութեամբ՝ Հայ Նախկին Ռազ -
միկներու եւ Դիմադրականներու Մար -
ուչիլի Բարեկամական Միութեան, կը յի-
շատակուի ՄԱՐՄԻՔԻ 62-րդ Տարեդարձը
և 20թ. ՏԸ ԿՕԼ-ի մահուան տասնամ -
եակը, պատարագով եւ հոգեհանգստ -
եան պաշտօնով՝ Ս. Սահակ - Մեսրոպ
Մայր Եկեղեցւոյ մէջ:

Յառաջ պատարագի գինեծօն Արծ -
ուրակի Զրբաշեան սրահն մէջ: Կը նախա-
գահէ Գիլրդ ՊԱԳԼՐՃԵԱՆ

Imprimé Sur Les Presses Du Journal «HARATCH»-83, Rue D'Hauteville-75010 Paris
Commission Paritaire: № 55935

LES AMIS DE LA FONDATION MARIE — NUBAR

JOURNÉES D'AMITIÉ

Au Profit des Etudiants Arméniens Boursiers

SAMEDI, 29 NOV., de 14 h. à 19 h.

DIMANCHE, 30 NOV., de 14 h. à 20 h.

X

CITE UNIVERSITAIRE

57, Boulevard Jourdan, Paris XIVe — Métro: Porte d'Orléans

(Facilité de Parking)

* Cadeaux de Noël, Parfumerie, Jouets, Livres, Disques, Foulards, Cravates
* Jupes, Chemisiers, Linge de Maison, Layette
* Produits d'Entretien, Alimentation

Buffet, SPECIALITES ARMENIENNES

Le Dimanche, 30 Nov., de 16 h. à 18 h.

JACQUES CHANCEL

PIERRE DANINOS

PAUL GUIMARD

Signeront leurs Ouvrages

Grande Loterie:

Voyages PARIS — NEW YORK, offert par Remi ARCA.

PARIS — NICE, offert par l'U.T.A.

Séjours offerts dans des grands hôtels, congélateur Siemens, Bijoux, Chaise XIXe,
Panneau décoratif en laque de Coromandel, Tableaux, Dessins, Lithographies,
Invitations à diner dans de grands restaurants, etc...

ՊԱՐԱՆՅԻԿ ԵՐԵԿՈՅԹ

Նախաձեռնութեամբ

ՖՐԱՆՍԱՀԱՅ ԿԱՊՈՅՑ ԽԱԶԻ ՍԵՒՐԱՆԻ ՄԱՍՆԱՑԻՂԻՆ

GRANDE SOIRÉE DANSANTE organisée par la section de Sevran de la Croix Bleue des Arméniens de France

ՆՈՅԵՄԲՐԻ 22, ԺԱՄ 20.30ին

Ի նպաստ՝ Հրայր Գլիմինեանի և Դպրոցին

Salle des Fêtes de Sevran

ԿԱՅԾԱԿ

BUFFET ORIENTAL — AMBIANCE ARMÉNIENNE

Tenue correcte exigée

Ի ՅԻՇԱՏԱԿ

ՓՈԽԱՆ ԾԱՂԿԵՊՍԱԿԻ

Տէր եւ Տիկին Գրիգոր Պալեան (ԱԼ-Փորվիլ) իրենց աներձագին եւ եղոր՝ իրենց ազգականին՝ Լեւոն Զորիմսանի Գրիգոր Գասպարեանի մահուան ասրե - մահուան առթիւ, փոխան ծաղկեպսակի իցին ի յիշատակ 400 Ֆ. կը նուիրեն ՍԵՐՈՎԻԼ Մարդաքանի Ս. Տան (ստանալ «Յառաջ»-էն) եւ 100 Ֆ. «Յառաջ»ին:

grand bal

Organisé par LA CROIX BLEUE (Section de Lyon)

Samedi, 22 Novembre, de 21 h. à l'aube

dans les Salons du Casino Charbonnières

avec la participation de l'Orchestre KOJA — KIAN

et le Chanteur LEVON KATERDJIAN

Cotillons et Ambiance Arménienne

A VENDRE

MATERIEL DE CONFECTIION

10 Machines plates, 1 boutonnière
Pose bouton, Ourleuse, Surjeteuses,
Double aiguilles, zigzaguseuse, presses,
nombreuses autres machines, chaises,
et petit matériel.

(Prix intéressant)

Téléphoner au 236. 65. 27

Offre d'Emploi

RECHERCHONS

Coupeur ou Coupeuse, petite série
mesure, prêt - à - porter féminin de
luxe, robes, manteaux, tailleur.

Sérieuses références exigées.

ISA - VERA

1, Rue de Provence, 75009 - Paris

Tél. 770. 43. 13

ՏԻՐԱՎԱՐԱԿԻԱԿ

ԿՈՄԻՏԱՍՈՒ

ԺԱԼԻՂԻՆՈՒ 410-ամենակին առթիւ

ՀԱՐՍԱՆԵԿԱՆ, ԳԵՂՉՈՒԿ ԵՐԳԵՐ ՈՒ ՊԱՐԵՐԳՆԵՐ

Իրենց մասնացութիւնը բերած են՝

ՍՈՆԻԱ ՆԻԿՈՂՈՍԵԱՆ (մեծօ) ՍԻՒԶԱՆՆԱ ՄԻԼՏՈՆԵԱՆ (տափիղ)

ՈՒՆԻ ՍԱՍԻՒ (պարիք-օն)

ՍԻՓԱՆ - ԿՈՄԻՏԱՍՈՒ ԵՐԳՉԱՆՈՒՄԲՐ

Իր մենքողներով՝ Թէրէկ Քէշէնեան (ալթ), Մկրտիչ Պօլոսեան եւ Մինչ Մարքայեան (թէնոս)

Ղեկավարութեամբ ԿԱՐՊԻՍ ԱՓՐԻԿԵԱՆԻ

Փնտուկ՝ Երշէախումբի անդամներուն եւ հայ գրավաճառապուներու մօտ:

RESTAURANT ARMENIEN

CHEZ HAGOP

9, RUE DU NIL, 75002 — PARIS

TEL. 296.37.41

SPECIALITES ARMENIENNES

DINER MUSICAL

Vendredi, 21 Novembre: SOIREE RUSSE

avec les Guitaristes Russes SERGE et PIERRE CAMP'S

★ COMMUNIONS ★ MARIAGES ★ BANQUETS ★

FERME Le DIMANCHE et LUNDI SOIR

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՅԱՅՏԱԳԻՐ
ՖՐԱՆՍԱՀԱՅ ԶԱՅՆԱՍՓԻՒԼԸ
Կիրակի առաջաւ, ժամը 8ին, ֆրանս
Փիրիուլին:

DAVID L'INVINCIBLE
ET LE DEVELOPPEMENT DE LA
PHILOSOPHIE ARMENIENNE
MEDIEVALE
(V^e — Xe SIECLE)

Pour célébrer la naissance, il y a plus
de 1500 ans, de la Philosophie Armé-
nienne Médievale, l'Institut National des
Langues et des Civilisations Orientales
accueille

Le Prof. SEN AREVCHATIAN
Directeur de Recherche au Matenadaran,
Bibliothèque des Anciens Manuscrits
de la R. S. S. d'ARMENIE
Programme des manifestations:
JEUDI, 20 NOV., de 15 à 17 h.
Dans les Salons de l'I.N.A.L.C.O
2, Rue de Lille, 75007 — Paris

Séminaire et Débat
Les étudiants du Département d'Armé-
nien de l'I.N.A.L.C.O. et toutes les per-
sonnes intéressées sont cordialement in-
vitées.

VENDREDI, 21 NOV., à 20 h. 30
en Sorbonne: Entrée de l'Amphithéâtre
16, Rue de la Sorbonne
Conférence Publique en Français
du Prof. SEN AREVCHATIAN
avec la participation de
Monsieur JEAN - PIERRE MAHE
Prof. à l'I.N.A.L.C.O., Paris III, Sor-
bonne Nouvelle.

COMME TOUS LES 4e DIMANCHE
DE CHAQUE MOIS
vous convie

UGAB - JEUNES OUVERTURES

à Un Cocktail Dansant

Dimanche, 23 Nov. de 17 à 22 h.
au Centre Culturel Alex Manoogian
118, Rue de Courcelles, Paris 17^e
Musique Arménienne et Occidentale

ՀՈԳԵՇԱՆՔԻՒՍ

Սամուէլ - Մուրատեան Վարժարանի
Տեսչութիւնը եւ Մուրատ - Խափայէլեան
Նախկին Աշակերտաց Միութիւնը կը ծա-
նուցանեն թէ՝ հոգեհանգստեամ պաշ -
տօն կը կատարուի, Կիրակի, Նոյ. 23,
Ժամը 11ին, Վարժարանի մատրան մէջ,
ի յիշատակ տեսուչ - վարդապետին՝
Հ. Սերովէի Ադլիեանի
մակուան քառասունքին:
Ի գիտութիւն՝ Վարժապետին յիշա -
մակը յարգողներուն:

Ս. ԳՐԻԳՈՐ ԼՈՒՍԱԽՈՐԻԶ ՎԱԼԱՆՍ

Վայանսի կրօն. Ընկերակցութիւնը կը
հրամարէ Վայանսի հայ հաւատացեալնե-
րը, Կիրակի, Նոյ. 23ի առաւօտեան, Ս.
Գրիգոր Լուսաւորիչ Եկեղեցի: Օրուան
պատարագը եւ քարոզը կը մատուցան
իսահակ Քճայ. Հեքիմեան:

ՊԱՏԱՐԱԳ ՄՈՆՄՈՐԱՆՍԻ ՀԱՆԳՈՒԵԱՆ ՏԱՆ ՄԷՋ

Մոնմարանսի Հանգստեան Տան մատ-
րան մէջ, Ս. Պատարագ կը մատուցուի
յառաջիկայ Շարաթ, 22 Նոյեմբեր, ա-
ռաւօտեան Ժամը 10.30-ին:

Կը պատարագէ՝ Մերուո Քինյ. Ժամ-
կոչեան:

GRAND BAL ANNUEL

DE LA CROIX BLEUE ARMENIENNE D'ALFORTVILLE

Samedi, 29 Novembre, de 20 h. à l'aube

Dans la Salle des Fêtes — Rue Voltaire, ALFORTVILLE.

Avec l'Orchestre de «GAIDZAG'S»

Երդ՝ Լեհու ԳԱԹՐՃԵԱՆ

BAR, BUFFET, SPECIALITÉS ARMÉNIENNES

ՄԱԿԱԿՆԵՐՈՒ ՕՐ ՓԱՐԻԶԻ ՄԷՋ

Նախաձեռնութեամբ՝
Կապոյս Խաչի Շրջ. Վարչութեան
ՅՈՒՆՈՒԱՐ 18ին
Փարիզի Հայ Մշակոյթի Տունը

ՓԱՐԻԶԻ ՄԷՋ

Offre d'Emploi

«LE HOME ARMENIEN» de St.
Raphaël (Var) recherche un cui-
sinier spécialités arméniennes, à
partir du 1er JANVIER 1981.
Salaire Intéressant.
Téléphoner au (94) 95. 00. 30

MEETING

LIBERATION ARMENIENNE

Pour la libération de

ALEC et SUZY

Combattants de l'A.S.A.,
Emprisonnés en Suisse, depuis le 3 Oct.

Samedi, 22 Novembre, à 20 h. 30

A. G. E. C. A.

177, Rue de Charonne, Paris 11^e

Métro: A. Dumas

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՅԱՅՏԱԳԻՐ
ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ԶԱՅԱՆՍԻՒԻՆ
Կիրակի առաւոտ, Ժամը 8ին, ֆրանս-
քիլիուուն:

BEYROUTH

ALLER ET RETOUR PAR AVION

2100 F.

Avec des Conditions Spéciales

SABERATOURS

3, Rue de l'Arrivée

Imm. CIT. 7e étage -- 75015 Paris

Tél. 538.67.47

grand bal

Organisé par LA CROIX BLEUE (Section de Lyon)

Samedi, 22 Novembre, de 21 h. à l'aube
dans les Salons du Casino Charbonnières

avec la participation de l'Orchestre KOJA — KIAN
et le Chanteur LEVON KATERDJIAN

Cotillons et Ambiance Arménienne

ՀՈՅ ԱՐԻՆԵՐՈՒ ՄԻՈՒԹԵԱՆ

50-րդ Տարեկան Հանդէսը
Կիրակի, Մարտ 1, կէսօրէ Վերջ, Ժամը
14.30ին, Սալ ար լա Շիմի:

ՀԿԱՏԻ ՈՒԽԵՆԱԼ

Դպրոցաէր Տիկնանց Վարժարանի
ՏՈՆԱԾԱԲԻ

Հանդիսութիւնը

Կիրակի, Ցումուար 11ին:

récital PAUL BAGDADLIAN

From U. S. A.

LUNDI, 26 JANVIER, A 21 h.

Participation de l'Orchestre GAIDZAGS

Réservation:

PALOUMAN (Paris) 523. 24. 97

TELE-CONDORET (Clamart) 642. 56. 17

JANTEX, (Rue des Petits Carreaux-Paris)

LA CAPPADOCE (Alfortville) 375.05.30

Théâtre de la ville d'Issy-les-Moulineaux

PRIX: 50, 70, 90 F.

Imprimé Sur Les Presses
Du Journal «HARATCH»
Commission Paritaire: N° 55935
83, Rue D'Hauteville — 75010 - Paris

JACQUES CHELELEKIAN

HAVAS VOYAGES

vous propose

VOYAGES ARMÉNIE 80

Archag MALIAN

ACCOMPAGNATEUR DU VOYAGE

DU SAMEDI 27 DECEMBRE AU VENDREDI 9 JANVIER

INSCRIPTION 45 JOURS AVANT LA DATE DE DÉPART

renseignements et réservations

CHELELEKIAN

Jacques

VOYAGES WASTEELS

87 la Canebière 13001 MARSEILLE

tél. (91) 95 90 12

Organisation : HAVAS VOYAGES Lic. 97

EREVAN

restaurant

b r b h u n

26, RUE BERGERE PARIS 9e Tél. 770 85 81

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՄԱՔՈՒՐ ԽՈՀԱՆՈՑ - ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԶԵՐՄ ՄԹՆՈՂՈՑ

ՄԱՏԶԵՎԻ ԳԻՆԵՐ

ԶՈՐԵՔԱՐՔԻ ԻՐԻԿՈՒՆ՝ ԶԻԹԱՊՈՒՐ, ՄԱՆԹԸ

ՀԻՆԳՉԱՐՔԻ ԻՐԻԿՈՒՆ՝ ԼԱՀՄԱՆՁՈՒՆ ՈՒ ԶԻ - ՔԷԶԹՔ (Պատուերի Վրայ)

ՈՒՐԲԱՐ ԻՐԻԿՈՒՆ՝ ՍՈՒ . ՊէՈՐՔ

ԵՒ ԱՄԷՆ ԿԻՐԱԿԻ ԱՐՏՈՒՐ ՊԱՏՈՒՔԻ ՎՐԱՅ Խ Ա Շ

ՈՒՐԲԱՐ ԵՒ ՇՈԲԱՐ

Վ Ր Դ Ե Ն

FERME LE MARDI ՓԱԿ է ԵՐԵՔՉԱՐՔԻ
ՃԱՇ ԿԲ ՀԱՅԹԱՅԹՈՒԻ ՆԱԵՒ ՏՈՒՆԵՐԸ, ԱՊՎՐԱՆՔԻ ՎՐԱՅ :

ԱՅԱԿԵՐՏԻ ՄԸ ԽՈՍՔԸ ԻՐ ՏԵՍՈՒՀՉԻՆ

Տիկուր մթնոլորտ մը կը տիրէր հոկ -
առերեկ 15-ին, Մխիթարեան Վարժա -
րանին մէջ: Մեր տեսուչին մարդինը կը
հանգէք, Պէշիկթաշեան - Ալքմահ սր -
բահին մէջ: Դապաղին չորս կողմը կանդ -
նած էինք անձայն, յուզուած եւ տիպուր:
Զինքը կորոնցուցինք:

Երկուարթի Հոկտեմբեր 13-ին իմա -
ցանք մեր ուսումնակետ Վրդ. էն, մեր
տեսուչի մահ: Լուրը մեզ ցնցեց: Փոք -
րիկները եթէ այնքան չէին հասկար
կամ զգար այս կորուստին իմաստը, դի -
տին սակայն որ այլեւս պիտի չանանէին
իրենց սիրելի տեսուչը: Մեզի մեծե -
րուս համար եղաւ առիթ մը մտածելու
նոր ձեռով իր մասին եւ մեհուան մա -
սին. խոստացած էր կեանքը տ ա լ
եւ ամէն գիշեր պատկելէ առաջ կ'երթա -
յինք խումբով ամփոփուելու մեր սիրե -
լի տեսուչին մօտ. կը մտածէինք իր մա -
սին. խոստացած էր կեանքը տ ա լ
լատուծոյ եւ ապդին. յարդած էր իր
խոստումը: Մենք ամէն օր այդ կը տես -
էինք ու կապրէինք իրեն հետ: Կը ըզ -
դայինք թէ չատ քիչեր կրնային ընկե
այն ինք որ ինք իր խոսքով ու օրինակով
ցոյց կուտար մեզիք: Մեզի համար զըր -
ուար է երեւակայել որ այլեւս զինք պի -
տի չանանէինք, որովհետեւ գլորոցական
կեանքի մեր պահէրը կը խօսին միշտ իր
մասին: Չորս տարի եղաւ մեր տեսուչը
բայց մենք կը տեսնէինք որ մեզէ ա -
ռաջ եղած է անիկա տեսուչը շատերու: Սոլորութիւն ունէր յաճախ ընթրիքին
եաք մեզի խրատելու: Հիմա որ կը վեր -
իշինք այդ խրատելու, իրաւոնք կու -
տանք իրեն եւ կը զդանք նախապէս լա -
րադադրած ըըլանուս համար իր իւր -
բաները:

Հատ կը սիրէր դպրոցի աշակերտնե -
րը: Զրոտնքի պահերուն երբեմն սուլի -
չով կ'աղջարարէր յանկարծ պղտիկի մը
որ վանդակուր խաղի մը կամ դիրքի մը
մէջ կը գտնուէր: Կը կանչէր իր մօտ ու
հանդարաօրէն կը բացարէր այդ կը -
տանկաւոր խաղերուն հետեւանքները:
Ամէնք կը յարգէինք զինք: Գիտէինք կը
զայինք որ մեզ չատ կը սիրէր:

Ընդհանրապէս երբ մէկը մահանա -
կա կը մասպուտի: Բայց եթէ այդ ան -
տարած ըլլայ գործ մը, նոյն իր այդ
գործ զինք կ'անմահացնէ ու կը դառ -
նայ օրինակ ուրիշներու:

Հայր Սերովի Վարդապետ Ագրեան
կը պատկանի այս խումբին: Մենք աշա -
կերուն խօսք տուինք իրարու ըըլալու
համար իրեն պէս հայրենասէր ու աղնիւ
հոգի մը:

Արդարեւ Հայր Սերովի Վարդապետը
մէզի համար եղաւ աւելի հայր մը քան
թէ պարզ դպրոցական տեսուչ մը: Եւ
մենք իրը իր զաւակները պիտի չարու -
նակնք իր կեանքը՝ մեր կեանքով:

ՎԱԶԳԻՆ ՏԵՇԵՐԵ

«L'exemple est d'une éloquence, que le silence amplifie»

Դժուար է ոգեկոչել Հ. Սերովի Ագրե -
անը:

Ի՞նչ մտարեկը, արդարեւ, բարեհը -
չակ իր համբաւէն. ողախոհ մարդը, բարեկըն
մտածութիւնը մտածէնը, կամ քաջը -
բախոս դաստիարակը:

Տիկար դէմքերը բարեմասնութիւննե -
րու ձոյլ են: Ուղիղ չէ, թերեւս, հաս -
ուածարար քննարկել գանոնք: Միշտ
դրսանակ մը զլացած ըլլալու խայթը
կը մնայ:

Եւ սակայն, դրդուած ենք Հ. Սերովի -
թիւն սեւեռելու մանաւանդ որպէս կը լու -
թիւ: Պիտի վարանէինք լոկ այս նախա -
պատութեամբ մերձենալու իր յիշա -
տակին, եթէ չըլլայինք քաջահաւատու թէ
կը պատկան ասպարէզին մէջ գտաւ լուու
իր բազմանորչ անձնաւորութիւնը: Կա -
րելի ալ պիտի չըլլար հաւանարար այլ
տեսանկիւն զիտել անձ մը՝ որ «ի պաշ -
տոնէ» իսկ ուսուցութեան սահմանուե -
ցաւ զլիսաւրարար:

Եթէ Հ. Սերովի կենսագրութենչն
յալաւենք աթոռակալութեան ըշանը,
զինքն ամպինի վրայ պիտի գտնէնք մօտ
քաւասուն տարի, Մուրաստ - Ռափայէլ -
եանի մէջ կամ Սեւրի վարժարանը: Քա -
ռասնամենակ մը կենսապատ, որուն ըն -
թացինք բարենշշար տպասորութիւններ
միայն թողուց. եղաւ հոգեզարդ միանձն,
սակայն ոչ մարդախոյս, կուսակրօն քա -
ջանայ, բայց հայր հոգեւոր, խսարան
տեսուչ եւ ջերմածայն մտերիմ:

Միթիւրեան առաքելութեան էական
դիտումներէն մէկը զաստիարակութիւնն
է: Բայց ամէն մսիթիւրեան դաստիարակ
չի գառնար մէջ կը սակայն մսիթիւրեան
բանասէր չէ:

Վանական բարեհամբոյր մթնոլորտը
պարզապէս կ'ուռածացնէ կրթական մշակ
հանդիսանալու ընդոծին հակում մը, ե -
թէ կայ: Զի սաեղծեր զայն: Հոն ոչինչ
բոնազոսիկ է: Ուսումը, յետոյ, փոր -
ձառութեամբ պասկուած, կ'ընէ անհը -
րաժեշտ հպումները:

Նորընծայ կարապետը, դեռ Համար -
ցորենցոյց որպէս մանկածու, Միթիւրի
ակոսին մէջ իյնալու չնորհչն ունեցաւ եւ
հոն ընձիւղ արձակեց:

Իրը ներհուն դասախոս կամ համոյա -
լուր զրուցակից, խանդով աւանդեց մէջ
մեր անցեալին պաշտամունքը, որ պիտի
չըլլար «անվերապահ եւ չտես», այլ
«քննական, բայց բարեմիտ»:

Ամէն առիթով կրկնեց լիաթոք, թէ
այդ պաշտամունքը ներկան ըմբռնելու
նախապայման է եւ ոչ թէ արդի երաշտ
մը ծպտող բարդոյթ, ապագային ընդա -
պահող ողջուն եւ ոչ թէ զայն դիմագը -
րաւելու սարսափ:

Սաստկացուց գրաբարը, պահանջեց
Ուկեղար ու Նարեկացի, յետոյ Քուչակ
եւ Սայաթ - Նովա, որպէսպի «Հասկը -
նամք» ինտրան եւ Վարութանը, Սարաֆ -
եանն ու Ահարոնը...:

Արփիարեան, ատենօք, պէտք է Հ.
Սերովի պէս վարդապատներու աշա -
կարտաս լլայ, քանի համոզուած էր,
թէ «Միթիւրեանները գրաբար կ'ուտեն,
գրաբար կը իմեն, որովհետեւ հինը կը
պաշտօնեց նորը սիրելու համար»:

Սովորաբար վանաբանակ Միթիւրեան -
ներն են գիտական ուսումնաբութիւնն
երով զրաղուները: Բայց անոնց կաս -
տակը սեղմ ըշանակներու միայն մաս -
չէլլ է: Միթաբանութեան «գեսպանները»
մէր հասարակութեան մէջ Միթիւր -
եան վարժարաններու հայրերը կը մը -
նան միշտ:

Զայնոնք տեսնելով է որ կը կաղապար -
ուի հանրութեան զաղափարը Միթաբա -
նութեան մասին: Անոնց գործունէու -
թիւնն է զանդուածը հետաքրքրողը, ա -
նոնց կենցաղն է շարունակ զուգակշռի
և նթակայ:

Քառասուն տարի գործել ամենատես -
ժողովուրդին մէջ եւ բարեյիշատակ մէկ -
նի վարկի մը անեղծութեան մեծագոյն
դրաւականն է անկասկած, որուն Հ. Սե -
րովի լրիւ արժանացաւ:

Զինք կարծեր անձնական յուշերէ մի -
այն թելադրուած ըլլան այս վկայու -
թիւները: Առնուազն նոյնը պիտի հաս -
տատիկն յոցնաթիւ իր միւս աշակերտ -
ներն ալ, իր «գրած հատորները», ինչ -
պէս կ'ըսէք:

Զինքը սիրեցինք, որովհետեւ այդպէս
ճանչանք. որպահութիւն մտահարուած:
Հուկ ողջոյնի տրատու պահուն ալ, երբ
բարետեսիկ անդրբուութեամբ անշնչա -
ցած էր այլեւս, զգացինք թէ օրինակ մը
կտակելով բաժնուած էր բոլորէն:

Զինքը սիրեցինք, որովհետեւ այդպէս
ճանչանք. որպահութիւն մտահարուած:
Հուկ ողջոյնի տրատու պահուն ալ, երբ
բարետեսիկ անդրբուութեամբ անշնչա -
ցած էր այլեւս, զգացինք թէ օրինակ մը
կտակելով բաժնուած էր բոլորէն:

Գիտէր, անտարակոյս, թէ «l'Exemple
est d'une éloquence que le silence amplifie».

ՄԿՐՏԻՉ ՄԱՆՈՒԿԵԱՆ

Փատովա

ԾՆՈՒՆԴԻ

Հ. ՍԵՐՈՎԻ ԱԳԸԼԵԱՆ

Մարգուն կեանքը ունի երկու երես՝
մին ծրագր միւսը՝ լաց:

Ունի երկու բեւեւ՝ մէկ կողմէր սպի -
տակ - լոյս, միւսը՝ կարմիր - արիւն:

ՄՍՈՒԻՐ եւ ԳՈՂԳՈԹԱՐԱ

Եթէ Մսուրը ուրախութեան խոստումն
Գողգոթար է զայն շահողը ... ցանողը:

Յարութիւն, նոր կեանք, Անմահու -
թեան մէջն է:

Բանաւոր մարդը, որ՝ միայն թէ նա -
խապաշարումներ չունենալու մէջ պա -
տաստած վայրէ ամսականական լաւագու -
թաց ամսական ամսական լաւագութեան մէջ:

Բանաւոր մարդը միայն թէ նախապա -
տաստած վայրէ ամսականական լաւագու -
թաց ամսական ամսական լաւագութեան մէջ:

Մարդկան վայրէ ամսականական լաւագու -
թաց ամսական ամսական լաւագութեան մէջ:

Մարդկան վայրէ ամսականական լաւագու -
թաց ամսական ամսական լաւագութեան մէջ:

Կը խնդրուի ծանուցանել
ՇԱՀԱՐԾ ՀԱՅԱՐԱՊԵՏԵԱՆԻ
(Տիվրիկցի)

մահը, որ պատահեցաւ Նոյ. 17-ին:
Թաղումը կը կատարուի ժանթեյիի
գերեզմանառունը Երեքարթի, Նոյ. 25,
Ժամը 14-ին:

ՑԱՀԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

Կապոյտ Խաչի Սէն - Ժէռոմի մասնա-
նիւլը իր ցաւակցութիւնները կը յայանէ
Փափազեան եւ Պանտիկեան ընտանիքնե-
ռուն, իրենց ողբացեալ զաւկին եւ թո-
ռան՝ Բաֆի Փափազեանի մահուան առ-
թիւ: Այս առթիւ, փ.ծ.ի ստացուած է
Տիկին Լուսարաբեանէ 100, Տէր եւ Տի-
կին Հօթոթեանէ 50 Ֆ.:

Նաեւ, Այրի Տիկին Վահրամ Մանուկ -
եանէ, Այրի Տիկին Մանուկ Թիւթիւննեան -
Մանուկեանէ, Այրի Տիկին Ալիս Տէր -
Մինասեանէ, Այրի Տիկին Գալֆայեանէ
50-ական Ֆ., իրենց ողբացեալ ամռա-
նոյն, եղոր, չօր, մեծ - չօր, քեռայ-
րին մահուան Ա. տարելիցին առթիւ:

ՆՈՒԷՐՆԵՐ

ՊԱԼՍՈՅ ՊԱՏՏԻԱՐՔԱՄԱՆԻՆ Ի ՆՊԱՍ
Հայ Աղքատախամ Ընկերակցութիւն
20.000, նաև Գլիտի անդամներ 10.000,
Կեդրոնական Նախկին Սանուց Միութիւն
10.000, Ուն 10.000, Խիթի Ս. Մարիամ
Ասուուածածին Եկեղեցւոյ Տիկինանց Մի-
ութիւն 5.000, ԱլՓորվիլի Ս. Պողոս -
Պետրոս Եկեղեցւոյ Հոգաբարձ. 5.000,
Մուրէն Գործունեան 5.000, Պերճ Ճէց-
լէնեան 5.000, Ժաք Քեաթիւնեան 5.000,
Հայ Որբ մը 4.000, Ուն 3.500, Տոքթ.
Ս. Թիրիաքեան 3.000, Փարիզի Ս. Յով-
հաննէս - Մկրտիչ Մայր Եկեղեցւոյ Հո-
գաբարձ. անդամներ 2.500, Ուկիան Գա-
լայաննեան, Առնուվիլի Վարագայ Ս. Խաչ
Եկեղեցւոյ Հոգաբարձ. անդամներ, Խսա-
եան - Քարեկամական Միութիւն, Տիկին
Հրանտ Սամուէլեան, Տէր եւ Տիկին Էմիլ
Ասլանեան 2.000-ական, Անտիոքի Հան -
Գրատեան Տան պատուաբեալներ 1.670,
Մոնմորանսի Հանդատեան Տան պատրո-
ւպարեալներ 1.610, Ճօնի Էլմասեան (Լու-
- Անձելը) 1.500, Գլակ Ղաղարեան, Տի-
կին Միւվի Նշանեան, Հ.Բ.Լ.Միութեան
Երիտասարդաց, Գալֆայեան եւ Կիւլ -
պէնկեան Եղայրներ, Յարութիւն Սի -
սանեան, ԱլՓորվիլի Ս. Պողոս - Պետ-
րոս Եկեղեցւոյ Դպրաց Դաս, Տիկին
Մարիամ Սատէթեան 1.000-ական Ֆ.:

(Դար.)

ՑԱՀԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

ԱլՓորվիլի Ս. Պողոս - Պետրոս Եկե-
ղեցւոյ Հոգաբարձութիւնը չնորհակալու-
թեամբ ստացած է Պ. Հրաչ Պալեանէ
500 Ֆ. իր մօրեղոր՝ Գրիգոր Գասպար-
եանի մահուան տարելիցին առթիւ:

Նոյն տիսուր արթիւ, Ս. Մեսրոպ Կըր-
թարանը ստացած է Պ. Երուանդ Պալ-
եան 200, Տէր եւ Տիկին Պոյաննեան 50,
Տէր եւ Տիկին Յարութիւն Պոյաննեան 50:

OPTIMA Tours

ARMÉNIE 1980

A PARTIR DE 2850 FR. (tout compris)

DU 26 DECEMBRE AU 4 JANVIER

Cette année plusieurs départs par mois et TOUTE L'ANNEE
de 12, 14 et 16 jours.

demander notre brochure détaillée

RENSEIGNEMENTS - INSCRIPTIONS :

Sonia Coumryantz
OPTIMA Tours
75003 PARIS

67-69 rue Quincampoix (angle rue Rambuteau) — Tél. 274-27-20

Métro : Rambuteau ou Etienne Marcel

Lic. A 946 (Agence agréée INTOURIST)

Telex : 211 324 F.

GRAND BAL ANNUEL

DE LA CROIX BLEUE ARMENIENNE D'ALFORTVILLE

Samedi, 29 Novembre, de 20 h. à l'aube

Dans la Salle des Fêtes — Rue Voltaire, ALFORTVILLE.

Avec l'Orchestre de « GAIDZAG'S »

ԿՐԴ ԼԵՒՈՆ ԳԱԹՐՃԵԱՆ

BAR, BUFFET, SPECIALITÉS ARMENIENNES

LA CAPPADOCE

Le DIMANCHE, 30 NOVEMBRE, à 21 h.

Récital, Diner -- Spectacle

a v e c

HENRI TACHAN

A PARTIR DU 16 JANVIER, 1981 — POUR 6 JOURS

PAUL BAGDADLIAN

RES. POUR NOËL, JOUR DE L'AN

67bis, QUAI BLANQUI, ALFORTVILLE 94140

tél. 375.05.30

Imprimé Sur Les Presses Du Journal « HARATCH » 83, Rue D'Hauteville-75010 Paris
Commission Paritaire: N° 55935

CENTRE CULTUREL
STS. SAHAK — MESROB
339, Ave. du Prado, 13008 Marseille
Samedi, 29 Novembre, à 21 h.
CONFERENCE

Archag Tchobanian
OU LA PASSION DE L'ARMENIE
par Edouard Khayadjian
agréé de Lettres
Le conférencier sera présenté par
le Doct. A. Khazinedjian
Entrée Libre

Maison de la Culture Arménienne,
9, Rue de Madrid, 94140 - Alfortville

UN CENTRE CULTUREL
ARMENIEN — JERUSALEM

Conférence

par C. et O. Kouyoumdjian
Vendredi, 28 Novembre à 20 h. 30
PROJECTION

ՄՈՒԽԱԿԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՓՄԻՉԻ Մէջ

Նախաձեռնութեամբ
Կապոյտ Խաչի Շրջ. Վարչութեան
ՅՈՒՆԻՈՒՄ 18ԻՆ
Փարիզի Հայ Մակոյթի Տունը

ՀԱՅ ԱՐՔԱՏԱԽՆԱՄ ԸՆԿԵՐԱԿՈՒ-
ԹԻՒՆ

ՀԱՆԳԱՄԵԱՆ ՏՈՒՆԵՐ
ԱՆՏԻՑԻՒ, ՄՈՆՄՈՐԱՆԻՒ ԵՒ ՄԻ-
ՈՒԹԱՅԵԼԻ մէջ

Երրորդ Տարիի Անձեռու Համար
Հանգստական պայմաններու մէջ,
Ընտանեական հարազատ մթնոլորտ,
Բժշկական տեւական հսկողութիւն եւ
խնամք, քաղաքաներու ժխորչն եւ
ապականած օլէն հեռու՝ բնութեան
ծոցին մէջ, Համելի եւ մաքուր մի-
ջավայր:

Association Arménienne
d'Aide Sociale

Maisons de Retraite

à Andilly, Montmorency et St.Raphaël
Pour les Personnes du Troisième Age
— Confort moderne, Ambiance familière,
Surveillance et soins médicaux permanents, Cadre paisible dans la nature, loin de la pollution et des bruits de la ville.

S'adresser: A.A.A.S.
77, Rue La Fayette .. 75009 Paris
Tél. 878.02.99 et 281.17.80

sevan voyages-lyon

saberatours - paris

VOUS PROPOSENT

voyage en Arménie

DU 26 DÉCEMBRE AU 8 JANVIER

X
DEPARTS PAR AVION DE LYON .. MARSEILLE .. PARIS

Renseignements et Inscriptions :

A LYON

sevan voyages

SARKISSIAN Varoujyan

50, cours de la Liberté

69003 LYON

Tél. (78) 60 13 66

A PARIS

saberatours

BAGHDASSARIAN Levon

3, rue de l'Arrivée

Imm. CIT 7e étage

75015 PARIS

Tél. 538 67 47

ԴԱՆԻԵԼ ԴԱՆԻԵԼԵԱՆ

Յունատանի հայ եւ յոյն մարզասէր հասարակութեան կուռքն էր: 1930 - 1938 թուականներուն իր անունը կը գըրաւէր յունական ունագնդակի թերթե - րուն առաջին տեղը: Կեզդոնական սիւնն էր յոյն ազգային խումբին եւ իրը այդ մասնակցած միջազգային բաժակներու ունագնդակի հանգլապումներուն: Երբ դաշտ իջնէր «Արաւո»ներով կը դիմաւորուէր որովհետեւ կը մարմնացնէր ոչ միայն վարժ խաղացողը այլև մարդի - կը իր ամբողջական իմաստով. առողջ՝ մարմինով ու միտքով: Եթէ հեռատեսիլլ գոյութիւն ունենար այն ժամանակնե - րուն այսօր իր մահուան տիսուր առիթով, կարելի պիտի ըլլար վերապիլ այն տաք ու խանդավառ մթնոլորաը, որ կը ստեղծուէր շնորհիւ իր ներկայութեան ախու - յնական մրցումներու առթիւ: Պատա - նի էինք եւ որքան հպարտ որ յոյն ազ - գային խումբին պահանջանք եր դանի իջնէր:

Ամէն յատկութիւն ունէր կեանքին մէջ յաջողելու համար: Սելանիկի Ամերիկ - եան Քոլէճը աւարտելէն վերջ, զուղահեռաբար իր մարզական սապարէցին զա - նազան վաճառականական գործերով ըս - տեղծած էր ապօռուստի բարեկեցիկ պայ - ման մը իրեն եւ ընտանիքին համար: Եւ որովհետեւ խմորով աննիւթապաշտ էր, ոչ մնայուն գրասենեակ ունեցած էր, ոչ ալ վաճառատուն: Միշտ ժպիտը եր - բերին, կարծես քօզարկելու համար իր ներքին ապօռումները: Տարիներ վերջ մի - այն երը հասուն դարձանք մէր կարգին, մօտէն ճանչանք իսկական Դանիէլը: Բարի, զոհաբերող, աղնիւ, անկաշառ, գաղափարապաշտ նուիրեալ անձ մը: Կրնար, շնորհիւ իր համբաւին յունական մարզական լիքա - ին նախագահը դաստիարակ դառնաւալ ու դեռ խորհրդատու մարզանքի ու - սուցիչ հայկական դպրոցներուն: Որքան ուրախ էինք որ Դանիէլը նախարած էր մէր ածուն քան փառքերով լեցուն ապագայ մը յունական սապարէցին մը մէջ:

1968-ին, ընտանիքէն ետք, ինքն ալ մէկնեցաւ Գանատա ուր եւ վերջ դասաւ - իր կեանքը: Դժուար համակերպեցաւ այդ մէկնումին: Յունատանը եղած էր իր ազգային գործունէութեան դաշտը: Դարոց, եկեղեցի, ակոմք, Հ. Մ. Լ. Մ. Դ. Պ. Դժութեան Խաչ, օրաթերթ, ահա իր առօրեայ մտահոգութիւնները: Մտառ - րական չէր բայց յարգը գիտէր մշակոյ - թին: Հոգեբանական դպրոց չէր աւար - տած բայց շուկան եւ կեանքը, մարդը ճանչանալու գաղտնիքը սորվեցուցած էին: Մարդկային ակարութիւնները աչքէն չէր ազգային գործունէութեան դաշտը: Դարոց, եկեղեցի, ակոմք, Հ. Մ. Լ. Մ. Պ. Դժութեան Խաչ, օրաթերթ, ահա իր առօրեայ մտահոգութիւնները: Մտառ -

րական չէր բայց յարգը գիտէր մշակոյ - թին: Հոգեբանական դպրոց չէր աւար - տած բայց շուկան եւ կեանքը, մարդը ճանչանալու գաղտնիքը սորվեցուցած էին: Հարդիկային ակարութիւնները աչքէն չէր ազգային գործունէութեան դաշտը: Դարոց, եկեղեցի, ակոմք, Հ. Մ. Լ. Մ. Պ. Դժութեան Խաչ, օրաթերթ, ահա իր առօրեայ մտահոգութիւնները: Մտառ -

րական չէր բայց յարգը գիտէր մշակոյ - թին: Հոգեբանական դպրոց չէր աւար - տած բայց շուկան եւ կեանքը, մարդը ճանչանալու գաղտնիքը սորվեցուցած էին: Հարդիկային ակարութիւնները աչքէն չէր ազգային գործունէութեան դաշտը: Դարոց, եկեղեցի, ակոմք, Հ. Մ. Լ. Մ. Պ. Դժութեան Խաչ, օրաթերթ, ահա իր առօրեայ մտահոգութիւնները: Մտառ -

րական չէր բայց յարգը գիտէր մշակոյ - թին: Հոգեբանական դպրոց չէր աւար - տած բայց շուկան եւ կեանքը, մարդը ճանչանալու գաղտնիքը սորվեցուցած էին: Հարդիկային ակարութիւնները աչքէն չէր ազգային գործունէութեան դաշտը: Դարոց, եկեղեցի, ակոմք, Հ. Մ. Լ. Մ. Պ. Դժութեան Խաչ, օրաթերթ, ահա իր առօրեայ մտահոգութիւնները: Մտառ -

րական չէր բայց յարգը գիտէր մշակոյ - թին: Հոգեբանական դպրոց չէր աւար - տած բայց շուկան եւ կեանքը, մարդը ճանչանալու գաղտնիքը սորվեցուցած էին: Հարդիկային ակարութիւնները աչքէն չէր ազգային գործունէութեան դաշտը: Դարոց, եկեղեցի, ակոմք, Հ. Մ. Լ. Մ. Պ. Դժութեան Խաչ, օրաթերթ, ահա իր առօրեայ մտահոգութիւնները: Մտառ -

րական չէր բայց յարգը գիտէր մշակոյ - թին: Հոգեբանական դպրոց չէր աւար - տած բայց շուկան եւ կեանքը, մարդը ճանչանալու գաղտնիքը սորվեցուցած էին: Հարդիկային ակարութիւնները աչքէն չէր ազգային գործունէութեան դաշտը: Դարոց, եկեղեցի, ակոմք, Հ. Մ. Լ. Մ. Պ. Դժութեան Խաչ, օրաթերթ, ահա իր առօրեայ մտահոգութիւնները: Մտառ -

րական չէր բայց յարգը գիտէր մշակոյ - թին: Հոգեբանական դպրոց չէր աւար - տած բայց շուկան եւ կեանքը, մարդը ճանչանալու գաղտնիքը սորվեցուցած էին: Հարդիկային ակարութիւնները աչքէն չէր ազգային գործունէութեան դաշտը: Դարոց, եկեղեցի, ակոմք, Հ. Մ. Լ. Մ. Պ. Դժութեան Խաչ, օրաթերթ, ահա իր առօրեայ մտահոգութիւնները: Մտառ -

րական չէր բայց յարգը գիտէր մշակոյ - թին: Հոգեբանական դպրոց չէր աւար - տած բայց շուկան եւ կեանքը, մարդը ճանչանալու գաղտնիքը սորվեցուցած էին: Հարդիկային ակարութիւնները աչքէն չէր ազգային գործունէութեան դաշտը: Դարոց, եկեղեցի, ակոմք, Հ. Մ. Լ. Մ. Պ. Դժութեան Խաչ, օրաթերթ, ահա իր առօրեայ մտահոգութիւնները: Մտառ -

րական չէր բայց յարգը գիտէր մշակոյ - թին: Հոգեբանական դպրոց չէր աւար - տած բայց շուկան եւ կեանքը, մարդը ճանչանալու գաղտնիքը սորվեցուցած էին: Հարդիկային ակարութիւնները աչքէն չէր ազգային գործունէութեան դաշտը: Դարոց, եկեղեցի, ակոմք, Հ. Մ. Լ. Մ. Պ. Դժութեան Խաչ, օրաթերթ, ահա իր առօրեայ մտահոգութիւնները: Մտառ -

րական չէր բայց յարգը գիտէր մշակոյ - թին: Հոգեբանական դպրոց չէր աւար - տած բայց շուկան եւ կեանքը, մարդը ճանչանալու գաղտնիքը սորվեցուցած էին: Հարդիկային ակարութիւնները աչքէն չէր ազգային գործունէութեան դաշտը: Դարոց, եկեղեցի, ակոմք, Հ. Մ. Լ. Մ. Պ. Դժութեան Խաչ, օրաթերթ, ահա իր առօրեայ մտահոգութիւնները: Մտառ -

րական չէր բայց յարգը գիտէր մշակոյ - թին: Հոգեբանական դպրոց չէր աւար - տած բայց շուկան եւ կեանքը, մարդը ճանչանալու գաղտնիքը սորվեցուցած էին: Հարդիկային ակարութիւնները աչքէն չէր ազգային գործունէութեան դաշտը: Դարոց, եկեղեցի, ակոմք, Հ. Մ. Լ. Մ. Պ. Դժութեան Խաչ, օրաթերթ, ահա իր առօրեայ մտահոգութիւնները: Մտառ -

րական չէր բայց յարգը գիտէր մշակոյ - թին: Հոգեբանական դպրոց չէր աւար - տած բայց շուկան եւ կեանքը, մարդը ճանչանալու գաղտնիքը սորվեցուցած էին: Հարդիկային ակարութիւնները աչքէն չէր ազգային գործունէութեան դաշտը: Դարոց, եկեղեցի, ակոմք, Հ. Մ. Լ. Մ. Պ. Դժութեան Խաչ, օրաթերթ, ահա իր առօրեայ մտահոգութիւնները: Մտառ -

րական չէր բայց յարգը գիտէր մշակոյ - թին: Հոգեբանական դպրոց չէր աւար - տած բայց շուկան եւ կեանքը, մարդը ճանչանալու գաղտնիքը սորվեցուցած էին: Հարդիկային ակարութիւնները աչքէն չէր ազգային գործունէութեան դաշտը: Դարոց, եկեղեցի, ակոմք, Հ. Մ. Լ. Մ. Պ. Դժութեան Խաչ, օրաթերթ, ահա իր առօրեայ մտահոգութիւնները: Մտառ -

րական չէր բայց յարգը գիտէր մշակոյ - թին: Հոգեբանական դպրոց չէր աւար - տած բայց շուկան եւ կեանքը, մարդը ճանչանալու գաղտնիքը սորվեցուցած էին: Հարդիկային ակարութիւնները աչքէն չէր ազգային գործունէութեան դաշտը: Դարոց, եկեղեցի, ակոմք, Հ. Մ. Լ. Մ. Պ. Դժութեան Խաչ, օրաթերթ, ահա իր առօրեայ մտահոգութիւնները: Մտառ -

րական չէր բայց յարգը գիտէր մշակոյ - թին: Հոգեբանական դպրոց չէր աւար - տած բայց շուկան եւ կեանքը, մարդը ճանչանալու գաղտնիքը սորվեցուցած էին: Հարդիկային ակարութիւնները աչքէն չէր ազգային գործունէութեան դաշտը: Դարոց, եկեղեցի, ակոմք, Հ. Մ. Լ. Մ. Պ. Դժութեան Խաչ, օրաթերթ, ահա իր առօրեայ մտահոգութիւնները: Մտառ -

րական չէր բայց յարգը գիտէր մշակոյ - թին: Հոգեբանական դպրոց չէր աւար - տած բայց շուկան եւ կեանքը, մարդը ճանչանալու գաղտնիքը սորվեցուցած էին: Հարդիկային ակարութիւնները աչքէն չէր ազգային գործունէութեան դաշտը: Դարոց, եկեղեցի, ակոմք, Հ. Մ. Լ. Մ. Պ. Դժութեան Խաչ, օրաթերթ, ահա իր առօրեայ մտահոգութիւնները: Մտառ -

րական չէր բայց յարգը գիտէր մշակոյ - թին: Հոգեբանական դպրոց չէր աւար - տած բայց շուկան եւ կեանքը, մարդը ճանչանալու գաղտնիքը սորվեցուցած էին: Հարդիկային ակարութիւնները աչքէն չէր ազգային գործունէութեան դաշտը: Դարոց, եկեղեցի, ակոմք, Հ. Մ. Լ. Մ. Պ. Դժութեան Խաչ, օրաթերթ, ահա իր առօրեայ մտահոգութիւնները: Մտառ -

րական չէր բայց յարգը գիտէր մշակոյ - թին: Հոգեբանական դպրոց չէր աւար - տած բայց շուկան եւ կեանքը, մարդ

ՄԱՍԱՀՈՐԾՆՈՒԹԻՒՆ

Սէն թ'Անթուանի Ս. Թագէս - Բար-
թողիմէսս Եկեղեցոյ Թազ. Խորհուրդը
կը ծանուցանէ Հաւատաքեալ ժողո -
վուրդին, թէ Կիրակի, նոյ. 30, Սբրոց
Առաքելոցն եւ Առաջին Լուսաւորչացն
Մերոց՝ Թագէսսի եւ Բարքովիմէսսի
տօնին եւ Եկեղեցոյ անուանակոչու -
թեան առթիւ՝ Հանդիսաւոր Պատարագ
կը մատուցուի: Յաւարտ Պատարագի, կը
կատարուի Մատադորհնութիւն եւ մա-
նաւոր Հոգեհանդիսս Եկեղեցոյ Հո -
գելոր Հովիւներուն, եւ բոլոր անոնց՝ ո-
րոնք նիւթակն եւ բարուակն իրենց օ-
ժանդակութիւնը բերած են Եկեղեցոյ
պայծառութեան եւ բաժնուած մեզմէ:

Սէկդի Ժամերգութեան՝ 8.30, Պա -
տարագ՝ 10.00, Հոգեհանդիսս եւ Մա -
տադորաշնուր՝ 12.30:

Պատարագի Երգեցողութիւնը կը դե -
կալարէ, Սահակ - Մեսրոպ Երգչախում -
րի Դէկավար եւ Եկեղեցոյ Պարագեա -
Պր. ԽՍՀԻԿ ԵԼԱՄԱՐԵԱՆ:

ՓՈԽԱՆ ԾԱՂԿԵՊՍԱԿԻ

ԱՆԻՔՌ - Տէր եւ Տէկին Տէկէճեան
Գ. Ճ. Ի. 200 Ֆ. կը նուիրեն Սամուէլ -
Մուրատեան Վարժ. ի նորոգութեան, Տի -
կին Աղաւեն Արագեանի մահուան առ -
թիւ (սոսանալ «Յառաջէն»):

Offre d'Emploi

«LE HOME ARMENIEN» de St.
Raphaël (Var) recherche un cui -
sinier spécialités arméniennes, à
partir du 1er JANVIER 1981.

Salaire Intéressant.

Téléphoner au (94) 95. 00. 30

Ouvert à Tous

LA CROIX BLEUE D'ALFORTVILLE
organise
Tous les 1er Mardis du mois, des Cours
de CIVILISATION ARMÉNIENNE.
donnés par Hasmig KEVONIAN, à la
MAISON DE LA CULTURE
ARMÉNIENNE D'ALFORTVILLE
9, Rue de Madrid
de 21 h. précises à 22 h. 30
VENEZ NOMBREAUX
1er Cours: MARDI, 4 NOVEMBRE

ՆՈՒԵՐՆԵՐ

ՊՈԼՍՈՅ ՊԱՏԻՒՐՔԱՐԱՆԻՆ Ի ՆՊԱՍ
Բ.

Օրիորդներ՝ Լօրու եւ Լիտլիս Իշքա -
լացեան, Տէկին Արշալոյս Միթէկէճեան,
Տէլէմաք Գավէճեան, Կրէկուառ Աղամ -
եան, Տոքթ. Գլուս Աղամեան, Տէր եւ
Տէկին Կարապես Յակորեան, Տէր եւ
Տէկին Արմենակ Գույումճեան, Նուլար
Ակորօֆ 1000-ական, Խսիի Հայ Մշակոյ -
թի Տուն, Խսիի Կապոյս Խաչի Մասնա -
ժուզ, Հէրման եւ Արտօնուզ Նէվրուզ,
«Յառաջ» Օրաթերթ, Տէկին Լիտլիս Պա -
լապանեան, Տէկին Թագուէի Պէյէքեան,
Տէկին Քէշչեան, Տէր եւ Տէկին Սիրուն
Պարունեան, Տէկին Մարի Մարտիկեան,
Տէկին Հայկուչի Զիլնկիրեան, Տէկին
Վիքթորիու եւ Օր. Շաքէ Պէնկեան, Տէր
եւ Տէկին Սոսկովեան, Ստեփան Պօյա -
ճեան - Ներկարարեան, Տէկին Լիտի Աշ -
ճեան, Թորգու Կէտակեան, Տէր եւ Տէ -
կին Արա Մինասեան, Տէկին Ֆլորա Շիր -
եան, Պերճ Մասլաք, «Մարան» Հաստա -
տութիւն, Տէկին Ֆիմի Սոստիչեան, Տէր
եւ Տէկին Գէորգ Գէորգեան, Ասատու -
րապէճեան 500-ական Ֆ.:

(Ըստ.)

ԾԱՌՉԱԿԱՆԻՔ

Ալֆորդիլ Ս. Պողոս - Պետրոս Եկե -
ղեցոյ Հոգեարձութիւնը, Հնորհակա -
լութեամբ ստացած է Հետեւեալ նուէր -
ները - Տոքթ. Սիմոնեան, իր հօրը մահ -
ուան 10-րդ տարելարձին առթիւ՝ 1500,
Տէկին Ծնունդ Մալթեան, իր ամուս -
նոյն լիշտառակին՝ 500, Պ. Գարաջու -
եան 100 Ֆ.:

X

Դպրոցական Տէկինանց Վարժարանի Խը -
մամակալութիւնը, Հնորհակալութեամբ
ստացած է Հետեւեալ նուէրները - Ս. Բ.
(Լիոն) 1500 Ֆ. Վերամուտի առթիւ, Տէր
եւ Տէկին Տ. Տէր - Յակորեանէ 300 Ֆ.,
ողբ. Նորայր Երամեանի մահուան քա -
ռասունքին առթիւ, Դպրոցական Տէկ -
ինանց Վարժ. ի Խնամակալութեան անդա -
մուէիներէն, Նորայր Երամեանի մահ -
ուան քառասունքին առթիւ՝ 1000 Ֆ.,
Տէկին Խ. Կիւլպօլեանէ 500 Ֆ.:

ԼՈՅԱ ՏԵՍԱԿԻ

ՍԵՐՈՎԲԷ ՄԻՒԹԱՐԵԱՆԻ

«ՄՈԽՐԱԲԵՐԴԻ ՃԱԿԱՏԱՄԱՐՏԼ»

Դրուագ մը՝ Խշտունիքի ինքնապաշտպանութեան կոիւներէն:
Հետաքրքրութիւնը կինան դիմել՝

Mr. Assadourian Vertanés,
23, Rue Pixéricourt, 75020 - Paris — Tél. 636. 79. 56

GRAND BAL ANNUEL

DE LA CROIX BLEUE ARMENIENNE D'ALFORTVILLE

Samedi, 29 Novembre, de 20 h. à l'aube

Dans la Salle des Fêtes — Rue Voltaire, ALFORTVILLE.

Avec l'Orchestre de «GAIDZAG'S»

ԵՐԱ ԼԵՒ ԳԱԹՐՃԵԱՆ

BAR, BUFFET, SPECIALITÉS ARMENIENNES

ՓՈԽԱՆ ԾԱՂԿԵՊՍԱԿԻ

Maison de la Culture Arménienne,
9, Rue de Madrid, 94140 - Alfortville

Conférence

UN CENTRE CULTUREL

ARMENIEN — JERUSALEM

par C. et O. Kouyoumdjian

Vendredi, 28 Novembre à 20 h. 30

PROJECTION

ԼԱԿԱՌԻՆ - Տէկին էղիկեան փոխան
ծաղկեպսակի կը նուիրէ 100 Ֆ. Սամուէլ -
Մուրատեան Վարժարանի նորոգու -
թեան, Տէկին Աղամենի Արագեանի մահ -
ուան առթիւ: Նոյն տիուր առթիւով, Տէր
եւ Տէկին Գարունեան կը նուիրեն 100 Ֆ.
Գ. Ճ. Ի. Սամուէլ - Մուրատեան Վարժ. ի
նորոգութեան:

LES AMIS DE LA FONDATION MARIE — NUBAR

JOURNÉES D'AMITIÉ

Au Profit des Etudiants Arméniens Boursiers

SAMEDI, 29 NOV., de 14 h. à 19 h.

DIMANCHE, 30 NOV., de 14 h. à 20 h.

CITE UNIVERSITAIRE

57, Boulevard Jourdan, Paris XIVe — Métro: Porte d'Orléans

(Facilité de Parking)

* Cadeaux de Noël, Parfumerie, Jouets, Livres, Disques, Foulards, Cravates

* Jupes, Chemisiers, Linge de Maison, Layette

* Produits d'Entretien, Alimentation

Buffet, SPECIALITÉS ARMENIENNES

Le Dimanche, 30 Nov., de 16 h. à 18 h.

JACQUES CHANCEL

PIERRE DANINOS

PAUL GUIMARD

Signeront leurs Ouvrages

Grande Loterie:

Voyages PARIS — NEW YORK, offert par Remi ARCA.

PARIS — NICE, offert par l'U.T.A.

Séjours offerts dans des grands hôtels, congélateur Siemens, Bijoux, Chaise XIXe, Panneau décoratif en laque de Coromandel, Tableaux, Dessins, Lithographies, Invitations à diner dans de grands restaurants, etc...

La Cappadoce

MENUS DE REVEILLON

NOËL A 300 F. (T.T.C.)

* SAUMON FUME

* CAVIAR

* CREVETTES Mayonnaise

* MOULES à la Broche

* Sauce TARATOR

* Agneau de lait au four.

(aux Cèpes à la Crème)

* SALADE GRECQUE

(au Fromage Blanc de Brebis)

* BUCHE DE NOËL au Cointreau

* VIN à volonté

* CHAMPAGNE

ST. SYLVESTRE A 350 F. (T.T.C.)

* SAUMON FUME

* CAVIAR

* Demi Langouste Mayonnaise

* Moules Farcies

* Agneau de lait au four.

(aux Cèpes à la Crème)

* SALADE GRECQUE

(au Fromage Blanc de Brébis).

* VIN à volonté

* Gateau Forêt Noire.

* CHAMPAGNE

ORCHESTRE GREC: HARRIS LASKARIS, Bouzouki PARASKEVAS
2 CHANTEUSES GRECQUES

ORCHESTRE CAPPADOCIE
YORGANTZ

MINAS

Danseuse ZAHIRA

et Les Ballets Folkloriques de Grèce

67 bis, QUAI BLANQUI, 94140 — ALFORTVILLE

TEL. 375. 05. 30

ՄԱՐԻ ՆՈՒԹԱՐ
ՀԱՅ ՈՒՍՏԱԿԱՆ ՈՍՏԱՆ

ԴԱԻԻԹ ԱՆՅԱՂԹԻ

Մենդեան 1500-ամեակին առքիւ
կը կազմակերպէ՝ հանդիպում - զոյլ
երեւանէն հիւրաբար քաղաք գտնուղ՝
Փրոփ. Սէն Արեհի Մասնակին հաւան
Տոքթ. Փիլիստիայական Գիտութեան
և Մ. Մաշչուց Մատեն. ի գիտաշատուա
Հինգշարթի, նոյ. 27, ժամը 20.30ին
57, ժուրան պարուսայ, Փարիզ - 14րդ
Սուստը պատուի:

CENTRE CULTUREL

STS. SAHAK — MESROB

339, Ave. du Prado, 13008 Marseille

</

ԶՈՐԵՔԱԲԹԻ
ՆՅՅԵՄԲԵՐ
26
MERCREDI
26 NOVEMBRE
1980

ՅԱՐԱՎ

ՕՐԱԹԵՐԹ

ՀԱՅԱԳԻՒՐ ՇԱԼԱՐ ՄԻՍԱՔԻԱՆ

LE NUMERO 2 F.

56th ՏԱՐԻ — ԹԻՒ 14.784

ՕՐՈՒԱՆ ԴԵՊԵՇԵՐԸ

ԵՐԵՒԱՆ ↔ ՓԱՐԻԶ
ՀԵԹԱԾԻԿ

ԵՐԵՒԱՆ (ԱՐՄԵՆՓԲՀՍ ՆՈՅ. 17/20)

ՀՆԴՀ. ԴԱՍԱԽՈՐԾՈՒՄ

ԵՐԵՎԱՆ 8ՐԴ

43-րդ ամսութեան վերջնական դաստիարակութեան մեջ միայն տեղապահ մը կը պարզին բռն աղքատին: Քարութանդ գիւղեր, բաղմանազար զոհեր, անապատան հաւաքար ընտանիքներ ու մանաւանդ նոր վախ մը եւ աւելին՝ սարսափ մը, քանի որ մասագէտներ յայտարած են թէ որ ցուումներ պէտք է պատահին:

Աղքատին մէծ ծաւալը հետեւանք է գլուխարար շարժին տարածման եւ այդ է որ կը զարմացնէ իտալացի մասնա դիները: Արդարեւ երկիրը շարժած է ֆալարէն մինչեւ Հռոմի հիւսիսը եւ դարմանալի չէ, որ կարգ մը գիւղեր բորսին ջնջուած են քարտէցէն, ինչպէս՝ Սան Անձելո Տէյ Լոմպառու, Փոթէնց, Լինէ, Պալման: Այս վերջին գիւղն է որ եկեղեցին վիւած է հաւատեանդ ու վագեանդ վրայ:

Առաջն առթիւ, Երկուշաբթի օր, Հանրապետութեան այնքան ժողովրդական անխափահը՝ Սանտրո Փէրթինի փութացած է տեղույն վրայ, յաշորդ օրը Պապն է որ Նախով կ'երթար: Համաշարհային օժանդակութիւնն ալ սկած է անշուշու եւ ցաւակցական հեռագիր մերը իրարու կը յաջորդեն: Ականատեսն էր սակայն կ'ըսեն թէ ինչ որ կը տեսն անհարադրելի է եւ աներեւականիլ: Երեշաբթի առուու ժամը 9-ին, իտալական իշխանութեանց տուած նոր և ոչ վերջնական, թիւերն էին՝ 3112 մեռել եւ շատ աւելի վիրաւոր, ու անհամար անապատաներ: Խտալիս, Երկարածման երան է, 1908-ին Մեսինայի երկարածմը 123 հազար մեռեալ կը պատճառեր, վերջնը՝ Ֆունկու, 1976-ին, 1000 մեռեալ:

Թագէփի, այս առթիւ կը կրկնէ անշուշու եւ թէ նման շարժ մըն ալ մըրանսա պիտի պատահ անպայման, միայն թուականը չի կրնար ճշգել՝ «այսոր, վաղը, տասը տարիէն կամ հարիւր տարիէն»....

Առաջն առթիւ, Երկուշաբթի օր, Հանրապետութեան այնքան ժողովրդական անխափահը՝ Սանտրո Փէրթինի փութացած է տեղույն վրայ, յաշորդ օրը Պապն է որ Նախով կ'երթար: Համաշարհային օժանդակութիւնն ալ սկած է անշուշու եւ ցաւակցական հեռագիր մերը իրարու կը յաջորդեն: Ականատեսն էր սակայն կ'ըսեն թէ ինչ որ կը տեսն անհարադրելի է եւ աներեւականիլ: Երեշաբթի առուու ժամը 9-ին, իտալական իշխանութեանց տուած նոր և ոչ վերջնական, թիւերն էին՝ 3112 մեռել եւ շատ աւելի վիրաւոր, ու անհամար անապատաներ: Խտալիս, Երկարածման երան է, 1908-ին Մեսինայի երկարածմը 123 հազար մեռեալ կը պատճառեր, վերջնը՝ Ֆունկու, 1976-ին, 1000 մեռեալ:

Թագէփի, այս առթիւ կը կրկնէ անշուշու եւ թէ նման շարժ մըն ալ մըրանսա պիտի պատահ անպայման, միայն թուականը չի կրնար ճշգել՝ «այսոր, վաղը, տասը տարիէն կամ հարիւր տարիէն»....

Առաջն առթիւ, Երկուշաբթի օր, Հանրապետութեան այնքան ժողովրդական անխափահը՝ Սանտրո Փէրթինի փութացած է տեղույն վրայ, յաշորդ օրը Պապն է որ Նախով կ'երթար: Համաշարհային օժանդակութիւնն ալ սկած է անշուշու եւ ցաւակցական հեռագիր մերը իրարու կը յաջորդեն: Ականատեսն էր սակայն կ'ըսեն թէ ինչ որ կը տեսն անհարադրելի է եւ աներեւականիլ: Երեշաբթի առուու ժամը 9-ին, իտալական իշխանութեանց տուած նոր և ոչ վերջնական, թիւերն էին՝ 3112 մեռել եւ շատ աւելի վիրաւոր, ու անհամար անապատաներ: Խտալիս, Երկարածման երան է, 1908-ին Մեսինայի երկարածմը 123 հազար մեռեալ կը պատճառեր, վերջնը՝ Ֆունկու, 1976-ին, 1000 մեռեալ:

Թագէփի, այս առթիւ կը կրկնէ անշուշու եւ թէ նման շարժ մըն ալ մըրանսա պիտի պատահ անպայման, միայն թուականը չի կրնար ճշգել՝ «այսոր, վաղը, տասը տարիէն կամ հարիւր տարիէն»....

Առաջն առթիւ, Երկուշաբթի օր, Հանրապետութեան այնքան ժողովրդական անխափահը՝ Սանտրո Փէրթինի փութացած է տեղույն վրայ, յաշորդ օրը Պապն է որ Նախով կ'երթար: Համաշարհային օժանդակութիւնն ալ սկած է անշուշու եւ ցաւակցական հեռագիր մերը իրարու կը յաջորդեն: Ականատեսն էր սակայն կ'ըսեն թէ ինչ որ կը տեսն անհարադրելի է եւ աներեւականիլ: Երեշաբթի առուու ժամը 9-ին, իտալական իշխանութեանց տուած նոր և ոչ վերջնական, թիւերն էին՝ 3112 մեռել եւ շատ աւելի վիրաւոր, ու անհամար անապատաներ: Խտալիս, Երկարածման երան է, 1908-ին Մեսինայի երկարածմը 123 հազար մեռեալ կը պատճառեր, վերջնը՝ Ֆունկու, 1976-ին, 1000 մեռեալ:

Թագէփի, այս առթիւ կը կրկնէ անշուշու եւ թէ նման շարժ մըն ալ մըրանսա պիտի պատահ անպայման, միայն թուականը չի կրնար ճշգել՝ «այսոր, վաղը, տասը տարիէն կամ հարիւր տարիէն»....

Առաջն առթիւ, Երկուշաբթի օր, Հանրապետութեան այնքան ժողովրդական անխափահը՝ Սանտրո Փէրթինի փութացած է տեղույն վրայ, յաշորդ օրը Պապն է որ Նախով կ'երթար: Համաշարհային օժանդակութիւնն ալ սկած է անշուշու եւ ցաւակցական հեռագիր մերը իրարու կը յաջորդեն: Ականատեսն էր սակայն կ'ըսեն թէ ինչ որ կը տեսն անհարադրելի է եւ աներեւականիլ: Երեշաբթի առուու ժամը 9-ին, իտալական իշխանութեանց տուած նոր և ոչ վերջնական, թիւերն էին՝ 3112 մեռել եւ շատ աւելի վիրաւոր, ու անհամար անապատաներ: Խտալիս, Երկարածման երան է, 1908-ին Մեսինայի երկարածմը 123 հազար մեռեալ կը պատճառեր, վերջնը՝ Ֆունկու, 1976-ին, 1000 մեռեալ:

Թագէփի, այս առթիւ կը կրկնէ անշուշու եւ թէ նման շարժ մըն ալ մըրանսա պիտի պատահ անպայման, միայն թուականը չի կրնար ճշգել՝ «այսոր, վաղը, տասը տարիէն կամ հարիւր տարիէն»....

Առաջն առթիւ, Երկուշաբթի օր, Հանրապետութեան այնքան ժողովրդական անխափահը՝ Սանտրո Փէրթինի փութացած է տեղույն վրայ, յաշորդ օրը Պապն է որ Նախով կ'երթար: Համաշարհային օժանդակութիւնն ալ սկած է անշուշու եւ ցաւակցական հեռագիր մերը իրարու կը յաջորդեն: Ականատեսն էր սակայն կ'ըսեն թէ ինչ որ կը տեսն անհարադրելի է եւ աներեւականիլ: Երեշաբթի առուու ժամը 9-ին, իտալական իշխանութեանց տուած նոր և ոչ վերջնական, թիւերն էին՝ 3112 մեռել եւ շատ աւելի վիրաւոր, ու անհամար անապատաներ: Խտալիս, Երկարածման երան է, 1908-ին Մեսինայի երկարածմը 123 հազար մեռեալ կը պատճառեր, վերջնը՝ Ֆունկու, 1976-ին, 1000 մեռեալ:

Թագէփի, այս առթիւ կը կրկնէ անշուշու եւ թէ նման շարժ մըն ալ մըրանսա պիտի պատահ անպայման, միայն թուականը չի կրնար ճշգել՝ «այսոր, վաղը, տասը տարիէն կամ հարիւր տարիէն»....

Առաջն առթիւ, Երկուշաբթի օր, Հանրապետութեան այնքան ժողովրդական անխափահը՝ Սանտրո Փէրթինի փութացած է տեղույն վրայ, յաշորդ օրը Պապն է որ Նախով կ'երթար: Համաշարհային օժանդակութիւնն ալ սկած է անշուշու եւ ցաւակցական հեռագիր մերը իրարու կը յաջորդեն: Ականատեսն էր սակայն կ'ըսեն թէ ինչ որ կը տեսն անհարադրելի է եւ աներեւականիլ: Երեշաբթի առուու ժամը 9-ին, իտալական իշխանութեանց տուած նոր և ոչ վերջնական, թիւերն էին՝ 3112 մեռել եւ շատ աւելի վիրաւոր, ու անհամար անապատաներ: Խտալիս, Երկարածման երան է, 1908-ին Մեսինայի երկարածմը 123 հազար մեռեալ կը պատճառեր, վերջնը՝ Ֆունկու, 1976-ին, 1000 մեռեալ:

Թագէփի, այս առթիւ կը կրկնէ անշուշու եւ թէ նման շարժ մըն ալ մըրանսա պիտի պատահ անպայման, միայն թուականը չի կրնար ճշգել՝ «այսոր, վաղը, տասը տարիէն կամ հարիւր տարիէն»....

Առաջն առթիւ, Երկուշաբթի օր, Հանրապետութեան այնքան ժողովրդական անխափահը՝ Սանտրո Փէրթինի փութացած է տեղույն վրայ, յաշորդ օրը Պապն է որ Նախով կ'երթար: Համաշարհային օժանդակութիւնն ալ սկած է անշուշու եւ ցաւակցական հեռագիր մերը իրարու կը յաջորդեն: Ականատեսն էր սակայն կ'ըսեն թէ ինչ որ կը տեսն անհարադրելի է եւ աներեւականիլ: Երեշաբթի առուու ժամը 9-ին, իտալական իշխանութեանց տուած նոր և ոչ վերջնական, թիւերն էին՝ 3112 մեռել եւ շատ աւելի վիրաւոր, ու անհամար անապատաներ: Խտալիս, Երկարածման երան է, 1908-ին Մեսինայի երկարածմը 123 հազար մեռեալ կը պատճառեր, վերջնը՝ Ֆունկու, 1976-ին, 1000 մեռեալ:

Թագէփի, այս առթիւ կը կրկնէ անշուշու եւ թէ նման շարժ մըն ալ մըրանսա պիտի պատահ անպայման, միայն թուականը չի կրնար ճշգել՝ «այսոր, վաղը, տասը տարիէն կամ հարիւր տարիէն»....

Առ

ՀՈԳԵՀԱՆԳԻՒՍ

Այրի Տիկին Աստուած - Ալիս Յովհաննէս եւ զաւակները, Այրի Տիկին Եղիսաբէթ Յովհաննէս եւ զաւակները, ՊՊ. Փասքալ եւ Յարութիւն Յովհաննէս եւ զաւակները, Պրն. Կարապէտ Քէլէկեան Ընտանիք եւ զաւակները, Տէր եւ Տիկին Կարպիս եւ Տէր եւ Տիկին Ժաք Ճընկըրտեան եւ զաւակները, Պրն. Վահէ Քիթապմէս եւ ինչպէս նաեւ Օհաննէս եւ Աւգուստեան, Թէրգեան, Միսիրեան, Շալ ընտանիքները, կը ծանուցանեն թէ, Հոգէանդաստեան պաշտօն կը կատարուի այս Կիրակի, 30 Նոյեմբեր, Լիոն ի Ս. Յակոբ Եկեղեցին, իրենց ամուսնոյն, զաւակին, հօր, եղոր, փեսային եւ սիրելի ազգականին:

ԱՍՍՈՒԻՐ ՅՈՎՀԱՆՆԵԼՍԵԱՆԻ
Կոկտելի մահուան քառասունքին առ թիւ:
Ի գիտութիւն ողբացեալին յիշատակը յարգողներուն:

Կապոյս Խաչի Խսիի մասնաճիւղը Հոգէանդիսան կատարել Կուտայ յաւէտ բաժնուած Ընկեր - Ընկերուէներու յիշատակին, Նոյեմբեր 30-ին, Կիրակի առաւու Խսիի Ս. Մարիամ Աստուածածին Եկեղեցին:
Կը ինդրուի բոլոր Ընկերուէներէ ներկայ ըլլալ:

ՀՆԴՀԱՆՈՒՐ ՀՈԳԵՀԱՆԳԻՒՍ
Սէն Լու Կրան Փէնի Ս. Գէորգ Եկեղեցւոյ թաղ. Խորհուրդը առ ի երախտագիտութիւն մեղմէ առ յաւէտ բաժնուած նախին առաջնորդ՝ Հոգեւոր Հայրերու, Եկեղեցւոյ նիւթական շինութեան նիւթապէս եւ բարոյապէս ծառայող բոլոր թաղական անդամներու, նուրիբատուներու եւ որեւէ ձեւով Եկեղեցւոյ պայծառու - թեան նպաստոներու եւ համայն թաղեցներու ննջեցեալներուն Համար Հոգէանդաստեան պաշտօն կատարել կուտայ Կիրակի, Նոյեմբեր 30-ին:
Ժամերգութիւն ժամը 9-ին: Պատարագ 10-ին: Հոգեհանդիսան 11-30-ին:
Կը պատարագէ եւ կը քարոզէ՝ Շահան Խաչակիր Քինչ. Տէտէեան

CENTRE CULTUREL
STS. SAHAK — MESROB
339, Ave. du Prado, 13008 Marseille
Samedi, 29 Novembre, à 21 h.
CONFERENCE

Archag Tchobanian
OU LA PASSION DE L'ARMENIE
par Edouard Khayadjian
agréé de Lettres
Le conférencier sera présenté par
le Doct. A. Khazinedjian
Entrée Libre

LES AMIS DE LA FONDATION MARIE — NUBAR

JOURNÉES D'AMITIÉ

Au Profit des Etudiants Arméniens Boursiers

SAMEDI, 29 NOV., de 14 h. à 19 h.

DIMANCHE, 30 NOV., de 14 h. à 20 h.

CITE UNIVERSITAIRE

57, Boulevard Jourdan, Paris XIVe — Métro: Porte d'Orléans
(Facilité de Parking)

* Cadeaux de Noël, Parfumerie, Jouets, Livres, Disques, Foulards, Cravates

* Jupes, Chemisiers, Linge de Maison, Layette

* Produits d'Entretien, Alimentation

Buffet, SPECIALITES ARMENIENNES

Le Dimanche, 30 Nov., de 16 h. à 18 h.

JACQUES CHANCEL

PIERRE DANINOS

PAUL GUIMARD

Signeront leurs Ouvrages

Grande Loterie:

Voyages PARIS — NEW YORK, offert par Remi ARCA.

PARIS — NICE, offert par l'U.T.A.

Séjours offerts dans des grands hôtels, congélateur Siemens, Bijoux, Chaise XIXe, Panneau décoratif en laque de Coramandel, Tableaux, Dessins, Lithographies, Invitations à diner dans de grands restaurants, etc...

Maison de la Culture Arménienne,
9, Rue de Madrid, 94140 - Alfortville

Conférence

UN CENTRE CULTUREL
ARMENIEN — JERUSALEM
par C. et O. Kouyoumdjian

Vendredi, 28 Novembre à 20 h. 30

PROJECTION

A VENDRE

MATERIEL DE CONFECTION

10 Machines plates, 1 boutonnier, Pose bouton, Ourleuse, Surjeteuses, Double aiguilles, zigzaguse, presses, nombreuses autres machines, chaises, et petit matériel.

(Prix intéressant)

Téléphoner au 236. 65. 27

GRAND BAL ANNUEL

DE LA CROIX BLEUE ARMENIENNE D'ALFORTVILLE

Samedi, 29 Novembre, de 20 h. à l'aube

Dans la Salle des Fêtes — Rue Voltaire, ALFORTVILLE.

Avec l'Orchestre de «GAIDZAG'S»

ԵՐԿ՝ ԼԵՒՈՆ ԳԱԲՐՁԵԱՆ

BAR, BUFFET, SPECIALITES ARMENIENNES

ՆԿԱՏԻ ՈՒՆԵՆԱԼ

ՓԱՐԻԶԱՀԱՑ ՏԻԿՆԱՆՑ ՄԻՈՒԹԵԱՆ

ՈՐԲԵՐՈՒ ՕԳՆ. ՄԱՐՄԻՆ

ՏԱՐԵԿԱՆ ՊԱՐԱՀԱՆԴԵՍԸ

ԴԵԿԱՏԵՄԵՐԵՐ 7ԻՆ

«ՅԱՌԱԶ»Ի ԲԱՐԳՈՒԱԿՄԱՆ
ՀԱՄԱՐ ԿԸ ՆՈՒԻՐԵՆ

Մարտէլէն՝ Ս. Բ. նախկին աշկերտարաժան Պողածեսան 500 ֆր. կը նովի բէ «Յառաջ»ին ի գնահատութիւն Հ. Անդրովիկ Վ. Ագրելեանի մահուան քառասունքին նույիրուած թիւին:

Ի ՅԻՇԱՏԱԿ

Իր մօր՝ Տիկին Պատգամեանի միաստեղին, Տիկին Չամիչեսան 100 ֆր. կը նովի բէ «Յառաջ»ի բարգաւաճման:

«LIBERATION ARMENIENNE — RHONE — ALPES
organise

UN GRAND MEETING

pour la libération de

ALEC et SUZY

Combattants de l'A.S.A., emprisonnés à Genève.

Le Dimanche, 30 Novembre, à 16 h.

Palais du Commerce,

Place de la Bourse, LYON 2^e

Métro: Cordelier

Participation de VICKEN et son compagnon.

ՄԱՍԱՂՈՐԾՆՈՒԹԻՒՆ

Սէն Բ'Անթուանի Ս. Թաղէսու - Բարթողմէսու Եկեղեցւոյ Թաղ. Խորհուրդը կը ծանուցանէ հաւատացեալ ժողովուրդին, թէ Կիրակի, Նոյ. 30, Սրբանակութեանց Եկեղեցւոյ անուանակոչութեան առթիւ՝ հանդիսաւոր Պատարադ կը մատուցուի: Յաւարտ Պատարադի, կը կատարուի Մատաղօրհնութիւն եւ մասնաւոր հոգեհանդիսան՝ Եկեղեցւոյ հոգեւոր հովիւներուն, եւ բոլոր անոնց՝ որոնք նիւթական եւ բարոյական իրենց ժամանակութիւնը բերած են Եկեղեցւոյ պայծառութեան եւ բաժնուած մեղմէ:

Սկզբ Ժամերգութեան՝ 8.30, Պատարադ՝ 10.00, Հոգեհանդիսան եւ Մատաղաբան 12.30:

Պատարադի երգեցողութիւնը կը զեկավարէ, Սահակ - Սեպուակ Երգչախոսմարի ղեկավար եւ Եկեղեցւոյ գարապէտ կը հաջիկ ԵլլսՍաշեան:

ՅՈՒՆԱՏՏՏՐ
Հ.Մ.Լ.Մ. - Փ. ՓԱՐԻԶԻ ՄԱՍՄԱՆԱՅԻՆ
ԱՆԴԱՄԱԿԱՆ ՀՆԴՀ. ԺՈՂՈՎ
Հ.Մ.Լ.Մ. Փ. ՓԱՐԻԶԻ մասնաճիւղին անդամական ընդհ. Ժողովը՝ Նոյ. 29, Շաբաթ, ժամը 18ին:

Օրակարգը՝ Նախորդ Ընդհ. Ժողովի ատենագրութեան ընթերցում եւ վաւերացում: բ) Վարչութեան միամեայ գործունէութեան աեղեկագրի ընթերցում եւ վաւերացում: գ) Վարչութեան ընթերցում:

sevan voyages-lyon

saberatours - paris

VOUS PROPOSENT

voyage en Arménie

DU 26 DÉCEMBRE AU 8 JANVIER

DEPARTS PAR AVION DE LYON -- MARSEILLE -- PARIS

Renseignements et Inscriptions :

A LYON

sevan voyages
SARKISSIAN Varoujar.
50, cours de la Liberté
69003 LYON
Tél. (78) 60 13 66

A PARIS

saberatours
BAGHDASSARIAN Levon
3, rue de l'Arrivée
Imm. CIT 7e étage
75015 PARIS
Tél. 538 67 47

Imprimé Sur Les Presses Du Journal «HARATCH»-83, Rue D'Hauteville-75010 Paris

Commission Paritaire: № 55935

EREVAN

ՀԱՅԱՍՏԱՆ

26, RUE BERGERE PARIS 9e Tél. 770 85 81

ՀԱՅԱԿԱՆ ՄԱՔՈՒՐ ԽՈՀԱՆՈՅ - ՀԱՅԱԿԱՆ ԶԵՐՄ ՄԹՆՈԼՈՐՏ

ՄԱՏԶԵՎԱ ԳԻՆԵՐ

ՀՈՐԵՎԱՐԻ ԻՐԻԿՈՒՆ ԶԻՐԱԳՈՒՐ, ՄԱՆԹ

ՀՈՎԵՎԱՐԻ ԻՐԻԿՈՒՆ ՈՒ ԶԻ ՔԻԶՖԵՐ

(Պատուերի Վրայ)

ՈՒՐԲԱՐԻ ԻՐԻԿՈՒՆ ՍՈՒ - ԳԻՐԻԿ

ԵՒ ԱՄԷՆ ԿԻՐԱԿԻ ԱԹՏՈՒՐ ՊԱՏՈՒԵՐԻ ՎՐԱՅ Խ Ա Շ

ՈՒՐԲԱՐԻ ԵՒ ՇԱԲԱՐԻ

Վ. Ի. Գ. Ն.

FERME LE MARDI ՓԱԿ Ե ԵՐԵՎԱՆԱԲԻ
ՀԱՇ Կ ՀԱՅԹԱՑՑՈՒՐՈՒՆ ՆԱԽ ՏՈՒՆԵՐԸ, ԱՎԱՐԱՆՑԻ ՎՐԱՑ:

ՎԻՓԱՆ-ԿՈՄԻՏԱՍԱ ԵՐԳՉԱԽՈՒՄԲԻ

ՀԱՄԵՐԳԸ

ՓԱՐԻԶԻ ՄԷՋ

Փարիզի Սէն Լուի ան լիլ եկեղեցոյ մէջ, Հնդկաբթի, նոյ. 20, երեկոյեան տղի ունեցաւ Սրբան - Կոմիտաս երգ - շախումբին համերգը, նուբրուած՝ Կոմիտասի ծննդեան 110-ամեակին: Խոռնեամ հասարակութեան մը առջեւ ժամը 21-ին մկան յայտագրին դորժադրու - թինք:

Հնդկաբթավարը՝ Օր. Ռուբինա Սէթ - խնեան, նախ համառօտ ձեւով ներկա - րայուց Կոմիտաս վարդապետի կեն - առլարականը, անդրադառնալով գլխաւոր հնդրուաններուն եւ չշատելով անոր դերը մէր տոհմէկ երաժշտութեան փըր - կոթեան մէջ:

Քիոնուանի կոմիտասի մէկնարա - նած «Խորհուրդ Խորին»ով կը սկսէր յայտագրին առաջին բաժինը, որ յատ - կագուած էր առաւելաբար Կոմիտասի պատարագին եւ հարսանեկան երգերուն: Ֆրանսական հոյակապ եկեղեցոյ կա - մարներուն տակ խոր տպաւորութիւն կը թողուր հայկական պատարագէն քանի դեմք:

Քիոնուանի կրնամ ըսել. անկասկած, պայմանաւ որ դիմացինու տիմարի տեղ դնես:

X

Հայկական Դատի նոր պաշտպան մը դառնուած է. անոնսը՝ Շառլ Ազնաւուրը: Սար մամուլը արձագանկեց լուրին: Վերջապէս լուրջ թեկնածու մը: Ո՞չ գր - արածի, ո՞չ ամ համարի պէտք ունի, ինչ որ առաւելութիւն մըն է ազգային գոր - ծերով զրադելու կոչուած մարդոց մօտ: Խոտաց յատկութիւն մը չէ իր վաւերա - կան դերասան ըլլալու պարագան: Մին - չեւ օրս հայկական բեմը, վրիպած դե - րաններու (բացառութիւնները յար - դիլ են) մենաշնորհն էր: Ազնաւուր - իշտ ալ յաջողած է իր ձեռնարկներուն մէջ: Այս աստղին քով որքան տժդոյն պիտի երեւան մէր բոլոր «Ճօն Քիչօթ - ները»: Զափուելու համար այս նոր մըր - յակիցին հետ ստիպուած են ճոխացնել իրենց խաղացանկը կամ առնուազն, Սեր - վալիքին գլուխ գործոցին, Մասնէի մը կամ ալ Բիշտ Շթրաուփ երաժշտական բաժնուամները (փարթիսին) գոց ընեն ու ճառ խօսելու տեղ երգեն ու պարեն ի մեջ ու ու ն վրայ: Նամանաւանդ որ պատիկը Շառլը, ան՝ մատներուն վրայ գիտէ «միւլիքը, միւլիքները»: Ուրաելին երա այս փորձանքը: Խեղճ «Ճօն Քիչօթ - ները» Սանչո մըն ալ խունին որ իրենց խո - ներ խրատներ տայ որպէսզի գագրին օ - դին մէջ պարապ պարապ ջուր ձեծելէ:

Ա. Փ.

Յայտագրի վերջին բաժնին մէջ երգ - չախումը մէկնարանեց Արալո - ին չի - նարի եարը, երում եմ, նար զան արի - Սրտիկ մալու երգերը, որոնք իրենց աշ - խոյժ կոսոյթներով եւ յաջող կատարու - մով խանդականութիւններու մէջ:

Սրբան - Կոմիտաս երգչախումը, հա - ւատարիմ իր կոչումին ու առաքելու - թեան, հմուտ զեկավարութեամբ Կարպիս Ավրիկեանի, տարիներէ ի վեր կը հըն - չեցնէ ու կը տարածէ հասարակութիւն:

Յայտագրի վերջին բաժնին մէջ երգ - չախումը մէկնարանեց Արալո - ին չի - նարի եարը, երում եմ, նար զան արի - Սրտիկ մալու երգերը, որոնք իրենց աշ - խոյժ կոսոյթներով եւ յաջող կատարու - մով խանդականութիւններու մէջ:

Յայտագրի վերջին բաժնին մէջ երգ - չախումը մէկնարանեց Արալո - ին չի - նարի եարը, երում եմ, նար զան արի - Սրտիկ մալու երգերը, որոնք իրենց աշ - խոյժ կոսոյթներով եւ յաջող կատարու - մով խանդականութիւններու մէջ:

Յայտագրի վերջին բաժնին մէջ երգ - չախումը մէկնարանեց Արալո - ին չի - նարի եարը, երում եմ, նար զան արի - Սրտիկ մալու երգերը, որոնք իրենց աշ - խոյժ կոսոյթներով եւ յաջող կատարու - մով խանդականութիւններու մէջ:

Յայտագրի վերջին բաժնին մէջ երգ - չախումը մէկնարանեց Արալո - ին չի - նարի եարը, երում եմ, նար զան արի - Սրտիկ մալու երգերը, որոնք իրենց աշ - խոյժ կոսոյթներով եւ յաջող կատարու - մով խանդականութիւններու մէջ:

Յայտագրի վերջին բաժնին մէջ երգ - չախումը մէկնարանեց Արալո - ին չի - նարի եարը, երում եմ, նար զան արի - Սրտիկ մալու երգերը, որոնք իրենց աշ - խոյժ կոսոյթներով եւ յաջող կատարու - մով խանդականութիւններու մէջ:

Յայտագրի վերջին բաժնին մէջ երգ - չախումը մէկնարանեց Արալո - ին չի - նարի եարը, երում եմ, նար զան արի - Սրտիկ մալու երգերը, որոնք իրենց աշ - խոյժ կոսոյթներով եւ յաջող կատարու - մով խանդականութիւններու մէջ:

Յայտագրի վերջին բաժնին մէջ երգ - չախումը մէկնարանեց Արալո - ին չի - նարի եարը, երում եմ, նար զան արի - Սրտիկ մալու երգերը, որոնք իրենց աշ - խոյժ կոսոյթներով եւ յաջող կատարու - մով խանդականութիւններու մէջ:

Յայտագրի վերջին բաժնին մէջ երգ - չախումը մէկնարանեց Արալո - ին չի - նարի եարը, երում եմ, նար զան արի - Սրտիկ մալու երգերը, որոնք իրենց աշ - խոյժ կոսոյթներով եւ յաջող կատարու - մով խանդականութիւններու մէջ:

Յայտագրի վերջին բաժնին մէջ երգ - չախումը մէկնարանեց Արալո - ին չի - նարի եարը, երում եմ, նար զան արի - Սրտիկ մալու երգերը, որոնք իրենց աշ - խոյժ կոսոյթներով եւ յաջող կատարու - մով խանդականութիւններու մէջ:

Յայտագրի վերջին բաժնին մէջ երգ - չախումը մէկնարանեց Արալո - ին չի - նարի եարը, երում եմ, նար զան արի - Սրտիկ մալու երգերը, որոնք իրենց աշ - խոյժ կոսոյթներով եւ յաջող կատարու - մով խանդականութիւններու մէջ:

Յայտագրի վերջին բաժնին մէջ երգ - չախումը մէկնարանեց Արալո - ին չի - նարի եարը, երում եմ, նար զան արի - Սրտիկ մալու երգերը, որոնք իրենց աշ - խոյժ կոսոյթներով եւ յաջող կատարու - մով խանդականութիւններու մէջ:

Յայտագրի վերջին բաժնին մէջ երգ - չախումը մէկնարանեց Արալո - ին չի - նարի եարը, երում եմ, նար զան արի - Սրտիկ մալու երգերը, որոնք իրենց աշ - խոյժ կոսոյթներով եւ յաջող կատարու - մով խանդականութիւններու մէջ:

Յայտագրի վերջին բաժնին մէջ երգ - չախումը մէկնարանեց Արալո - ին չի - նարի եարը, երում եմ, նար զան արի - Սրտիկ մալու երգերը, որոնք իրենց աշ - խոյժ կոսոյթներով եւ յաջող կատարու - մով խանդականութիւններու մէջ:

Յայտագրի վերջին բաժնին մէջ երգ - չախումը մէկնարանեց Արալո - ին չի - նարի եարը, երում եմ, նար զան արի - Սրտիկ մալու երգերը, որոնք իրենց աշ - խոյժ կոսոյթներով եւ յաջող կատարու - մով խանդականութիւններու մէջ:

Յայտագրի վերջին բաժնին մէջ երգ - չախումը մէկնարանեց Արալո - ին չի - նարի եարը, երում եմ, նար զան արի - Սրտիկ մալու երգերը, որոնք իրենց աշ - խոյժ կոսոյթներով եւ յաջող կատարու - մով խանդականութիւններու մէջ:

Յայտագրի վերջին բաժնին մէջ երգ - չախումը մէկնարանեց Արալո - ին չի - նարի եարը, երում եմ, նար զան արի - Սրտիկ մալու երգերը, որոնք իրենց աշ - խոյժ կոսոյթներով եւ յաջող կատարու - մով խանդականութիւններու մէջ:

Յայտագրի վերջին բաժնին մէջ երգ - չախումը մէկնարանեց Արալո - ին չի - նարի եարը, երում եմ, նար զան արի - Սրտիկ մալու երգերը, որոնք իրենց աշ - խոյժ կոսոյթներով եւ յաջող կատարու - մով խանդականութիւններու մէջ:

Յայտագրի վերջին բաժնին մէջ երգ - չախումը մէկնարանեց Արալո - ին չի - նարի եարը, երում եմ, նար զան արի - Սրտիկ մալու երգերը, որոնք իրենց աշ - խոյժ կոսոյթներով եւ յաջող կատարու - մով խանդականութիւններու մէջ:

Յայտագրի վերջին բաժնին մէջ երգ - չախումը մէկնարանեց Արալո - ին չի - նարի եարը, երում եմ, նար զան արի - Սրտիկ մալու երգերը, որոնք իրենց աշ - խոյժ կոսոյթներով եւ յաջող կատարու - մով խանդականութիւններու մէջ:

Յայտագրի վերջին բաժնին մէջ երգ - չախումը մէկնարանեց Արալո - ին չի - նարի եարը, երում եմ, նար զան արի - Սրտիկ մալու երգերը, որոնք իրենց աշ - խոյժ կոսոյթներով եւ յաջող կատարու - մով խանդականութիւններու մէջ:

Յայտագրի վերջին բաժնին մէջ երգ - չախումը մէկնարանեց Արալո - ին չի - նարի եարը, երում եմ, նար զան արի - Սրտիկ մալու երգերը, որոնք իրենց աշ - խոյժ կոսոյթներով եւ յաջող կատարու - մով խանդականութիւններու մէջ:

Յայտագրի վերջին բաժնին մէջ երգ - չախումը մէկնարանեց Արալո - ին չի - նարի եարը, երում եմ, նար զան արի - Սրտիկ մալու երգերը, որոնք իրենց աշ - խոյժ կոսոյթներով եւ յաջող կատարու - մով խանդականութիւններու մէջ:

Յայտագրի վերջին բաժնին մէջ երգ - չախումը մէկնարանեց Արալո - ին չի - նարի եարը, երում եմ, նար զան արի - Սրտ

Սյրի Տիկին Եպրաքսէ Պատկեան եւ
զաւակը՝ ժաք Պատկեան, Սյրի Տիկին
կին Արմենուհի Խաչկեան եւ զաւակները,
Սյրի Տիկին Ազատուհի Տէվլէթ
եան, Տէր եւ Տիկին Հմայեակ Յովնան-
եան եւ ընտանեկան բոլոր պարագաները
խոր ցաւով կը ծանուցանեն իրենց ա-
մուսնոյն, հօր, եղոր զաւկին, եղոր,
զարմիկին եւ աղջականին՝

ԲԱՐՁԻՆ ՊԱԿԵԱՆԻ

յանկարձական մահը, որ պատահեցաւ
Նոյ. 24ին:

Յուղարկաւորութիւնը կատարուեցաւ
Նոյ. 20ին, Փարիզ Ս. Յովհաննէ Մը-
կըրտիչ Եկեղեցին, ընտանեկան, մը-
տերիմ շրջանակի մէջ:

«Յառաջ»: Մեր ցաւակցութիւնները
Տիկին Արմենուհի Խաչկեանի, ինչպէս
նաև Պատկեան, Տէվլէթեան եւ Յով-
նանեան ընտանիքներուն:

ՀՈԳԵՆԱԳԻՒՍ

Կապոյր Խաչի մասնաճիւղը հո-
գեհանդիսու կատարել կուտայ յաւէտ
բաժնուած ընկեր - ընկերուհիներու յի -
շատակին, Նոյեմբեր 30-ին, Կիրակի ա-
ռաւու Խաչի Ս. Մարիամ Աստուածածին
Եկեղեցին:

Կը խնդրուի բոլոր ընկերուհիներէ ներ-
կայ ըլլալ:

ՀՆԴՀԱՆՈՒՐ ՀՈԳԵՆԱԳԻՒՍ

Մէն կու Կրան Փէնի Ս. Գէորգ Եկեղեց-
ւոյ Թաղ. Խորհուրդը առ ի երախտագի-
տութիւն մեզմէ առ յաւէտ բաժնուած
նախկին առաջնորդ՝ Հոգեւոր Հայրերու,
Եկեղեցոյ նիւթական շինութեան նիւթա-
պէս եւ բարոյապէս ծառայող բոլոր թա-
ղական անդամներու, նուրիստուներու
եւ որեւէ ձեւով Եկեղեցոյ պայծառու -
թեան նպաստովներու եւ համայն թա-
ղեցիներու ննջեցեալներուն համար հո -
գեհանդատեան պաշտօն կատարել կու -
տայ Կիրակի, Նոյեմբեր 30-ին:

Ժամերգութիւն ժամը 9-ին: Պատա -

րամ 10-ին: Հոգեհանդիսու 11.30-ին:

Կը պատարագէ եւ կը քարոզէ՝

Շահան Խաչակիր Քիոյ. Տէսիեան

RENCONTRE EXCEPTIONNELLE

Samedi, 13 Décembre, à 15 h.

PARC MUNICIPAL DES SPORTS — ISSY-LES-MOULINEAUX

ARARAT - d'Erevan

Champion d'URSS 1973

contre

A.S. Arménienne

13 h. Lever de Rideau (Juniors)

U.S. ARMENIENNE D'ALFORTVILLE

contre

A. S. ARMENIENNE

Sous la présidence d'honneur de

M. SANTINI (Maire d'Issy)

Billets en vente:

Issy - les - Moulineaux:

VAROU, 40, Ave. Victor Cresson

TABAC Le Balto: 50, Rue de l'Égalité

Boucherie MINASSIAN: 65, Bd. Rodin

Clamart:

ALTA, 10, Ave. Jean Jaurès

Télé CONDORCET: 175, Ave. Jean Jaurès

PARIS:

Librairie PALOYAN: 9, Rue de Trévise, 75009

Restaurant EREVAN: 26, Rue Bergère 75009

récital

PAUL BGADADLIAN

From U. S. A.

LUNDI, 26 JANVIER, A 21 h.

Participation de l'Orchestre GAIDZAGS

Réservation:

PALOYAN (Paris) 523. 24. 97

TELE-CONDORET (Clamart) 642. 56. 17

JANTEX, (Rue des Petits Carreaux-Paris)

LA CAPPADOCE (Alfortville) 375.05.30

Théâtre de la ville d'Issy-les-Moulineaux

PRIX: 50, 70, 90 F.

ՅՈՒՇԱՏՏՏՐ
Հ.Մ.Լ.Մ. - ՓԱՐԻԶԻ ՄԱՍՆԱՅԻՆԻ
ԱՆԴԱՄԱԿԱՆ ԸՆԴՀ. ԺՈՂՈՎ
Հ.Մ.Լ.Մ. Փարիզի մասնաճիւղին
անդամական ընդհ. ժողովը՝ Նոյ. 29,
Շաբաթ, ժամը 18ին:
Օրակարգ.՝ ա) Նախորդ ընդհ. ժողովի
ամենազրութեան ընթերցում եւ վաերա-
ցում: բ) Վարչութեան միամեայ գոր -
ծունէութեան աեղեկագրի ընթերցում եւ
վաերացում: գ) Վարչութեան ընտրու -
թիւն:

LES AMIS DE LA FONDATION MARIE — NUBAR

JOURNÉES D'AMITIÉ

Au Profit des Etudiants Arméniens Boursiers

SAMEDI, 29 NOV., de 14 h. à 19 h.

DIMANCHE, 30 NOV., de 14 h. à 20 h.

CITE UNIVERSITAIRE

57, Boulevard Jourdan, Paris XIVe — Métro: Porte d'Orléans

(Facilité de Parking)

* Cadeaux de Noël, Parfumerie, Jouets, Livres, Disques, Foulards, Cravates

* Jupes, Chemisiers, Linge de Maison, Layette

* Produits d'Entretien, Alimentation

Buffet, SPECIALITES ARMENIENNES

Le Dimanche, 30 Nov., de 16 h. à 18 h.

JACQUES CHANCEL

PIERRE DANINOS

PAUL GUIMARD

Signeront leurs Ouvrages

Grande Loterie:

Voyages PARIS — NEW YORK, offert par Remi ARCA.

PARIS — NICE, offert par l'U.T.A.

Séjours offerts dans des grands hôtels, congélateur Siemens, Bijoux, Chaise XIXe, Panneau décoratif en laque de Coromandel, Tableaux, Dessins, Lithographies, Invitations à dîner dans de grands restaurants, etc...

Maison de la Culture Arménienne,
9, Rue de Madrid, 94140 - Alfortville

Conférence

UN CENTRE CULTUREL
ARMENIEN — JERUSALEM

par C. et O. Kouyoumdjian

Vendredi, 28 Novembre à 20 h. 30

PROJECTION

BEYROUTH

ALLER ET RETOUR PAR AVION

2100 F.

Avec des Conditions Spéciales

SABERATOIRS

3, Rue de l'Arrivée

Imm. CIT. 7e étage — 75015 Paris

Tél. 538.67.47

FRANCE-CULTURE

Արա Պարթևեանի օրաբորիո - պա-
տարագը կը ձայնասփոռի Ֆրան -
Քիլիլու Կայանէն, Կիրակի, Նոյ. 30,
Ժամը 12.45 - 14.00ի ընթացքին:

Տեղը նութիւնը, յարմար գտած է
նախքան ձայնասփոռումը՝ բացարա -
կան հարցազրոյց մը կատարել, որուն
կը մասնակցին՝ Պ. Շարպանիէ, ինչպէս
նաև՝ Պ.Պ. Ֆէյտի եւ Ռուբէն Մելիք:

CENTRE CULTUREL
STS. SAHAK — MESROB
339, Ave. du Prado, 13008 Marseille

Samedi, 29 Novembre, à 21 h.

CONFERENCE

Archag Tchobanian

OU LA PASSION DE L'ARMENIE

par Edouard Khayadjian

agréé de Lettres

Le conférencier sera présenté par

le Doct. A. Khazinedjian

Entrée Libre

Imprimé Sur Les Presses
Du Journal «HARATCH»

Commission Paritaire: N° 55935

83, Rue D'Hauteville — 75010 - Paris

RESTAURANT ARMENIEN

CHEZ HAGOP

9, RUE DU NIL, 75002 — PARIS

TEL. 296.37.41

SPECIALITES ARMENIENNES

DINER MUSICAL

Vendredi, 21 Novembre: SOIREE RUSSE

avec les Guitaristes Russes SERGE et PIERRE CAMP'S

★ COMMUNIONS ★ MARIAGES ★ BANQUETS ★

FERME Le DIMANCHE et LUNDI SOIR

Fermé exceptionnellement le mercredi soir 24 décembre

ՓՄԻՀԱՅԱՅ ՏԻԿՆԱՆՑ ՄԻՈՒԹԵԱՆ

ՈՐԲԵՐՈՒ ՕԳՆՈՒԹԵԱՆ ՄԱՐՄԻՆ

ՀԱՂՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

—

ԵՐԵՒԱՆ ↔ ՓԱՐԻԶ ՀԵՇԱՏԻԿ

ԵՐԵՒԱՆԻ

ՄՐՏԱԲՍՆՈՒԹԵԱՆ ԿԵԴՐՈՆԻ

ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹԻՒՆԼ

Փարիզահայ Տիկնանց Միութեան Որբերու Օգնութեան Մարմինը, այս տարի եւ կը կատարէ, իր տարեկան ցերեկոյթ՝ պարահանդէսուն, ի նպասահայ վարժարաններուն, 7 Դեկտեմբեր, Կիրակի օր, ժամը 17-էն կէս գիշեր, ժորժ 5-ի որահներուն մէջ:

Այս առթիւ, Միութեան պարտք կը համարէ տեղեկատուութիւն մը ընել իր պղակիցներուն, որոնք 1913 թուական ներէն ի վեր, չայ զանար իրենց բարոյ յական թէ նիւթեական աշակցութիւնը բերել իր բարենպատակ, մասնաւորաբար կրթական ձեռնարկներուն:

Որբերու Օգնութեան Մարմնի նպատակն է իր պաշտպանութեան տակ առնել, չայ մանուկներ, տալ անոնց հայից դաստիարակութիւն եւ տոհմային կրթութիւն, Միկթարեան հայրերու, եւ Դպրոցական Տիկնանց վարժարաններուն մէջ:

Շնորհիւ իր տարեկան պարահանդէսին, իր գրոշմաթուղթերուն եւ զանագան նուիրատութիւններուն, Միութիւնն կապահովէ իր պաշտպան հաներուն կրթական ծախսումը:

ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ
ՈՐԲԵՐՈՒ ՕԳՆՈՒԹԵԱՆ ՄԱՐՄԻՆ
(Կիր)

Պօլու Բ. Պապին, Հմայեակ Կէտիքեան չայ Կաթողիկէ Պատրիարքին, Կարդինալ էջկարային, բոլոր ներկայ անձնաւորութիւններուն, Մարտէլլ Ս. Խաչընկեակցութեան, Մարգիս վրդ. Դափեականին՝ համայնքին ժողովրդապահութեան ընդգծելով անոր անսահման նուիրումը:

Պատարագի աւարտին, Մարգիս վրդ. Դափեական կարդաց հեռագիրներ. ահաւասիկ երկութիւն. — «... կը մասնակցին հայ հաւատացեալներու ուրախութեան, եւ քաջալեալներ կազմել կենսունեալ համայնք, հաւատքի, աղօրքի եւ եղ քայլութեան մէջ: Վարդիկան՝ Յովհանն - Պօլու Բ.

«... կը մասնակցին ձեր հոգեկան մեծ ուրախութեան. կը հայցենք Աստուծոյ օրինութիւնը բարերարենուն, գործակիցներուն բարեկայի անձնաւորութիւններուն: Կը մարդենք բեղուն առաքելութիւններուն՝ Հմայեակ Կէտիքեան՝ հայ Կաթողիկէ Պատրիարք:

Հեռագիր դրկած է նաեւ կարդինալ Վլատիկաւ Ռիւտիկն Արեւելեան եկեղեցիներու քարտուղարը (Հոռոմէն), ինչ պէս նաեւ այլ համապատութիւններ եւ անձնաւորութիւններ Լատին Ամերիկայէն

ՔԱՐԾՈՒԹԻՒՆ

ՎՈՐԾՈՒԹԻՒՆ

ՎՈՐԾՈՒԹԻ

Այրի Տիկին Արշակուր Գաբրիէլեան,
Տէր եւ Տիկին Նուրհան Գաբրիէլեան եւ
զաւակները՝ Նատին եւ Հարութ, Տէր եւ
Տիկին Գեղամ Թորոսեան եւ զաւակնե-
րը՝ Վահագ, Ռուրէն եւ Իրիս, Տէր եւ
Տիկին Խաչիկ Սալէքեան եւ զաւակը,
Խնչպէս նաեւ՝ Գաբրիէլեան, Հոճապաշ-
եան, Գանթարձեան, Խաչատուրեան,
Կիւլքայա (Պոլիս), Միսաքեան, Քէրէս-
թէնեան (Փարիզ եւ, Պոլիս), Փափազ-
եան, Ֆիօ, Ամիրիսան, Գազանձեան, Թո-
ռոսեան, Նշանեան (Պոլիս), Մավեան,
Կիւլիչեան, Օսէփեան, Ներսիսեան,
Գասպարեան, Լաֆոն, Մարիէթան, Թա-
փոլ եւ Աղասեան ընտանիքները ցաւով
կը ծանուցանեն իրենց ամուսնոյն, Հօր,
Ժեծ - Հօր, Հօրեղօր, Գիսային, ապ-
դականին՝

ԱՐԵՎԱԿԻՐ ԳԱԲՐԻԷԼԵԱՆԻ
մահը, որ պատահեցաւ Նոյ. 25ին, 80
տարեկանին:

Յուղարկաւորութիւնը կը կատարուի
Երեքշաբթի, Դեկտ. 2, ժամը 13.45ին,
Փարիզի Ս. Յովհ. - Մկրտիչ Եկեղեցին,
ուրիշ մարմինը կը փոխադրուի ՍԵՆ
ԹՈՒԷՆի գերեզմանատունը:

Մահացը չստացած երեխն կը խնդրուի՝
ներկայս իրեն այդ նկատել:

Տէր եւ Տիկին Շմաւոն Շմաւոնեան,
զաւակներն ու թոռները, սրտի խոր ցա-
ւով կը ծանուցանեն իրենց մօր, մեծ-մօր,
եւ նախին:

Տիկին ԼՈՒՍԻՒԿ ՇՄԱՎՈՆԵԱՆԻ
(ծմեալ Չաւուշեան)

մահը, որ պատահեցաւ Նոյ. 24ին, 90
տարեկանին:

Յուղարկաւորութիւնը կը կատարուի
Ուրբաթ, Նոյ. 28, ժամը 15ին, Անտիւիի
Հանգստեան Տունը (1, Բիւ Ժան Ֆինո):

Մահացը չստացած երեխն կը խնդրուի՝
ներկայս իրեն այդ նկատել:

ՀՈԳԵՆԱՆԳԻՒՏ

Իզմիրի աղէտին 58րդ տարեգարձին եւ
հէզ նահատակներու լիշտառակին, նախա-
ձեռնութեամբ իզմիրի եւ շրջաննե-
րու Հայր. Միութեան, Հոգեհանգստեան
պաշտօն կը կատարուի Կիրակի առա-
ւոտ, Դեկտ. 7ին, Փարիզ, Ս. Յովհ. -
Մկրտիչ Եկեղեցւոյ մէջ:

Իսկ կէսօրէ ետք, ժամը 13.30-ին, Հո-
գեձաշ:

HOTEL OPERA — LAFAYETTE
80, Rue Lafayette

Ճաշագին 50 ֆ.:

Մեղանները կանխաւ ապահովել, հե-
ռաձայնելով Տիկին Թորոսեանի:

Հեռ. 793. 53. 71

ՇՆՈՐՉԱԿԱՆԻՔ

ՄԱՐՍԻՅԱ. — Յակոբեան, Կիրակոսեան,
Հօրտէքեան, Դիմանեան եւ Տրսիմոն
Ընտանիքները չնորհակարութիւն կը
յայտնեն կազմակերպութիւններուն եւ
բոլոր անոնք՝ որոնք անձամբ կամ դրա-
ւոր, մասնակից եղան իրենց սուպին՝
Այրի Տիկին ՆԱԶԻՆԻ ԿիրՍԿՈՒՍԵԱՆԻ
Կոկծալի մահուան առթիւ:

LA CAPPADOCE

Le DIMANCHE, 30 NOVEMBRE, à 21 h.

Récital, Diner -- Spectacle
avec

HENRI TACHAN

— X —
A PARTIR DU 16 JANVIER, 1981 — POUR 6 JOURS

PAUL BAGDADLIAN

RES. POUR NOËL, JOUR DE L'AN

67bis, QUAI BLANQUI, ALFORTVILLE 94140

tél. 375.05.30

ՓԱՐԻԶԱԿԱՅ ՏԻԿՆԱՅ ՄԻՈՒԹԵԱՆ ՈՐԲԵՐՈՒ ՕԳՆՈՒԹԵԱՆ ՄԱՐՄՆԻ

ՏԱՐԵԿԱՆ

ՄԵԾ ՅԵՐԵԿՈՅԹ — ՊԱՐԱՀԱՆԴԵՍ

Կիրակի Դեկտեմբեր 7, ժամը 17-էն կէս գիշեր —
Dans les Salons de l'Hôtel George V
Ave. George V, 75008 — Paris.

BERNARD DEDEDJIAN ET SON ENSEMBLE

Մուտք 50 Փրանք, ուսանողներու կէս դին:
Մեղաններ ապահովել. Հեռածայնելով 763.38-54

ETS. G. HAGOPIAN

10, RUE DU CAIRE, 75002 - PARIS

TEL. 236. 05. 50

Lignes Groupées

FABRIQUE DE TOUS TISSUS A MAILLE POUR PRET - A - PORTER

Jersey — Bord — Cote — Metal

STOCK IMPORTANT

RENCONTRE EXCEPTIONNELLE

Samedi, 13 Décembre, à 15 h.

PARC MUNICIPAL DES SPORTS — ISSY-LES-MOULINEAUX

ARARAT - d'Erevan

Champion d'URSS 1973

contre

A.S. Arménienne

13 h. Lever de Rideau (Juniors).

U.S. ARMÉNIENNE D'ALFORTVILLE

contre

A. S. ARMÉNIENNE

Sous la présidence d'honneur de

M. SANTINI (Maire d'Issy)

Billets en vente:

Issy - les - Moulineaux:

VAROU, 40, Ave. Victor Cresson

TABAC Le Balto: 50, Rue de l'Egalité

Boucherie MINASSIAN: 65, Bd. Rodin

Clamart:

ALTA, 10, Ave. Jean Jaures

Télé CONDORCET: 175, Ave. Jean Jaures

P A R I S :

Librairie PALOYAN: 9, Rue de Trévise, 75009

Restaurant EREVAN: 26, Rue Bergère 75009

GRAND BAL ANNUEL

DE LA CROIX BLEUE ARMÉNIENNE D'ALFORTVILLE

Samedi, 29 Novembre, de 20 h. à l'aube

Dans la Salle des Fêtes — Rue Voltaire, ALFORTVILLE.

Avec l'Orchestre de «GAIDZAG'S»

ԵՐԱ ԼԵՒՈՆ ԳԱՐՔՐՁԵԱՆ

BAR, BUFFET, SPECIALITÉS ARMÉNIENNES

CENTRE CULTUREL
STS. SAHAK — MESROB
339, Ave. du Prado, 13008 Marseille
Samedi, 29 Novembre, à 21 h.
CONFERENCE

Archag Tchobanian

OU LA PASSION DE L'ARMENIE

par Edouard Khadjian

agréé de Lettres

Le conférencier sera présenté par
le Doct. A. Khazinedjian

Entrée Libre

Յաջորդ օր, Նոյ. 30, Մայր Եկեղեց-
ոյ մէջ Կազմակերպուած է Հանդիսա-
ուոր պատարագ եւ Հոգեհանգստեան պաշ-
տոն՝ Արշական Զապահեանի եւ Ժապ Տը-
Մորկանի Հոգիներուն Համար: Պատա-
րագը կը մասուցանէ՝
ՑԱԿՈԲ ԵՊՈ. ՎԱՐԴԱՆԵԱՆ

Ս. ՅՈՎԵՆԱՆԿԱՄ-ՄԿՐՏԻՉ

ՄԱՅՐ ԵԿԵՂԵՑԻ

Շաբաթ օր, 29 Նոյեմբեր, տօն է ԱՐ-
ԲՈՅ ԱՌԱՔԵԼՈՅՆ եւ ԱՌԱՋԻՆ ԼՈՒՄԱ-
ՀՈՐՉԱՅՆ ՄԵՐՈՅՈՅ ԲԱԴԻԿՈՍԻ եւ ԲԱՐ-
ԹՈՂԻՄԵԽՈՍԻ:

Այս առթիւ, Փարիզի Ս. Յովէնանի-
Մկրտիչ Մայր Եկեղեցւոյ մէջ, ժամը
10-ին, Մուրր Պատարագ կը մասուցանի:
Կը հարաբերուի մէր Ժողովուրդը ներ-
կայ գտնուելու Պատարագին եւ աղօթե-
լու Հայաստանեաց Առաքելական Եկեղեց-
ոյ անսամբլութեան Համար:

Դիման:

ՀՈԳԵՆԱՆԳԻՒՏ

Կապոյտ Խաչի Խսիի մասնաձևը հո-
գեանդիսատ կատարել կուտայ յաէտ
բաժնուած Ընկեր Ընկերուհիներու յի-
շատակին, Նոյեմբեր 30-ին, Կիրակի ա-
ռաւուս Խսիի Ս. Մարիամ Աստուածածին
Եկեղեցին:

Կը խնդրուի բոլոր ընկերուհիներէ ներ-
կայ ըլլալ:

FRANCE - CULTURE

Արա Պարթեւեանի օրաբորի - պա-
տարագը կը ձայնափոռի Ֆրանս. Քիւլիւու Կայանէն, Կիրակի, Նոյ. 30,
ժամը 12.45 - 14.00ի ընթացքին:

Տնօրէնութիւնը, յարմար գտած է
նախագան ձայնափոռում՝ բացատրա-
կան հարցազրոյց մը կատարել, որուն
կը մասնակցին՝ Պ. Շարպոնիէ, ինչպէս
նաեւ՝ Պ.Պ. Ֆէյտի եւ Ռուբէն Մելք:

ՑՈՒՇԱՍՏՏՐ

Հ.Մ.Լ.Մ. - - - ՓԱՐԻԶԻ ՄԱՍՆԱՅԻՆ
ԱՆԴԱՄԱԿԱՆ ԸՆԴՀ. ԺՈՂՈՎ.

Հ.Մ.Լ.Մ. Փարիզի մասնաձևին
անդամական ընդհ. Ժողովը՝ Նոյ. 29,
Շաբաթ, ժամը 18ին:

Օրակարդ - ա) Նախորդ ընդհ. Ժողովի
անդամական ընթերութեան վաւերա-
ցում: բ) Վարչութեան միամենյ գոր-
ծունելութեան ենթեկադրի ընթերութեան
վաւերացում: գ) Վարչութեան ընթրու-
թին:

Imprimé Sur Les Presses
Du Journal «HARATCH»
Commission Paritaire: N° 55935
83, Rue D'Hauteville — 75010 . Paris

LES AMIS DE LA FONDATION MARIE — NUBAR

JOURNÉES D'AMITIÉ

Au Profit des Etudiants Arméniens

ԽՈՐՃՐԴԱՅԻՆ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԲԱԱԿԴՈՒԹԻՒՆԸ

ԽՄԲ. - «Պատմա - թանասիրական Հանգստութեան պատմութեան տաքէօր Վ. Ե. Խոջա - բէկիան ստորագրած է ընդարձակ յօդ - ուած մը, ուր կը ներկայացուին Հայաստանի քնակչութեան անը, (անցնող 60 տարբաւան մէջ) անը տուն տուող պայ - մանները եւ ազգակները: Կուտանք յօդ - ուածին հիմնական մասերը՝ արեւմտա - հայերէն:

Ա. Աշխարհամարտի տարիները Արե - ցում, Արեւելքան Հայաստանի բնակչու-
ելեան Հայաստան զաղթած բնակչու - թիւնը շատ նուազեցաւ:

թեան առողջ թիւը պարզուած չէ: Հը -
բատարակուած եւ դիւանական տըւ -
եալները վիճակագրական աղքատ նիւթե-
րու հիման վրայ կատարուած մօտաւոր
եւ վզոյշ հաշվաներ են: Այսուհանդերձ,
անոնք թէեւ ոչ ամբողջական, բայց որոշ
պատկերացում կուտան Արեւելոան Հա -
յաստան ներգաղթած եւ հոնկէ արտա -
գաղթած բնակչութեան թիւի ու անոր
ազգային կազմի մասին: Սուանձին տըւ -
եալներով, միայն Թուրքիայէն Արեւել -
եան Հայաստան ներգաղթողներու ընդհա -
նուր թիւ կը բնումունուի մինչեւ 500 հա -
զար:

Հայաստանի խորհրդայնացման առաջ -
ջին երկու - երեք տարիները ներգաղթի -
միւս հոսանքը կուգար զիւսիսային Կով շ -
կասէն, ուր ապաստանած էին ոչ մի -
այն Արեւմտեան Հայաստանի հայ եւ յոյն
գաղթականները, այլեւ Արեւելեան Հա -
յաստանէն, մասնաւորաբար Կարսէն, Ա -
լեքտաննդրացոլէն եւ Նախիջեւանի գա -
ւառներէն արտագաղթած բնակչութիւ -
նը: Զիւսիսային Կովկասէն Հայաստան
կը վերադառնային գմխաւորաբար Արե -
ևլեան Հայաստանի նախկին բնակիչնե -
րու:

Սպեսէլոան Հայաստանը, որ համաշ -
խարհային պատերազմի տարիներուն պա-
տրապարեց Արեւմտեան Հայաստանէն ար-
տագաղթած հայ, յոյն, ասորի բնակչու-
թեան մեծ զանգուածներ, յետագային
ինքն ալ արտագաղթի օճախ դարձաւ :
Թրքական գօրքերւ եւ առվի հետապըն -
դումներէն զրդուած գաղթականական հո-
սանքը շարժեցաւ գէպի հիւսիս յատկապէտ
հայ, յոյն, եւ ասորի գաղթականներ Վը-
րաստանի վրայով գացին Հիւսիսային
Կովկաս, մասամբ՝ Ռւկրանիս : Անոնցմէ
տատոր ապաստան գտան Կրասնոդար,
Ստավրոպոլ, Դոնի տափաստանները եւ
Խրիմ :

X

1922-ին արտասահմանէն, յատկապէտ
Միջագետքէն, մասամբ Պարսկաստանէն,
ինչպէս նաեւ Դաշնակցային Ռուսիայէն
ներգաղթողներու թիւը եղած է 9192 հո-
գի : Անոնք առաւելաբար տեղաւորուած
են Ախտայի, Վեդիբասարի, Ղամարլուի,
Բաշ Գառնիի, Գուրգիզուլի, Բասարգե -
չարի շրջանները : Մինչեւ 1925 ներգաղ -
թողներու թիւը հասած է 16.943-ի : 1922
- 1929 թուականներուն արտասահմանէն
հայրենիք վերադարձած են 20.300 Հա -
յեր :

Հասկնալի է, որ նման պայմաններու մէջ խօսք չէր կրնար ըլլալ բնակչութեան աճի մասին։ Հայաստանի 1914 - 1920 թուականներու բնակչութեան մէջ ծը նունդը խիստ անկում ունեցաւ եւ մահացութիւնը բարձրացաւ։ 1919ին Ալեքսանդրապոլի մէջ մեռածներու աւելի քան 30 տոկոսը գոհ գացած էր համաճարակի, 20,6 տոկոսը՝ այլ վարակիչ, իսկ մօտ 21 տոկոսը՝ մանկական հիւանդութիւններու։ Միայն մէկ տարուան՝ 1919-ի ընթացքին երեւանի մէջ մեռած է բնակչութեան 20 - 25 տոկոսը։

ՊԱՏՄՈՒԹԵԱՆ ԾԱԼՔԵՐԵՆ -

ԴԱՐԵՐՈՒՄ ԸՆԹԱՑՔԻՆ ԹՐՔԱՑԱԾ ՀԱՅԵՐ, ՔՐՏԱՑԱԾ ՀԱՅԵՐ

Գրեց՝ Գ. ԱՄԱՏՈՒՆԻ

Աշոտի, Հայերի կողմից հիմնուած աւան Տարէնտէի ըրջանում, խառն բնակչութեամբ, թուրք մեծամասնութեամբ։ Ժամանակին Հայերը մեծամասնութիւն են կազմել։ Աշոտիում էլ տեղի են ունեցել բռնի իսլամացումներ եւ Հայերի թիւնատեսք։

Առ նուազել է :
Մօտաւորապէս նոյնն է եղել գրութիւ-
նը Ազիզիէ եւ Ալպիստան աւանների :
Ժամանակին ունեցել են հայ մեծամաս -
նութեամբ բնակչութիւն, բայց բռնի
իսլամացումների հետեւանքով Հայերի
թիւր նուազել է, Թուրքերինը աճեւ :

Այս կողմէերում էլ մոնղոլների եւ լէնկ-թիմուրի արշաւանքների ժամանակ տեղի են ունեցել Հայերի կրօնափոխութեան դէպքեր : Յետադայում էլ պատահել են մանկածողովներ, որի ժամանակ քրիս-տոնեայ մանուկներ խլուելով իրենց ծը-սողներից խլամացել եւ ենթչերի զին-ուոր են գարձել (Ա. Ալեքսանդրեան, Ե. Հազարապետեան) :

36. ԿԱՊԱԴՈՎԿԻԱՑԻ ՀԱՅԵՐԻ ԻՄ ՈՒՂՑՈՒՐԵ

աղովկիան գտնւում է Փռքը Հայ-
նւմտեան կողմում եւ սահմանա-
- Հայաստանին : Մեծն Տիգրանի
ակ (Ա. գար Ք. Ա.) կարձ ժա-
ով Հայաստանի մի մասն է կազ-
արերի ընթացքում Կապադովկիան
լ է զանազան տիրապետութեանց
և ընդհանրապէս ունեցել է խառն
վթիւն հայ մեծամասնութեամբ :
սրի առաջին քառորդին, երբ Վաս-
տանի Սենեքէրիմ Արծրունին Սե-
ս է տեղափոխուել, Կապադով-
լիրեւ հարեւան երկիր լցուել է
վ եւ այնտեղ Հայերը մի ժամա-
շող մեծամասնութիւն են կազ-
- Ա. եւ ԺԲ. դարերին, երբ Խաչա-
- անցնելիս են եղել Կապադով-
- , Հայերն այնքան շատ են եղել
- , որ Կոչել են Հայերի Երկիր :

ՍԱՄՈՒԻՔ - ՄՈՒՐԱՏԵԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆ

ՅԻՇԱՏԱԿԵԼՈՎ՝ ՀԻՆ ՏԵՍՈՒԹՅԸ,
ՈՂՖՈՒՆԵԼՈՎ՝ ՆՈՐ ՏԵՍՈՒԹՅԸ

Հայր Սեբովբէ պիտի սիրէք այս կի -
րակին - Նոյ, 23 - երբ իր այնքան սիրե-
լի վարժարանը լեցուած էր հին ու նոր
աշակերտներով, ծնողքներով, բարե -
կամներով, համակիրներով։ Եկած էին,
աշնանային այս արեւոտ առաւոտէն,
որ գարնանային անսպասելի բուրդունք
մունէր, ի յարգանս իր յիշատակին՝ ա-
զօթելու։ Անգամ մը եւս, երկրորդ ան-
գամ ըլլալով, Մ. Պէտքթաշլեան - Գ.
Մ. Ալէմշահ դաշիճը տարբեր կերպա -
րանք առած էր ու վերածուած ալօթա -
վայրի։ Կը պատարագէր նոր տեսուչը՝
Հ. Յովհաննէս Վ. Դերձակեան, մինչ Գ.
Եանպէկեանի զեկավարութեամբ, աշա -

կերտները կ'երդէին պատարազը : Իր քարոզին մէջ, Հ. Յովհաննէս նկատել արւաւ թէ Դուկասի աւետարանի ընթեր-ցումը յատուկ ընտրութիւն մը չէր օր-ուան արարողութեան համար այլ կը համապատասխանէր օրուան և խորհրդանշական գուղադիպութիւն մը տեսաւ անոր մէջ : Ողեկոչեց Հ. Սերովքի թարժ յիշատակը, հայցելով անոր բարեխօսութիւնը մեզի համար մինչ մենք կ'աղօ-թենք անոր հոգիին համար :

Քառականութեան առաջանական համարնեն

Ծաւարտ հոգեհանգստեան պաշտօնին, թիս ուստցած են»։ Մըրելի վարդապետ, հպարտանալու ուրիշ պատճառներ ալ ունիք, այն սերունդները զբար դուռ պատրաստեցիք եւ որ այսօր խմբուած են հոս ձեր յիշատակին շուրջ, կը խռատանա

իսպահը՝ Տոքթ. Ս. Գիգիրեան (Փրան - սերէն) :

Խնամուած հայերէնով, Հ. Հրաչեան, ողեկոչելով իր եւ իր ընկերներուն տե - սուշին յիշատակը, հակիրճ տողերով կը դրոշմէր անոր դիմադիծն ու նկարագի - անկատար մնացած ձեր գործը շարունա - կել ներշնչուելով ձեր բեղնաւոր կեան - քէն» : Իրեն կը յաջորդէր Տոքթ. Ս. Գի - գիրեան, որ նոյնակա կարծ տողերու մէջ, յաջողած էր տալ Հայր Սերովլէի հարա - զատ դիմագիծը : Յիշատակելէ ետք կեն-

կան ամի՞ բաւական բարձր ծնունդի, ապա յետագային՝ մահացութեան նուազ - ման հետ :

նար : 1940-ին Հայաստանի մէջ բնակչութեան 1000 շունչի հաշուով կը ծնէր 41,2 երախայլ եւ բնական աճով Հայաստան կը

1920-ական թուականներու երկրորդ կերպին Հայաստանի քնակչութեան 1000 շունչի հաշուտվ կը ծնէլ 56 - 57 երախայ: Բարձր քնական աճի ինչպէտ նաեւ ներդաղթի չնորհւե, տասնամեակի մը ընթացքին, 1930ին Հայաստանի քնակչութեան թիւը հասաւ 1 միլիոնի, այսինքն վերահաստատուեցաւ 1913-ի մակարդակը:

Կան աճ ունեցող երկրորդ կը հանդիսա - Վ. Ե. ԽՈՉԱԲԵԿՅԱՆ

Ժ. Զ. դարի սկզբներից, երբ Օսմանեան տիրապետութիւնն ամրանում է Կապա - դովկիայում, քրիստոնեաների բռնի իս - լամացումները աւելի յաճախաղէպ եւ - սիստեմատիկ բնոյթ են ստանում: Սուլ - թանները հետեւում են ամէն գնով եր - կիրը թրքացնելու քաղաքականութեան եւ - իրենց նպատակին հասնելու համար, ոչ - մի բանի առաջ կանգ չեն առնում (Ալ - առաջեան):

պոյաճեան) : Զալալիների ասպատակութեան տարիներին (1600 թ.) նոյնպէս Կապագովկիայում եւ Փոքր Հայքում տեղի են ունենում իսլամացման շատ դէպքեր (Հ. Մ. Զամչեան) : Իսլամացման դէպքերը 16-17-րդ դարերում աւելի զանգուածային բնոյթ են ստանում : Հեղինակները նըւայի են ու այլ պահանջման մասին պատճեանները :

սարական քանի մը գիծեր, իր խօսքը կը վրացնէր հետեւեալ խօսքերով. —

« Prefet des études, puis Directeur, tout ceux, parmi nous qui ont eu la chance de le cotoyer durant cette époque, s'en souviennent.

« Il savait marier la sévérité à l'humour.

« Il savait exciter la curiosité de ses élèves, presqu'autant qu'il était fasciné lui-même par cette jeunesse arménienne, à laquelle il consacrait toutes ses économies.

« Cette enfance, dont il captait les promesses, elle était pourtant bien différente des images dont rêvait, le jeune orphelin de 1917.

« Cette enfance, il avait compris qu'il fallait en accepter toutes les explosions afin d'en recevoir les plus beaux fruits.

« Il avait prévu Mai 1968, comme décluant de source naturelle, sans avoir pour cela comme tant d'autres, à remettre en question son canevas personnel.

« L'exemple qu'il nous a donné jusqu'au jour de sa mort, a été celui de la tolérance, de l'opiniâtreté, au refus catégorique de la médiocrité.

« Il faisait partie de ces gens dont la présence rassure et qui sont encore la vie delà de leur mort.

X

Յաւարտ արարողութեան, նախկինսեր պարտասնին պարուջներուն մէջ, կը վերաբանէին իրենց մանկութեան օրենս ու ժամկերը մինչ ուրիշներ գեռ կը հաւասարյան թէ գուցէ սա զանէն յանկարծ զայր Սերովքէն պիտի ելլէ ու զայր իր առք խօսքերը ըսկելու վարժարանին հաւասարին բուժեան մէջ, Զկար, Հ. Սերովքէն, անքան արագ մէկնած էր, որ կարելի չը համոզուի իր վերջնական բացակարգութեան:

X

Ճաշասրաշին մէջ, քիչ յետոյ, շատեր կը մասնակցէին նախկին Աշակերտուներուն նախաձեռնած ճաշին, մտերիմ այլ առք մինուրուս մը կը տիրէր: Հիմա այլ սարդ էր՝ կեսանքը շարունակել ու նոր տեսուչին ներկայութիւնը կուգար փաստէլ, եթէ հարդ էր, թէ «Հերթապահները» կրնան փոխուիլ իր վերջնական բացակարգութեան:

X

Ճաշասրաշին մէջ, պիտի յետոյ, շատեր կը մասնակցէին նախկին Աշակերտուներուն ու աթոռները պարագաներուն: Զկար, Հ. Սերովքէն, անքան արագ մէկնած էր, որ կարելի չը համոզուի իր վերջնական բացակարգութեան:

Ճաշասրաշին մէջ, պիտի յետոյ, շատեր կը մասնակցէին նախկին Աշակերտուներուն ու աթոռները պարագաներուն:

Ճաշասրաշին մէջ, պիտի յետոյ, շատեր կը մասնակցէին նախկին Աշակերտուներուն ու աթոռները պարագաներուն:

Ճաշասրաշին մէջ, պիտի յետոյ, շատեր կը մասնակցէին նախկին Աշակերտուներուն ու աթոռները պարագաներուն:

Ճաշասրաշին մէջ, պիտի յետոյ, շատեր կը մասնակցէին նախկին Աշակերտուներուն ու աթոռները պարագաներուն:

Ճաշասրաշին մէջ, պիտի յետոյ, շատեր կը մասնակցէին նախկին Աշակերտուներուն ու աթոռները պարագաներուն:

Ճաշասրաշին մէջ, պիտի յետոյ, շատեր կը մասնակցէին նախկին Աշակերտուներուն ու աթոռները պարագաներուն:

Ճաշասրաշին մէջ, պիտի յետոյ, շատեր կը մասնակցէին նախկին Աշակերտուներուն ու աթոռները պարագաներուն:

Ճաշասրաշին մէջ, պիտի յետոյ, շատեր կը մասնակցէին նախկին Աշակերտուներուն ու աթոռները պարագաներուն:

Ճաշասրաշին մէջ, պիտի յետոյ, շատեր կը մասնակցէին նախկին Աշակերտուներուն ու աթոռները պարագաներուն:

Ճաշասրաշին մէջ, պիտի յետոյ, շատեր կը մասնակցէին նախկին Աշակերտուներուն ու աթոռները պարագաներուն:

Ճաշասրաշին մէջ, պիտի յետոյ, շատեր կը մասնակցէին նախկին Աշակերտուներուն ու աթոռները պարագաներուն:

Ճաշասրաշին մէջ, պիտի յետոյ, շատեր կը մասնակցէին նախկին Աշակերտուներուն ու աթոռները պարագաներուն:

Ճաշասրաշին մէջ, պիտի յետոյ, շատեր կը մասնակցէին նախկին Աշակերտուներուն ու աթոռները պարագաներուն:

Ճաշասրաշին մէջ, պիտի յետոյ, շատեր կը մասնակցէին նախկին Աշակերտուներուն ու աթոռները պարագաներուն:

Ճաշասրաշին մէջ, պիտի յետոյ, շատեր կը մասնակցէին նախկին Աշակերտուներուն ու աթոռները պարագաներուն:

Ճաշասրաշին մէջ, պիտի յետոյ, շատեր կը մասնակցէին նախկին Աշակերտուներուն ու աթոռները պարագաներուն:

Ճաշասրաշին մէջ, պիտի յետոյ, շատեր կը մասնակցէին նախկին Աշակերտուներուն ու աթոռները պարագաներուն:

Ճաշասրաշին մէջ, պիտի յետոյ, շատեր կը մասնակցէին նախկին Աշակերտուներուն ու աթոռները պարագաներուն:

Ճաշասրաշին մէջ, պիտի յետոյ, շատեր կը մասնակցէին նախկին Աշակերտուներուն ու աթոռները պարագաներուն:

Ճաշասրաշին մէջ, պիտի յետոյ, շատեր կը մասնակցէին նախկին Աշակերտուներուն ու աթոռները պարագաներուն:

Ճաշասրաշին մէջ, պիտի յետոյ, շատեր կը մասնակցէին նախկին Աշակերտուներուն ու աթոռները պարագաներուն:

Ճաշասրաշին մէջ, պիտի յետոյ, շատեր կը մասնակցէին նախկին Աշակերտուներուն ու աթոռները պարագաներուն:

Ճաշասրաշին մէջ, պիտի յետոյ, շատեր կը մասնակցէին նախկին Աշակերտուներուն ու աթոռները պարագաներուն:

Ճաշասրաշին մէջ, պիտի յետոյ, շատեր կը մասնակցէին նախկին Աշակերտուներուն ու աթոռները պարագաներուն:

Ճաշասրաշին մէջ, պիտի յետոյ, շատեր կը մասնակցէին նախկին Աշակերտուներուն ու աթոռները պարագաներուն:

Ճաշասրաշին մէջ, պիտի յետոյ, շատեր կը մասնակցէին նախկին Աշակերտուներուն ու աթոռները պարագաներուն:

Ճաշասրաշին մէջ, պիտի յետոյ, շատեր կը մասնակցէին նախկին Աշակերտուներուն ու աթոռները պարագաներուն:

Ճաշասրաշին մէջ, պիտի յետոյ, շատեր կը մասնակցէին նախկին Աշակերտուներուն ու աթոռները պարագաներուն:

Ճաշասրաշին մէջ, պիտի յետոյ, շատեր կը մասնակցէին նախկին Աշակերտուներուն ու աթոռները պարագաներուն:

Ճաշասրաշին մէջ, պիտի յետոյ, շատեր կը մասնակցէին նախկին Աշակերտուներուն ու աթոռները պարագաներուն:

Ճաշասրաշին մէջ, պիտի յետոյ, շատեր կը մասնակցէին նախկին Աշակերտուներուն ու աթոռները պարագաներուն:

Ճաշասրաշին մէջ, պիտի յետոյ, շատեր կը մասնակցէին նախկին Աշակերտուներուն ու աթոռները պարագաներուն:

Ճաշասրաշին մէջ, պիտի յետոյ, շատեր կը մասնակցէին նախկին Աշակերտուներուն ու աթոռները պարագաներուն:

Ճաշասրաշին մէջ, պիտի յետոյ, շատեր կը մասնակցէին նախկին Աշակերտուներուն ու աթոռները պարագաներուն:

Ճաշասրաշին մէջ, պիտի յետոյ, շատեր կը մասնակցէին նախկին Աշակերտուներուն ու աթոռները պարագաներուն:

Ճաշասրաշին մէջ, պիտի յետոյ, շատեր կը մասնակցէին նախկին Աշակերտուներուն ու աթոռները պարագաներուն:

Ճաշասրաշին մէջ, պիտի յետոյ, շատեր կը մասնակցէին նախկին Աշակերտուներուն ու աթոռները պարագաներուն:

Ճաշասրաշին մէջ, պիտի յետոյ, շատեր կը մասնակցէին նախկին Աշակերտուներուն ու աթոռները պարագաներուն:

Ճաշասրաշին մէջ, պիտի յետոյ, շատեր կը մասնակցէին նախկին Աշակերտուներուն ու աթոռները պարագաներուն:

Ճաշասրաշին մէջ, պիտի յետոյ, շատեր կը մասնակցէին նախկին Աշակերտուներուն ու աթոռները պարագաներուն:

Ճաշասրաշին մէջ, պիտի յետոյ, շատեր կը մասնակցէին նախկին Աշակերտուներուն ու աթոռները պարագաներուն:

Ճաշասրաշին մէջ, պիտի յետոյ, շատեր կը մասնակցէին նախկին Աշակերտուներուն ու աթոռները պարագաներուն:

Ճաշասրաշին մէջ, պիտի յետոյ, շատեր կը մասնակցէին նախկին Աշակերտուներուն ու աթոռները պարագաներուն:

Ճաշասրաշին մէջ, պիտի յետոյ, շատեր կը մասնակցէին նախկին Աշակերտուներուն ու աթոռները պարագաներուն:

Ճաշասրաշին մէջ, պիտի յետոյ, շատեր կը մասնակցէին նախկին Աշակերտուներուն ու աթոռները պարագաներուն:

Ճաշասրաշին մէջ, պիտի յետոյ, շատեր կը մասնակցէին նախկին Աշակերտուներուն ու աթոռները պարագաներուն:

Ճաշասրաշին մէջ, պիտի յետոյ, շատեր կը մասնակցէին նախկին Աշակերտուներուն ու աթոռները պարագաներուն:

</

